

MNL/FOIG-T/81-2/2022

A MAGYAR NEMZETI LEVÉLTÁR
2022. ÉVI MUNKATERVE

Tartalom

I. Vezetői összefoglaló	3
II. Működési feltételek	7
II.1. Költségvetési, pénzügyi feltételek	7
II.2. Vagyongazdálkodási terület:	9
II.3. Informatikai infrastruktúra	9
III. Szakmai tevékenység	11
III.1. Az illetékességi terület felügyelete	11
III.2. Állományvédelem	18
III.2.1. Általános tevékenység	18
III.2.2. Restaurálás:	22
III.2.3. Könyvkötészeti munkák	22
III.3. Reprográfia	23
III.3.1. Állományvédelmi célból végzett reprográfiai munkák	23
III.3.2. Biztonsági másolatok készítése (mikrofilmezés, digitalizálás)	24
III.4. A levéltári anyag nyilvántartása	24
III.4.1. Őrzött levéltári anyag mennyisége	24
III.4.2. Elektronikus levéltári nyilvántartások	25
III.4.3. Törzskönyvi nyilvántartás	25
III.4.4. Gyarapodási napló	26
III.4.5. Raktári nyilvántartás	26
III.4.6. Új raktári nyilvántartás	26
Papír alapú raktári nyilvántartás javítása	27
III.4.7. Adatbázisok, Tematikus segédletek	27
III.5. Rendszerezés, rendezés	35
III.5.1. Alapszintű rendezés	35
III.5.2. Középszintű rendezés	35
III.5.3. Darabszintű rendezés	37
III.5.4. Ellenőrző rendezés	38
III.5.5. Raktári rendezés (mintaállványozás, jelzettelés, átrendezés)	39
III. 6. Selejtezés	41
III.7. Anyakönyvi másodpéldányok kezelése	42
III.8. Kutató- és ügyfélszolgálat	42
III.8.1. Általános feladatok	42
III.8.2. Szervezeti, infrastrukturális és személyi adottságok	43
III.8.3. Online beiratkozás és online kérőlap leadás	43
III.8.4. A kutatók tájékoztatása	43
III.8.5. Ügyfélszolgálat	44
III.9. Tudományos munka, konferenciák, kiadványkészítés, kiadói tevékenység	44
III.10. Közművelődés, oktatás segítése, PR-tevékenység	46
III.10.1. Közművelődési programok, rendezvények	46
III.10.2. Könyvbemutatók	48
III.10.3. Kiállítások	48
III.10.4. Levéltár-pedagógia	50
III.11. Könyvtári munka	52
III.12. Nemzetközi és hazai kapcsolatok	54
III.12.1. Nemzetközi kapcsolatok	54
III.12.2. Hazai kapcsolatok	55
III.13. Pályázatok	58
III.14. Képzés, továbbképzés	60
III.15. Vezetés, ügyvitel	61
III.15.1. A módszertani, minőségirányítási terület tervezett szakmai tevékenysége:	62

I. Vezetői összefoglaló

A Magyar Nemzeti Levéltár 2023-ban ünnepli majd alapításának 300. évfordulóját. A magyar állam legrégebbi, és 2012 óta legnagyobb integrált közgyűjteménye, a Nemzeti Kulturális Tanács teljes jogú tagja, a magyar kultúrát formáló, közigazgatási feladatokat is ellátó, tudományos intézmény. Küldetésének megfelelően, a rendelkező jogszabályok alapján végzi a tevékenységét. 2021-ben végelesítésre került az MNL rövidtávú stratégiája (2021-2025) is, amit a Nemzeti Kulturális Tanács is elfogadott. A Stratégiát a Levéltári Kollégium is megvitatta, és némi változtatással ágazati stratégiaként támogatta. 2021 második félévében a magyar kormány támogatásával konszolidációt hajtottunk végre a teljes MNL-ben (béremlés, infrastrukturális fejlesztések, beruházások), amelyek alapot teremtenek a 2022-es év sikeres teljesítéséhez. 2022 áprilisában lejár a jelenlegi főigazgató öt éves megbízatása, 2022. január elején a pályázat beadásra került, februárban megtörtént a jelölt minisztériumi meghallgatása, és amennyiben a Miniszter meghozza a döntést, a főigazgató újabb öt évig folytathatja a munkáját. Ezt elsősorban az építkezés fogja jellemezni. Ha minden a várakozásoknak megfelelően alakul, akkor nemcsak az Országos Levéltár épületei újulnak majd meg a következő ciklusban, hanem több megyei levéltárban is jelentős fejlesztés történik. Ezek többsége 2022-ben már folyik, illetve el fog kezdődni. Azonban nemcsak az épületek és az infrastruktúra fejlesztését kell előmozdítani 2022-től, de az intézmény előtt álló szakmai kihívások megkövetelik a személyi állomány fejlesztését is (felkészültségben és részben létszámban is). Kiemelt feladatot fog jelenteni 2022-ben is a digitalizálás és a személyes, valamint mesterséges intelligencián alapuló, a levéltári anyagot részleteiben feldolgozó leírások és adatbázisok készítése.

HAZAI JELENTŐSEBB PROJEKTEK:

Magyarország Kormánya által elfogadott 1175/2018. (III. 28.) sz. határozatával az elmúlt három évben az MNL (mint ágazati aggregátor is) eredményes projektet hajtott végre a **Közgyűjteményi Digitalizálási Stratégia (KDS)** keretében. Az MNL egésze éppen úgy profitált a KDS-ből, mint ahogyan a fenntartó magyar állam és a fogyasztó állampolgár. Megújult az Oktatólapok és az AdatbázisokOnline felület. Utóbbin a magyar levéltárügyben példa nélkül álló tartalommegosztás történt 2021 elején (a Szovjetunióba hurcoltak adatbázisa, 682 ezer érintett adatainak a közzétételével). Ezzel nemcsak jelentős állampolgári igényeket elégítünk ki, de a sajnálatos pandémiás helyzet miatt interaktív online oktatási felületeket is teremtünk. Eredményeink feljogosítanak bennünket a még nagyobb, még jelentősebb levéltári iratanyag MI alapú feldolgozására és online közzétételére. Ezt a munkát fogjuk megkezdeni 2022 tavaszán, amikor is a **1989/2020. (XII. 23.) Korm. határozat** értelmében felállítjuk a családtörténeti kutatások elősegítéséhez és a családtörténeti források széleskörű bemutatásához az MNL Családtörténeti Kutatóközpontját. Amennyiben a pénzügyi fedezet rendelkezésre áll, 2022 nyarán megkezdődhet annak a 21 millió oldalnak a digitalizálása, amelyet az 1895 és 1980 között keletkezett magyar állami anyakönyvek tartalmaznak. A digitalizálással párhuzamosan a levéltári és adatvédelmi szakemberek jogászok segítségével megvizsgálják a családtörténeti kutatáshoz szükséges jogszabályi háttérrel, javaslatot dolgoznak ki a jogszabályok módosítására. A digitalizálással és a jogszabályok átalakításával párhuzamosan vizsgálni fogjuk a keletkező képfájlok feldolgozásának és ki publikálásának technikai megvalósítási lehetőségeit is. Az MNL Családtörténeti Kutatóközpontja érdemben támaszkodhat majd a **1107/2018. (III. 19.) Korm. határozat** segítségével eredményesen zárult, de 2022-től az MNL CSKK által is folytatni kívánt Hetedíziglen projekt eredményeire.

A Nemzeti Emlékezet Bizottsága támogatásával 2022-ben is folytatódik a **PártÁllamPárt** (az MDP, MSZMP tisztségviselőinek, illetve a megyei tanácsi apparátus archontológiája) adatbázis feltöltése. A magyar kommunista pártok funkcionáriusai után a cél a megyei tanácsi vezetők karrierútjának rögzítése. Ugyancsak a NEB-bel közös programunk a Perkataszter, amelynek keretében az 1956 utáni megtorló pereket dolgozzák fel a kollégák.

A 2022. évben fontos nemzeti évfordulók megvalósításában működik együtt az MNL állami és egyházi szervekkel (pl. a 800 éves Aranybulla kibocsátása kapcsán).

KIEMELT PROJEKTEK:

A 2020. december végén nyilvánosságra hozott kormánydöntések közül különösen a **1991/2020. (XII. 23.) Korm. határozat** – A Magyar Nemzeti Levéltár Országos Levéltára Lángliliom utcai levéltári létesítményének korszerűsítéséről és bővítéséről – generál egyre több feladatot 2022-ben. A megvalósítás felelőse az MNL, a Kultúráért Felelős Államtitkárság segítségével. Tavasszal zárul a tervezési szakasz, és a kormány döntésének megfelelően 2022-ben lebonyolítjuk a közbeszerzést a kivitelezés érdekében. Az **1990/2020. (XII. 23.) Korm.**

határozat – Az Országos Villamos Teherelosztó ingatlan revitalizációjáról, a Magyar Nemzeti Levéltár főépületének felújításáról és északnyugati szárnyának rekonstrukciójáról – megvalósításáért ugyan a Várkapitányság felel, de a Levéltár részéről ez rendszeres támogatást jelent. 2022 tavaszán kiírásra kerül a tervezési szakasz megvalósítására a közbeszerzés, ami intenzív együttműködést igényel majd a levéltártól.

2022-ben folytatódik a miskolci új levéltár (**Miskolci Egyetem Tudásközpont** – MNL BAZML új központi épülete) építése, és talán a befejezéshez közelít majd **Szekszárdon** az új levéltári épület kialakítása a Modern Városok Program keretében. 2022-ben a konszolidációs keretünk terhére **Egerben** és **Kecskeméten** hajtánánk végre jelentősebb beruházást.

KIEMELT NEMZETKÖZI PROJEKTEK:

2022-ben is folytatódik az eddig rendkívül sikeres **Digital Treasures** projekt, amelynek keretében 2022 januárjától egy évig negyedévente váltakozó tematikával egy látványos kiállítást is Budapestre hozunk a Várkert Bazárba.

SZERVEZETI ÁTALAKÍTÁS:

A 2021 végén miniszteri jóváhagyással elfogadásra és bevezetésre került az MNL új **SZMSZ**-e. Újabb, SZMSZ-t érintő átalakításokat nem tervez a levéltár vezetése 2022-ben.

INFRASTRUKTÚRA:

Az Országos Levéltár tervezett új épülete és vári beruházása mellett a megyei levéltárak infrastrukturális fejlesztése továbbra is fő feladat. A konszolidáció segítségével 2021-ben a megyei tagintézmények akkut gépjármű problémáit kezelni tudtuk, 2022-ben 10 Suzuki gépjárművet adtunk át a megyéknek. 2022-ben további fontos feladat lesz a számítástechnikai fejlesztés, az amortizáció felszámolása, hogy ezzel is fokozni tudjuk a versenyképességünket idehaza és külföldön egyaránt.

A vezetői összefoglalóban a Magyar Nemzeti Levéltár kiemelt programjai és céljai kerültek bemutatásra. A 2022. évben előttünk álló feladatokat a részletesen kidolgozott terv tartalmazza.

ÉRINTETT SZERVEZETI EGYSÉGEK

KÖZPONTI SZERVEZETI EGYSÉGEK

Főigazgatói Titkárság (FT)

Jogi és Humánpolitikai Főosztály (JHF)

Humánpolitikai Osztály

Gazdasági szervezet (GSZ)

Közbeszerzési Csoport

Pénzügyi és Kontrolling Főosztály

Számviteli Osztály

Pénzügyi Osztály

Vagyongazdálkodási és Koordinációs Igazgatóság

Ellátási Csoport

Üzemfenntartási és Ingatlanfejlesztési Csoport

Nyilvántartási és Gazdálkodási Csoport

Informatikai és Innovációs Igazgatóság

Digitális Szolgáltatásfejlesztési Osztály (DSZO)

Digitális Tartalomfejlesztési Osztály (DTO)

Informatikai Osztály (IO)

Szakmai Koordinációs Igazgatóság (SZKI)

Módszertani, képzési és levéltár-pedagógiai Osztály (MKLO)

Köziratvédelmi hatósági és Iratkezelés-felügyeleti Osztály (KIVH IFO)

Állományvédelmi Osztály (ÁRO)

Elektronikus Nyilvántartások Főosztálya (ENYF)

Kutatószolgálati és Szakkönyvtári Főosztály

Tudományos Igazgatóság

Projektigazgatóság

Közművelődési és Közönségkapcsolati Főosztály

Gulág- és Gupvikutató Intézet

Ügyfélszolgálati Főosztály (ÜF)

MNL ORSZÁGOS LEVÉLTÁRA (MNL OL)

1945 előtti Kormányservek Osztálya (1945 e. KO)

1945 utáni Kormányservek és Pártiratok Osztálya (1945 u. KPO)

Magánlevéltárak és Gyűjtemények Osztálya (MGYO)

Gazdasági Levéltári Osztály (GLO)

1945 utáni Gazdasági Kormányservek Csoportja

Gazdasági Szervek Csoportja

AZ MNL MEGYEI TAGINTÉZMÉNYEI

Magyar Nemzeti Levéltár Baranya Megyei Levéltára (MNL BAML)

Magyar Nemzeti Levéltár Bács-Kiskun Megyei Levéltára (MNL BKML)

Magyar Nemzeti Levéltár Békés Megyei Levéltára (MNL BÉML)

Magyar Nemzeti Levéltár Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Levéltára (MNL BAZML)

Magyar Nemzeti Levéltár Csongrád-Csanád Megyei Levéltára (MNL CSCSML)

Magyar Nemzeti Levéltár Fejér Megyei Levéltára (MNL FML)

Magyar Nemzeti Levéltár Győr-Moson-Sopron Megye Győri Levéltára (MNL GYMSM Győr)

Magyar Nemzeti Levéltár Győr-Moson-Sopron Megye Soproni Levéltára (MNL GYMSM Sopron)

Magyar Nemzeti Levéltár Hajdú-Bihar Megyei Levéltára (MNL HBML)

Magyar Nemzeti Levéltár Heves Megyei Levéltára (MNL HML)

Magyar Nemzeti Levéltár Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Levéltára (MNL JNSZML)

Magyar Nemzeti Levéltár Komárom-Esztergom Megyei Levéltára (MNL KEML)

Magyar Nemzeti Levéltár Nógrád Megyei Levéltára (MNL NML)

Magyar Nemzeti Levéltár Pest Megyei Levéltára (MNL PML)

Magyar Nemzeti Levéltár Somogy Megyei Levéltára (MNL SML)

Magyar Nemzeti Levéltár Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Levéltára (MNL SZSZBML)

Magyar Nemzeti Levéltár Tolna Megyei Levéltára (MNL TML)

Magyar Nemzeti Levéltár Vas Megyei Levéltára (MNL VAML)

Magyar Nemzeti Levéltár Veszprém Megyei Levéltára (MNL VEML)

Magyar Nemzeti Levéltár Zala Megyei Levéltára (MNL ZML)

II. Működési feltételek

II.1. Költségvetési, pénzügyi feltételek

A Magyar Nemzeti Levéltár az elmúlt években alkalmazott szigorú és takarékos gazdálkodását kívánja folytatni 2022. évben is. Ez a gyakorlat hozzájárult a költségvetés stabilitásához, a likviditás megőrzéséhez, az intézményhálózat működtetéséhez. A megyei levéltárak továbbra is a részükre jóváhagyott dologi előirányzattól gazdálkodnak a központi irányítás felügyelete mellett.

2019. január 1-től a Gazdasági Igazgatóság a Forrás.Net Integrált gazdasági ügyviteli rendszer alkalmazására tért át. Az új integrált ügyviteli rendszer lefedi a teljes gazdálkodási tevékenységet és biztosítja a kötelezettségvállalások, előirányzat-maradvány és az egyéb részletező nyilvántartások vezetését, adatszolgáltatási és bevallási kötelezettségek teljesítését. 2022-ben az egységesített adatbázisban történik a gazdasági események teljes körű elszámolása azzal, hogy 2022. január 1. napjától bevezetésre kerül az új Számlavezető Rendszer és a KKVTR/IFMIS rendszer, mely a költségvetés végrehajtását elősegítő integrált rendszer. Az új rendszer támogatja a központi kezelésű előirányzatok főkönyvi elszámolását, kommunikál a kincstári központi rendszerrel.

A Gazdasági szervezet ettől az évtől kezdve erősíteni kívánja a folyamatba épített előzetes és utólagos ellenőrzést a gazdasági folyamatokban. Az új integrált rendszer lehetővé teszi a megyei levéltárak gazdasági tevékenységének helyszínen kívüli folyamatba épített és vezetői ellenőrzését. A Gazdasági szervezet vezetése a szervezet integrált gazdasági működését áttekinti és ennek ismeretében szükség szerint módosítja a folyamatok eljárás rendjét és az esetlegesen módosuló munkaköri leírásokat.

A Gazdasági szervezet szervezeti egységében kialakított vezető pozíciók az integrált rendszer gyakorlati alkalmazásával rendszeresen kontroll tevékenységet végeznek, mely elősegíti azt a kontrolltevékenységet, mely megalapozza a döntés előkészítő tevékenységet.

2022-ben – az előírásoknak megfelelően – aktualizálva lesznek a szabályzatok a gazdálkodással és a jogszabályi környezetváltozással összefüggően.

Az intézmény 2022. évben is részt vesz az Országos Közfoglalkoztatási Programban. A következő időszakban átlagosan 23 fő foglalkoztatására nyújt be kérelmet. A foglalkoztatottak illetményére, a szociális hozzájárulási adóra, közvetlen költségekre a kérelem benyújtás alatt van.

Bevételi/Finanszírozási előirányzatok 2021-2022. évre

Megnevezés	ezer Ft-ban	
	2021. év	2022. év
Költségvetési támogatás	3.384.510	3.544.125
Saját bevételi előirányzat	50.000	50.000
Összesen	3.434.510	3.594.125

Bevételi előirányzatok változása a 2021. évhez képest:

Az elemi költségvetés szerinti költségvetési támogatás – saját bevételi előirányzat nélkül – 2022. évre vonatkozóan közel 4,5%-l növekedett, azaz 159 615 e Ft-tal növekedett az előző évhez képest. A változást az alábbi tételek adják:

- Minimálbér és garantált bérminimum miatti többlet támogatás + 13.450 e Ft
(személyi juttatás 11.645 e Ft, járulék 1.805 e Ft)
- A jogviszony-átalakulással érintett kulturális foglalkoztatottak illetménytöbblete +158.165 e Ft
(személyi juttatás 136.939 e Ft, járulék 21.226 e Ft)
- 1577/2020. (IX.10.) Korm. határozat 4. pontjában a Bécsben és Moszkvában működő levéltári szakdiplomáták részére biztosított szakmai keret szintre hozása érdekében KKM/2. címre -12.000 e Ft

---

Bevételi előirányzatok változása összesen +159.615e Ft

A 2022. évre a fenntartó ismét 50.000 E Ft saját bevételi kötelezettséget írt elő az MNL részére.

A többletforrást a fenntartó jogszabályi kötelezettség teljesítéséhez, kormányhatározatban előírt többletfeladat

elvégzéséhez rendelte.

Kiadási előirányzatok 2021-2022. év

ezer Ft-ban

Megnevezés	2021. év	2022. év
Személyi juttatások	2.396.970	2.535.154
Kifizetői járulék	375.451	396.882
Dologi kiadások	336.029	336.029
Beruházási kiadások	276.060	276.060
Felújítási kiadások	50.000	50.000
Összesen:	3.434.510	3.594.125

Kiadási előirányzatok változása a 2021. évhez képest:

A költségvetési kiadások 3.594 125 e Ft-os összege már magában foglalja a fenntartó által előírt 50.000 e Ft-os, az MNL saját bevételi kötelezettségét is. A 2021. évi előirányzathoz viszonyított eredeti előirányzat 159.615e Ft-al növekedett az előző évhez képest. A változást az alábbi tételek adják:

- Minimálbér és garantált bérminimum miatti többlet támogatás + 13.450 e Ft
(személyi juttatás 11.645 e Ft, járulék 1.805 e Ft)
- A jogviszony-átalakulással érintett kulturális foglalkoztatottak illetménytöbblete +158.165 e Ft
(személyi juttatás 136.939 e Ft, járulék 21.226 e Ft)
- 1577/2020. (IX.10.) Korm. határozat 4. pontjában a Bécsben és Moszkvában működő levéltári szakdiplomatak részére biztosított szakmai keret szintre hozása érdekében KKM/2. címre -12.000 e Ft

Kiadási előirányzatok változása összesen

+159.615e Ft

A bevételekhez hasonlóan a kiadások is elsősorban a jogszabály által előírt többletfeladatok elvégzéséhez kötöttek. A rendelkezésre álló forrásból szükséges fedezni a vagyon-, munka-, és tűzvédelem 2022. évben felmerülő kiadásai mellett a levéltári szakfelügyelet, Levéltári Kollégium működtetési kiadásait, az elektronikus levéltár működtetését és az MNL vagyonkezelésében lévő 78 darab ingatlan felújítását is.

2022. évben az ingatlanfejlesztés keretében kiemelten kezelendő feladatok:

A Magyar Nemzeti Levéltár vagyonkezelésében jelenleg a megyei levéltárak és az MNL Országos Levéltára budapesti területén 78 db ingatlan van.

Az MNL által használt ingatlanok eltérő műszaki állapotban vannak. Az elvégzendő karbantartási, felújítási munkákat 2022-ben is a felmerülő kockázatok alapján határozta meg a Vagyongazdálkodási és Koordinációs Igazgatóság. Az elvégzendő feladatok között most is elsőbbséget kapott az őrzött iratállomány védelme. A költségvetés függvényében 2022-re az alábbi megyei levéltárak kerültek be a fejlesztési tervbe:

- Kaposvár, Bartók Béla utca – főbejárat felújítása – A 2016-ban készült levéltári átalakítás során a szűkös felújítási keret miatt a bejárat a szükséges szinten készült el, hogy az épület használható legyen. Az egész épület korszerűsítése után a bejárat is megfelelő színvonalon készülhet el.
- Salgótarjánban a levéltár felújítása után a meglévő régi katonai barakk épület (jelenleg raktárként funkcionál) tetőhéjalásának felújítása szükséges a beázások miatt, továbbá a „C” épület fűtési rendszer felújítása és a volt irodaépület villamos korszerűsítése a kitűzött cél.
- Szolnokon a 40 éve épült levéltári épület udvari bejárat portál felújítása, modernizálása szükséges a csapadékvíz elvezetés megoldásával együtt
- Szegeden, a Kálvária téri levéltár udvarán célszerű 4 db fedett gépkocsi beálló kialakítása
- Gyula, Petőfi téri levéltári épület villamos korszerűsítése, felújítása szükséges a LED-es világítás kialakításával
- Bajai levéltári épület külső felújítása. A városképileg fontos területen elhelyezkedő levéltári épület külső

felújítását kell előkészíteni a szükséges tervezés után.

- Kecskemét – Új raktárépület tervezése. A már több éve a látókörünkben lévő és megtekintett területen (volt csecsemőotthon) lehet új levéltári raktárépületet kialakítani a vagyongazdálkodásba történő átadás után. A tervezés előkészítése lehetséges.
- Eger – Levéltár bővítés tervezése. A tanulmányterv már elkészült a lehetséges bővítésre. A városképi területrendezés után a tervezés elindulhat.
- Zalaegerszeg – Levéltári épület tervezése. A korábban megtekintett volt leánykollégium épületeinek átalakításával és bővítésével új épületegyüttes alakul ki. A tanulmánytervek már elkészültek, a terület átadásának rendezése után a tervezés előkészítése történhet.

II.2. Vagyongazdálkodási terület:

A műszaki-üzemeltetési területen számolni kell az MNL ingatlanaira kiterjedő karbantartási feladatok folyamatosságával, műszaki, katasztrófavédelmi, érintésvédelmi felülvizsgálatok lebonyolításával, a munkaegészségügyi vizsgálatok, a munkavédelmi képzések határidőre történő lebonyolításával, ingatlanstratégiai célok megvalósításának segítségével. Erősíteni kell a vagyongazdálkodással és üzemeltetéssel kapcsolatos szervezési, feladat ellátási, ellenőrzési, belső kontrollrendszer által támasztott kötelezettségek színvonalát.

Az MNL üzletmenet folytonosságát biztosító, valamint az élet- és vagyonvédelmet szolgáló alapvető berendezések, eszközök – kockázati besorolásukhoz igazodó – üzemszerű működésének biztosítása érdekében kiemelt figyelmet kell fordítani a karbantartások, felülvizsgálatok ütemezett elvégzésére, a dokumentáció naprakész ségére, mind az Országos Levéltári, mind a telephelyi ingatlanokban. A feladatok ellátáshoz szükséges szervezeti és személyi feltételekről gondoskodni kell.

Gondoskodni kell a járványhelyzeti intézkedésekre időben történő reagálásokhoz szükséges egészségvédelmi eszközök rendelkezésre állásáról.

A nagyberuházások ütemezéséhez igazodóan fel kell készülni a levéltári iratanyag – speciális, elsősorban állományvédelmi követelményeknek is eleget tévő –, továbbá az irodai munkahelyek költöztetésére.

II.3. Informatikai infrastruktúra

Infrastrukturális fejlesztések (épületek, raktárak, infokommunikációs eszközök, egyéb technikai felszerelések)

2021-ben többek között a kiemelt támogatásnak köszönhetően nagy mértékben javulhatott mind a szerver oldali, mind a kliens oldali infrastruktúra. A pandémiás helyzet okozta globálisan jelentkező chiphiány miatt azonban a 2021-es év második felében megrendelt kliens eszközök várhatóan csak 2022 második negyedében fognak megérkezni, így ezek a beszerzések 2022-ben fognak realizálódni.

Hasonló a helyzet a szerveroldali beszerzések esetén is, tekintettel arra, hogy a központi tárolórendszer bővítése, a másodlagos kiszolgáló infrastruktúra elemei, valamint a 2022-re tervezett nagymennyiségű anyagok digitalizálásához szükséges infrastruktúra is csak 2022. első negyedében fog megérkezni.

Munkaállomások, notebookok és szerverek

A tervezett beszerzések eredményeként az MNL személyi számítógép állománya a következőképpen alakult:

	Összes számítógép	Cserélendő számítógépek		2022. évi tervezett beszerzés
Tagintézmény	2021. dec.	2021. dec.	Aránya 2021. dec.	darab
MNL BKML	16	2	13%	3
MNL BAML	43	20	47%	7
MNL BÉML	34	18	53%	6
MNL BAZML	36	8	22%	6
MNL CSCSML	42	13	31%	7
MNL FML	35	20	57%	6
MNL GYMSM Győr	18	4	22%	3
MNL GYMSM Sopron	27	4	15%	5
MNL HBML	58	30	52%	9
MNL HML	59	27	46%	9
MNL JNSZML	26	9	35%	4
MNL KEML	27	13	48%	5
MNL NML	20	1	5%	3
MNL OL	775	336	43%	150
MNL PML	30	6	20%	5
MNL SML	30	18	60%	5
MNL SZSZML	20	3	15%	3
MNL TML	21	8	38%	4
MNL VAML	39	21	54%	6
MNL VEML	38	17	45%	6
MNL ZML	23	4	17%	4
Összesen:	1417	582	41%	256

Cserélendő számítógépnek tekintjük a hat évnél idősebb asztali, illetve mobil munkaállomásokat. A határok megállapításánál a Poszeidon és a Scope programok erőforrás igényét vettük figyelembe.

Intézményi központi infrastruktúra

	2021. tény	2022. terv
MNL központi rendszer adattároló (bruttó/nettó tárkapacitás) mérete, beleértve a mentőrendszerek kapacitását is	1185/910 TB	1850/1450 TB
MNL központi rendszerben tárolt adatmennyiség (adatbázisok és digitalizált anyagok mérete)	266 TB	700 TB
MNL központi rendszerbe telepített fizikai szerverek száma	21	20
MNL központi rendszerbe telepített virtualizált szerverek száma	89	100

Hálózatok

	2021. tény	2022. terv
VPN-be bevont telephelyek száma	47	48
Hálózati eszközök száma	367	375

Digitalizáló eszközök

	2021. tény	2022. terv
dokumentumszkenner	166	173
könyvszkenner	9	23
mikrofilmszkenner	8	8
filmszkenner	9	9
egyedi felvételező munkaállomás	1	1
audió digitalizáló munkaállomás	1	1

III. Szakmai tevékenység

III.1. Az illetékességi terület felügyelete

A 2022. évre vonatkozóan a megyei tagintézmények a szervellenőrzési munka reális tervezése során figyelembe vették azt, hogy az év első felében még minden bizonnyal akadályokba fog ütközni az iratkezelés személyes jelenléttel egybekapcsolt ellenőrzése, tekintettel a 2021. évi pandémiás helyzetből eredő tapasztalatokra. Ettől függetlenül a levéltárak a tavalyi évhez képest már bátrabban, optimistábban tervezték mennyiségi oldalról az illetékességi körükbe tartozó iratképző szervek ellenőrzését (2021-ben 908 ellenőrzésből 621 valósult meg, 2022-re 913 ellenőrzés van betervezve.). Lesz, aki a múlt évhez hasonlóan folytatni szeretné az „online” vizsgálatot, főleg a kisebb jelentőségű iratképzők esetében, míg mások szeretnék teljesen vagy legalább részlegesen pótolni a 2021-ben elmaradt irattári ellenőrzéseket is. Vélhetően az ellenőrzések optimistább tervezését az is segítette, hogy a 2021. évi konszolidációs pénzüsszegekből jelentősen fejlődött a megyei tagintézmények gépkocsiparkja, így ez a korábbi krónikus, a gépkocsi hiányából vagy rossz minőségéből fakadó munka kiesés a múlté lehet.

A megyei tagintézmények esetében az iratkezelés jogszabályi és szabályzati ellenőrzése során különösen fontos az újonnan alakult, eddig még nem ellenőrzött szervek iratkezelésének felügyelete, ami többé-kevésbé visszatükröződik a terveikben is. A levéltárak törekednek arra, hogy egy-egy új iratképzőnél a lehető leghamarább jelentkezzenek és különösen akkor, ha nem a közigazgatásban jártas szakemberek irányítása alatt áll az új szerv (pl. oktatásügy) akkor ott kellő támaszt, segítséget tudjanak nyújtani a levéltári érdekek érvényesítése mellett a szakszerű iratképzés és -kezelés terén. Az iratkezelés és -tárolás ellenőrzése alkalmából általánosan az iratkezelés teljes vertikumának megismerése kerül a középpontba, a folyamat minden pontját igyekeznek figyelemmel kísérni az eljáró levéltárosok. Az új, az MNL Minőségirányítási Rendszere által megkövetelt ellenőrzési adatlapok, összhangban a 27/2015 (V. 27.) EMMI rendeletben foglaltakkal, alkalmasak a komplex jellegű felmérés elvégzésére és törekedni kell azok összegző pontjaiban a megjegyzést kívánó hibák, elmaradások, pontatlanságok egzakt, számonkérhető bemutatására. Az illetékességi területen végzendő szervellenőrzési munka természetesen az illetékességbe tartozó szervek jegyzékének karbantartásával kezdődik. A levéltárak az év elején összeállítják az ellenőrzendő szervek listáját, amit területi vagy szervtípusonként, tematikai alapon végeznek el. Minden ellenőrizendő szervezet értesítenek az ellenőrzés tényéről, körülbelüli időpontjáról és az ellenőrzés szakmai tartalmáról, a vizsgálat lefolyásáról, utóbbi a legtöbbször a honlapjukon is közzé teszik. A szervek által általában kért tájékoztatást, véleményezést természetesen a jövőben is a lehető leggyorsabban megadják a levéltárak, de ugyanakkor az általuk szorgalmazott változtatások végrehajtását is ellenőrizni fogják. Az iratképzők ellenőrzésekor, ahogy a korábbi években, úgy 2022-ben is – részarányuk növekedésével – egyre nagyobb hangsúlyt kap az elektronikusan keletkeztetett iratok felmérése, az iktató- és iratkezelő programok használata és ezzel összefüggésben a majdani levéltári átadás-átvétel biztosításának előkészítése. Az önkormányzatok esetében

kitüntetett figyelmet kap az ASP szakrendszer használata. Külön figyelmet szentelnek a munkatársak a papíralapú iratok hosszú távú megőrzését biztosító digitalizálásra, tekintettel arra, hogy a jövőben az ily módon elektronikussá alakított papír változat a nem selejtezhető iratok esetében is megsemmisíthető lesz. Mindemellett a levéltárak igyekeznek figyelemmel kísérni az iratórző cégek tevékenységét is.

Az eddigi tapasztalatokból adódóan az iratkezelés jogszabályon nyugvó általános ellenőrzése mellett szükséges jobban ösztökélni az iratképző szerveknél a selejtezést, mint a majdani szakszerű iratátadás egyik nélkülözhetetlen elemét. Szükség esetén a levéltár munkatársai a selejtezés helyszíni ellenőrzésével bizonyosodnak meg arról, hogy a selejtezendő iratok maradandó értékkel nem bírnak. Több levéltár éppen ezt a célt szolgáló, kiemelt figyelmet fordít a sok iratot „termelő” egyúttal – elvben – sokat selejtező iratképző szervek ellenőrzésére, pontosan azzal a céllal, hogy a selejtezés gyakorlattá váljék. Külön figyelmet kívánunk fordítani az 1990 előtt keletkezett iratokra, azon belül is főként a tanácsai, illetve a szövetkezeti, vállalati és iskolai iratokra. Számos megyei levéltár tervezi ezen iratok átvételét, akár összekapcsolva az ellenőrzési kiszállással is, főként, ha az átveendő iratok (jegyzőkönyvek, anyakönyvek) nem nagy terjedelműek és azonnal a levéltárba beszállíthatók. Általában is jellemző, hogy az ellenőrző munkát a levéltárak kisebb iratátvételekkel is összekötik, amely lehet tervezett, de spontán akció is, főleg, ha annak iratmentés jellege van. Ebből is fakadóan a rossz tárolási körülmények miatt esetlegesen bekövetkező iratkárosodást elkerülendő, az ellenőrzésben részt vevő munkatársak állományvédelmi szempontokra is felhívják a figyelmet. A levéltárak igyekeznek gazdaságossági oldalról is megszervezni az ellenőrzési munkát, ami azt eredményezi, hogy a legtöbb levéltár esetében egyszerre több kolléga is részt vesz a kiszállásban és egy-egy kolléga adott esetben több szervet is ellenőriz, így csökkentve a felesleges gépkocsifutást. A megyei tagintézmények igyekeznek megfelelni a követelményrendeletben támasztott három, illetve öt éves ellenőrzési periódusnak, de a szűk létszám még mindig akadályozója ennek a célnak. A megyei levéltárakban szinte kivétel nélkül kapcsolt munkakörben látják el ezt a feladatot a levéltárosok. A korábbi évekhez hasonlóan a megyei tagintézmények a megyei kormányhivatalok illetékes munkatársaival közösen is végeznek ellenőrzéseket, amely mindkét fél számára hasznos tapasztalatokkal jár. A levéltárak így nagyobb nyomtatékot tudnak adni az észrevételeiknek és az esetleges hibák kijavítására megszabott határidőket is komolyabban veszik az iratképző szervek a kormányhivatali megtámogatás által. Ahogy a korábbi években, úgy 2022-ben is e szakterületen belül fontos feladat lesz a – a fentebb tárgyalt okok miatt vélhetően nagyobb számú – selejtezési jegyzőkönyv jóváhagyása és az iratkezelési szabályzatok elbírálása, valamint a cégbíróságokról érkezett felszámolások kezelése. Az MNL Országos Levéltára illetékességi területének felügyeletét az SZKI keretében működő Köziratvédelmi hatósági és Iratkezelés-felügyeleti Osztály (SZKI KIVH IFO), valamint az OL Gazdasági Levéltári Osztályán belül működő Gazdasági Szervek Csoportja látja el.

Az SZKI KIVH IFO az iratkezelés ellenőrzésekre a pandémia ellenére is kiemelt figyelmet fordít, sajnos azonban még 2022-ben is előfordulhat az előző évek tapasztalata alapján olyan szerv, amely csak a járvány lecsengése után hajlandó fogadni a levéltár munkatársait. A 2021-ben a MIR keretében megújított ellenőrzési jegyzőkönyv alkalmassá vált arra, hogy segítségével komplex jellegű iratkezelési és irattári felmérést lehessen végrehajtani, azaz biztosítja az iratképző szervek által keletkeztetett ügyiratok, illetve az általuk használt szakrendszerek, adatbázisok nyilvántartását. A szervellenőrzések során fokozott figyelem hárul az iratkezelés folyamatának teljes körű megismerésére és feltérképezésére, különös tekintettel az egyéb szakrendszerekben kezelt adatállományokra, valamint az Ltv. 2022. január 1-jei módosítása értelmében az irattárak állapotára. A helyszíni ellenőrzések során kiemelt figyelmet kapnak a szerveknél alkalmazott iratkezelő rendszerek sip-készítési lehetőségei, az elektronikusan érkezett/keletkezett iratok mennyisége és összetétele, valamint az eredeti papír alapú iratokról készült hiteles elektronikus másolatok kezelése.

Az Osztály 2022-ben összesen 305,02 ifm papír alapú iratanyag átvételét tervezi az OL iratórző osztályaival egyeztetve (legfontosabb beszállítások: Legfőbb Ügyészség: 260 doboz, 31,2 ifm 2004-2005. évi iratok; Országgyűlés Hivatala: ciklusváltás bizottsági, működési iratok 2002-2006, 1100 doboz, 132 ifm; Miniszterelnöki Kabinetiroda: 2001. évi kormányülések iratai kb. 150 doboz, 18 ifm; Miniszterelnökség: Nemzeti Fejlesztési Ügynökség 2004-2007, kb. 12 ifm.). Ezenkívül a Pénzügyminisztérium jelezte, hogy a jogelődjei által keletkeztetett lejárt minősítésű (nyílttá vált iratok), maradandó értékű iratait át kívánja adni a Levéltárnak, terjedelmi adatokat egyelőre a PM még nem közölt, mert folyamatban van az iratok felmérése. 2022-ben várhatóan a BM Jogi és Nemzetközi Főosztálya 1992-2006 évkörű 125,04 ifm terjedelmű anyagának elektronikus formában történő átvétele, amely kb. 85 GB. E mellett a Magyar Nemzeti Vagyonkezelő felajánlotta 52 ifm terjedelmű 1995. évkörű

papír alapú iratanyagát levéltári átvételre. Ezen iratanyag évekkal ezelőtt (a jogszabályi háttér megteremtése előtt) teljes egészében digitalizálásra került egy nem tanúsított iratkezelő szoftverben. Az Osztály, az MNV informatikusaival együttműködve, a digitális állomány átvételét tervezi.

Az Osztály koordinációs feladatainak keretében a MIR állománygyarapításon belül a kényszerselejtezésre, mintavételezésre, iratkezelési szabályzat véleményezésére, iratátvételre, iratselejtezésre, valamint a tanácsi iratok őrzési idejére vonatkozó munkafolyamatokról, jegyzőkönyv- és levélsablonokról MNL szintű egyeztetést kezdett kiscsoportos bontásban. Továbbá idén is várható az e-irat átvételekkel kapcsolatos szakmai tanácsadás a megyei tagintézmények felé, valamint a scopeArchív szervdosszié részéhez egy eljárásrend kialakítása a gyűjteményi főigazgató-helyettessel és az Elektronikus Nyilvántartások Főosztályával együttműködve. E mellett tervezni kell a 3/2018. BM és 34/2016. EMMI r. harmonizációval kapcsolatos egyeztetést az érintett minisztériumokkal, valamint sip-készítéssel kapcsolatban az Idomssofttal, amely cég a BM részére fejleszt SIP készítő alkalmazást az e-iratátvételhez. A Legfőbb Ügyészség, már tanúsítással rendelkező szoftverének iratátadási modulját is az idei évben fogják tesztelni a kollégák az Ügyészség munkatársaival. Az SZKI KIVH IFO a 2022. évben is folytatja az iratkezelés-felügyeleti tevékenységhez köthető MNL szintű jogszabályfigyelést a Magyar Közlöny, a Hivatalos Értesítő és a netjogtár használatával, és kipublikálja havi szinten a honlapon erre a célra kialakított felületre a változásokat, egyúttal tájékoztatva hírlevélben a kollégákat az aktualitásokról. Az előző évekhez hasonlóan 2022-ben is tervezi az osztály külső szervek kérésére iratkezelésre vonatkozó szakmai állásfoglalások készítését, valamint az MNL külső-belső képzéseiben való részvételt.

Az MNL OL Gazdasági Levéltári Osztály Gazdasági Szervek Csoportja 2022. évi munkatervében az iratkezelés ellenőrzések fő szempontjait a köziratok kezelése kritériumainak fokozatosan történő megfelelés és a maradandó értékű iratok hosszútávú megőrzése, fennmaradása képezik. Az ellenőrizni kívánt szervek között olyan társaságok is szerepelnek, melyek 2021-ben kerültek felvételre a szervnyilvántartásba és iratkezelési szabályzatukat a levéltárral egyetértésben vezették be. Továbbá olyan társaságok ellenőrzése is szerepel a munkatervben, amelyeknél a maradandó értékű iratok fennmaradása a korábbi évek tapasztalatai nyomán nem kellően biztosított, illetve az ellenőrzésre a jogszabály által előírt öt év már eltelt. A 2022. évben is várható, hogy a Csoport illetékességében kezelt gazdasági társaságok állásfoglalást kérnek különféle iratkezelés-szakmai kérdésekben (iratkezelési szabályzat, irattári terv, adatvédelem, hiteles másolat készítése).

A szervezeti egység összesen 145,26 ifm terjedelemben tervez gazdasági társaságoktól papír alapú iratátvételt 2022-ben. Az átvenni kívánt társasági anyagok között megtalálhatóak a vörösiszap katasztrófához kapcsolható cégek anyagai is (Magyar Alumínium Termelő és Kereskedelmi Zrt. (MAL Zrt. "f.a.") 12 ifm, Ajkai Timföldgyár és Alumíniumkohó 7 ifm, Magyar Alumíniumipari Tröszt 0,72 ifm). Továbbá nagyobb mennyiséget tesz ki a Villamos Erőműveket Tervező és Szerelő Vállalat 50 ifm terjedelmű anyaga és a Dunai Vasmű 15 ifm terjedelmű anyag.

Az MNL 2022-re tervezett iratkezelés ellenőrzései:

Levéltár	Ellenőrizendő szervek száma. (Ebből utóellenőrzés száma)	Várható selejtezési jegyzőkönyvek száma	Várható iratkezelési szabályzatok száma	Várható kényszer-selejtezések száma	Szervek fondőcsoportjai	Szervtípusok	Tervezett iratátvételek
MNL BKML	23 (1)	314	12	1	XXIV., XXV.	Közp. közig.: 2 db, Kormányhivatal: 7 db, Jogszolgáltatás: 13 db	300 ifm
MNL BAML	43 (1)	70	110	2	VIII., IX., X., XXIV., XXV., XXXVII.	Közp. közig.: 3 db, Önkormányzati hivatal: 24 db, Kormányhivatal: 9 db, Köztisztviselő: 2 db, Köznevelési intézmények: 4 db	120 ifm
MNL BAZML	67 (26)	50	20	15	XXIV., XXXVII.	Kormányhivatal: 1 db, Önkormányzati hivatal: 40 db	100 ifm
MNL BÉML	35 (0)	120	25	3	VIII., XXIV., XXV., XXXVII.	Jogszolgáltatás: 2 db, Önkormányzati hivatal: 17 db, Kormányhivatal: 12 db, Köznevelési intézmény: 4 db	105 ifm
MNL CSCSML	40 (3)	110	25	0	VIII., X., XXIV., XXV., XXX., XXXVII.	Jogszolgáltatás: 2 db, Közp. közig.: 6 db, Önkormányzati hivatal: 13 db, Kormányhivatal: 4 db, Alapítvány 1 db, Gazdasági társaság: 1 db, Köznevelési intézmény: 10 db	80,38 ifm
MNL FML	79 (0)	150	22	0	VIII., XXIV., XXV., XXXVII.	Jogszolgáltatás: 2 db, Önkormányzati hivatal: 26 db, Kormányhivatal: 12 db, Köznevelési intézmény: 39 db	187,3 ifm
MNL GYMSML Győr	11 (1)	200	15	2	VIII., XXIV., XXXVII.	Önkormányzati hivatal: 5 db, Kormányhivatal: 3 db, Köznevelési intézmény: 2 db	578,2 ifm
MNL GYMSML Sopron	26 (0)	65	8	0	VIII., IX., XXIV., XXV., XXIX.,	Önkormányzati hivatal: 4 db, Kormányhivatal: 13 db, Köztisztviselő: 1 db, Gazdasági társaság: 2	6 ifm

Levéltár	Ellenőrizendő szervek száma. (Ebből utóellenőrzés száma)	Várható selejtezési jegyzőkönyvek száma	Várható iratkezelési szabályzatok száma	Várható kényszerselejtezések száma	Szervek fondőcsoportjai	Szervtípusok	Tervezett iratátvételek
					XXX., XXXVII.	db, Köznevelési intézmény: 3 db, Közp. közig.: 2 db, Egyéb intézmény: 1 db	
MNL HBML	62 (0)	400	15	1	VIII., IX., XXIV., XXV., XXXVII.	Jogszolgáltatás: 4 db, Közp. közig.: 3 db, Kormányhivatal: 2 db, Köztestület: 1 db, Köznevelési és egyéb intézmény: 27 db, Önkormányzati hivatal: 25 db	0 ifm
MNL HML	44 (0)	150	30	0	VIII., IX., X., XXIV., XXV., XXXVII.	Önkormányzati hivatal: 24 db, Közp. közig.: 4 db, Köztestület: 2 db, Alapítvány: 3 db, Köznevelési intézmény: 11 db	7 ifm
MNL JNSZML	31 (0)	140	20	0	VIII., XXIV., XXXVII.	Közp. közig.: 6 db, Önkormányzati hivatal: 6 db, Kormányhivatal: 8 db, Köznevelési intézmény: 11 db	6 ifm
MNL KEML	31 (0)	66	22	0	VIII., XXIV., XXV., XXXVII.	Közp. közig.: 7 db, Kormányhivatal: 2 db, Jogszolgáltatás: 2 db, Önkormányzati hivatal: 9 db, Köznevelési intézmény: 11 db	90 ifm
MNL NML	23 (2)	60	20	0	VIII., IX., XXIV., XXIX., XXXVII.	Önkormányzati hivatal: 14 db, Köztestület: 2 db, Közp. közig.: 4 db, Gazdasági társaság: 1 db	14,27 ifm
MNL PML	13 (0)	270	101	3	XXIV., XXXVII.	Önkormányzati hivatal: 6 db, Kormányhivatal: 6 db, Közp. közig.: 1 db,	136,5 ifm
MNL SML	102 (0)	120	20	0	VIII., XXIV., XXV., XXXVI., XXXVII.	Jogszolgáltatás: 1 db, Önkormányzati hivatal: 16 db, Kormányhivatal: 12 db, Köznevelési intézmény: 73 db	63 ifm
MNL SZSZBML	76 (2)	180	60	0	VIII., XXIV., XXXVII.	Önkormányzati hivatalok: 57 db, Kormányhivatal: 3 db, Köznevelési intézmények:	0 ifm

Levéltár	Ellenőrizendő szervek száma. (Ebből utóellenőrzés száma)	Várható selejtezési jegyzőkönyvek száma	Várható iratkezelési szabályzatok száma	Várható kényszerselejteзések száma	Szervek fondfőcsoportjai	Szervtípusok	Tervezett iratátvételek
						14 db	
MNL TML	51 (0)	90	12	0	VIII., XXIV., XXV., XXIX., XXXVII.	Jogszolgáltatás: 4 db, Önkormányzati hivatal: 12 db, Kormányhivatal: 12 db, Gazdasági társaság: 3 db, Köznevelési intézmény: 16 db, Egyéb intézmény: 4 db	87,6 ifm
MNL VAML	28 (0)	190	17	0	VIII., XXIV., XXXVII.	Közp. közig.: 4 db, Önkormányzati hivatal: 14 db, Kormányhivatal: 3 db, Köznevelési intézmény: 7 db	149,28 ifm
MNL VEML	50 (0)	102	36	0	VIII., XXIV., XXV., XXXVII.	Jogszolgáltatás: 2 db, Közp. közig.: 5 db, Önkormányzati hivatal: 17 db, Kormányhivatal: 2 db, Köznevelési intézmények: 24 db	50 ifm
MNL ZML	78 (0)	130	15	0	VIII., IX., XXIV., XXV., XXIX., XXXVII.	Központi közig.: 3 db, Önkormányzati hivatalok 10 db, Jogszolgáltatás: 2 db, Kormányhivatal: 27 db, Köztisztviselő: 1 db, Gazdasági társaság: 2 db, Köznevelési intézmény: 23 db, Egyéb intézmények: 10 db	31 ifm
Megyei tagintézmények összesen	913 (36)	2977	605	27	VIII., IX., X., XXIV., XXV., XXIX., XXX., XXXVI., XXXVII.	Jogszolgáltatás: 34 db, Közp. közigazgatás: 50 db, Önkormányzati hivatalok: 339 db, Kormányhivatal: 138 db, Köztisztviselő: 9 db, Alapítvány: 4 db, Gazdasági társaság: 9 db, Köznevelési intézmények: 279 db, Egyéb intézmények: 15 db	2111,53 ifm
MNL OL GLO	14	70	10	2	XXIX.	gazdasági társaság 14 db.	145,26 ifm
MNL SZKI IFO	62 (1)	257	105	8	XIX., XXVI., XXVII., XXXVII.	központi közigazgatás 15 db; területi közig. 8 db; köztisztviselő 7 db; alapítvány 5 db; gazdasági	305,02 ifm és 85 GB

Levéltár	Ellenőrizendő szervek száma. (Ebből utóellenőrzés száma)	Várható selejtezési jegyzőkönyvek száma	Várható iratkezelési szabályzatok száma	Várható kényszerselejteзések száma	Szervek fondfőcsoportjai	Szervtípusok	Tervezett iratátvételek
						társaság 18 (1 utó ell.) db; jogszolgáltatás 4 db; egészségügy 2 db; kormányzati szektorba sorolt egyéb szervezet 2 db; központi költségvetési kutatóközpont 1db	
MNL OL és SZKI összesen	76 (1)	327	115	10	XIX., XXVI., XXVII., XXIX., XXXVII.	központi közigazgatás 15 db; területi közig. 8 db; köztestület 7 db; alapítvány 5 db; gazdasági társaság 31+1 (utó ell.) db; jogszolgáltatás 4 db; egészségügy 2 db; kormányzati szektorba sorolt egyéb szervezet 2 db; központi költségvetési kutatóközpont 1 db.	450,28 ifm és 85 GB
Összesen	989 (37)	3304	720	37	VIII., IX., X., XIX., XXIV., XXV., XXVI., XXVII., XXIX., XXX., XXXVI., XXXVII.	Jogszolgáltatás: 38 db; Közp. közigazgatás: 65 db; Önkormányzati hivatalok: 347 db; Kormányhivatal: 138 db; Köztestület: 16 db, Alapítvány: 9 db; Gazdasági társaság: 41 db; Köznevelési intézmények: 279 db; Egyéb intézmények (eü., kutatóközp., stb): 20 db.	2561,81 ifm és 85 GB

A táblázatból is jól láthatóan a megyei tagintézmények 2022-ben összesen 913 illetékességbe tartozó iratképző szerv ellenőrzését vették tervbe, amelyből 36 utóellenőrzés lesz. Az elmúlt három év átlageredményeiből kalkulálhatóan a tárgyévben 2977 selejtezési jegyzőkönyv és 605 iratkezelési szabályzat, valamint 27 kényszerselejtezés elbírálása várható.

Az MNL SZKI KIVH IFO és az OL GLO 2022-ben összesen 76 iratkezelés ellenőrzést tervez, amelyből egy utóellenőrzés, az elmúlt három év átlaga alapján várhatóan 327 selejtezési jegyzőkönyv záradékolására fog sor kerülni, emellett 115 iratkezelési szabályzat benyújtására és 10 kényszerselejtezésre lehet számítani. A tervezett iratátvételek összterjedelme 450,28 ifm és 85 GB.

Az MNL összesen 989 iratkezelés ellenőrzést tervez, amelyből 37 utóellenőrzés 2022-ben, ezen kívül az elmúlt három év átlagából kiindulva 3304 selejtezési jegyzőkönyv, 720 iratkezelési szabályzat és 37 kényszerselejtezés várható, a tervezett iratátvétel összterjedelme: 2561,81 ifm és 85 GB.

Az MNL hatósági jogkörrel járó feladatellátása

A 2021. évi LVI. törvény 5. § rendelkezett a köziratokról, a közlevéltárakról és a magánlevéltári anyag védelméről szóló 1995. évi LXVI. tv. azon módosításáról, mely 2021. szeptember 1-től az elszármazott köziratok vonatkozásában a Magyar Nemzeti Levéltárat (tov.: Hatóság) országos szinten hatósági jogkörrel ruházta fel. Azon köziratok esetében, melyek 1957 előtt keletkeztek és valamilyen oknál fogva magántulajdonba kerültek, a Hatóság hivatalból vagy az irat tulajdonosának kezdeményezésére, az irat közirat jellegének megállapítására, az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény szerint közigazgatási hatósági eljárást kezdeményezhet. Ennek keretében a Hatóság az elszármazott köziratot megvizsgálja és 30 napon belül határozatban döntést hoz. A hatósági jogkörrel járó feladatot a Magyar Nemzeti Levéltár Szakmai Koordinációs Igazgatóság keretében működő Köziratvédelmi hatósági és Iratkezelés-felügyeleti Osztálya látja el. Az elszármazott köziratokkal kapcsolatos bejelentéseket, illetve ügyintézéseket a koziratvedelem@mnl.gov.hu e-mail címen van kezelve. Az Ltv. 2022. január 1-jei módosítására tovább bővítette az MNL hatósági jogkörét az iratkezelés ellenőrzések során esetlegesen tapasztalt helytelen irattári körülmények megoldására. Felvételre került egy jogi végzettségű munkatárs, aki teljes munkaidőben látja el a hatósági feladatokat. A készülő eljárásrend és formanyomtatványok (határozat és végzés minták, kísérőlevél sablonok) az MNL minőségirányítási rendszerének, valamint a vonatkozó jogszabályi előírások figyelembevételével kerülnek kialakításra, akárcsak a közhiteles hatósági nyilvántartás. A 2021 szeptember és december közötti időszak ügyszáma, valamint a Miniszterelnökség Műtárgyfelügyeleti Hatósági Főosztályával történt egyeztetés alapján a 2022. évben kétszer, háromszor több ügy várható.

III.2. Állományvédelem

III.2.1. Általános tevékenység

Az állományvédelmi és reprográfiai területért felelős szervezeti egységek 2021. február 1-jétől külön szervezeti egység keretein belül folytatják munkáikat. Az Állományvédelmi Osztály a Magyar Nemzeti Levéltár Szakmai Koordinációs Igazgatósága alatt, míg a Reprográfiai Osztály, Digitális Tartalomfejlesztési Osztály néven működik tovább az Innovációs és Informatikai Igazgatóság alatt, élükön önálló osztályvezetőkkel.

Az MNL hat tagintézményében van restaurátor műhely, négy tagintézményben könyvkötő műhely, két helyen (OL, BAZML) pedig mindkettő.

Az állományvédelmi és reprográfiai műhelyek munkája általánosságban gépigényes (restauráló berendezések, prések, vágógépek, laminátorok, digitalizáló gépek, nyomdai sokszorosító gép, számítógépek stb.). A géppark rendszeres karbantartása és az esetleges meghibásodások szervizelése kiemelt fontosságú.

Kulcsfontosságú, hogy 2022. évben folytatódjanak az elmúlt években megkezdett infrastrukturális fejlesztések.

Szakmai tevékenység tervezése

2022. év kiemelt feladata az MNL számára az őrzésében levő állami anyakönyvi másodpéldányok (1895–1980) előkészítése, feldolgozása és digitalizálása, mely során több mint 37.000 kötetet fognak megmozgatni a kollégák.

Az **Állományvédelmi Osztály**, mint központi támogató szervezeti egység a kollégák munkáját a továbbiakban is segíti, szakmai anyagokat, tájékoztatókat készít. Az Állományvédelmi Osztály restaurálási, könyvkötő munkákat

végez az OL osztályainak, a megyei tagintézményeknek, valamint szolgáltatásként külsős intézményeknek, magánszemélyeknek. Tervben van az állományvédelmi területen dolgozó megyei munkatársak (restaurátorok, könyvkötők) elméleti, gyakorlati képzése, workshopok szervezése és lebonyolítása. Az osztály MNL szinten szervezi, koordinálja az állományvédelmi területhez kapcsolódó szakmai projekteket. Felmerülő igény a tagintézményektől az egységes állományvédelmi anyag és eszközbeszerzés, ennek megtervezése és az esetleges kivitelezés is megoldásra vár. Elkezdődött és folytatódik a regionális műhelyek létrehozásának felmérése, koordinálása. A Bécsi kapu téri épület felújítása kapcsán bizonyos irategyüttesek tárolásának, védelmének megtervezésének előkészületei már 2021-ben elkezdődtek, ezeknek a folytatása, és a tárolóeszközök beszerzésének koordinálása az év első felében esedékes. A költözéssel, csomagolással kapcsolatos állományvédelmi követelmények kidolgozása, a kollégák munkájának segítése szintén tervben van. A raktárak klimatikus viszonyainak folyamatos ellenőrzése, kiértékelése egész évben folyamatos. A raktározással kapcsolatos egyéb teendők végrehajtása (rovarcsapdák kihelyezése, ellenőrzése, a takarítás biztosítása) is előre tervezett.

Az MNL középtávú digitalizálási tervének kidolgozását követően 2022-ban számolni kell a tömeges digitalizálási folyamatok MNL szintű, elsősorban a Digitális Tartalomfejlesztési Osztály, valamint a regionális műhelyekben (Debrecen, Veszprém, Szombathely, Szeged, Pécs), egységes szempontrendszer alapján történő megjelenésére.

Az osztály digitalizáló műhelyeinek munkáját túlnyomórészt az éves terv szerint a kell végezni, de számítanunk kell az év közben vállalásra kerülő terven felüli munkákkal, valamint projektfeladatokkal is (pl. nagyobb megrendelések, családtörténeti projektek, mozgófilmek digitalizálása).

A Bécsi kapu téri és óbudai fotóműhelyek felújítása megtörtént az elmúlt két évben, technikai fejlesztése nyugvópontra érkezett két év munkáját követően.

Fontos, hogy a 2022-es évben folytatódjanak és felgyorsuljanak a betöltések a W szekcióba, így az átmeneti tárolókon felhalmozódott digitális állományok által foglalt tárhely is fokozatosan felszabadulhat.

A segédlet-adatbázisok publikálásának folytatása megkönnyíti a kutatók és a levéltárosok dolgát is, tovább rövidülhet a kiszolgálási idő a leggyakrabban kutatott állományrészekből.

Megyei tagintézmények kiemelt tervei 2022-ben:

MNL Bács-Kiskun Megyei Levéltára: A Bajai Fióklevektár új épületbe költözésének előkészítése lezajlott, a 2021. évben előirányzott fejlesztés az ingatlan levéltári raktárkapacitásainak kibővítése volt. Ebben az esztendőben elindultak továbbá ugyanezen ingatlan csapadékvízvezetési munkálatainak tervezési-előkészítési ütemei is. Az építőipari szakmunkák 2021-ben döntőrészt lezárultak. A 2022. évre tervezett beruházási szakaszban további vízszigetelési, homlokzatfelújítási, állványozási (V. raktár) és fűtéskorszerűsítési feladatok várnak megoldásra. A 2022. évi fejlesztési feladatok sorába tartozik a Katona József téri „ideiglenes” telephelyen elhelyezett iratanyag egy részének visszaszállítása eredeti helyére. A régi-új kecskeméti telephelyen állványozási, iratszállítási munka várható. Raktárkapacitásaink bővülése, mely nem csak mennyiségileg, de minőségileg (klimatikai, állományvédelmi szempontból) is elfogadható lenne, távlatilag tűnik csak megoldhatónak. A tárgyévben várhatóan befejeződik a Kecskeméti Városháza felújítása, mely legfeljebb 1000–1200 ifm raktári helyet fog jelenteni, ezt a mennyiséget azonban (400 ifm-nyí), átmeneti helyszínen depózott levéltári anyagok már részben lefedik.

MNL Békés Megyei Levéltára: A levéltár gyulai épületében szükségessé vált a nyílászárók felújítása (részben cseréje) és a homlokzat felújítása. A szakaszosra tervezett felújítás teljes tervanyaga elkészült, az I. ütem meg is valósult. A levéltár udvar felőli oldalán a nyílászárók javítása, cseréje 2020-ban megtörtént. A tervek szerint a felújítás következő szakasza 2022-ben folytatódik, az épület utcafrontján 41 ablak felújítása, cseréje történik meg. Továbbá várható a gyulai épület villamos korszerűsítése, felújítása – LED világítás kialakításával. Ugyanebben az épületben 33 raktár öt folyosórész összesen 1200 m² területen tűzvédelmi biztonsági okokból szükséges lenne egy komplett tűzjelző rendszer kiépítése.

MNL Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Levéltára: A Sátoraljaújhelyi Fióklevektárban a legfontosabb feladat a raktári kapacitáshiánnyal kapcsolatos gondok megszüntetése. 2018-ban ezen részlegben felújítási munkálatok kezdődtek meg, amelynek során műemlékvédelmi és épületszerkezeti problémák merültek föl. Így a levéltári iroda mennyezetén nagyobb repedéshálózat, illetve egy 19. század közepéből származó falfestés nyomai kerültek elő. Ennek következtében műemlékvédelmi eljárás kezdődött, amely várhatóan 2022-ben befejeződik, és a

munkahelyiség ismét birtokba vehető lesz. Ugyanitt 2022-ben raktár bővítés várható, a város képviselőtestülete 239/2019. (XII. 18.) határozatával támogatta az épületen belüli bővítést a Városháza „B” épületének földszintjén. Az új raktári helyiségek polcrendszerre az Alsósolcai Fiókleveletárban lévő szabadon álló „Salgó” állványzat megbontásával, illetve Sátoraljaújhelyen való felépítésével lesz biztosítva. Továbbá a fiókleveletárban állományvédelmi okokból a földszinti raktárszárnyunkba szükség van megfelelő teljesítményű páraelszívó berendezésre, mivel a padlózatnál tapasztalt nyirkosság állományvédelmi problémákat (penészedés) okoz néhány helyiségben.

MNL Csongrád-Csanád Megyei Levéltára: A Csongrádi Fiókleveletárban 2021. október 22-én készült Munka- és tűzvédelmi jegyzőkönyv a felmerült hiányosságok minél előbbi kijavítására hívta fel a fenntartó figyelmét. Többek közt a fiókleveletár elektromos hálózatának évek óta tervezett bővítésére. A Hódmezővásárhelyi Fiókleveletár épülete (beleértve a raktárt is) felújításra szorul. Jelentős probléma, hogy az épület egy forgalmas utcán van, ezért az áthaladó gépjárművek által generált rezgések folytán az épület falain repedések is keletkeztek, melyek szabad szemmel is láthatók. A Szentesi Fiókleveletárban a városházi pince jelenleg iratok tárolására már nem alkalmas, az iratok áttelepítése folyamatban van.

MNL Győr-Moson-Sopron Megye Győri Levéltára: A Mosonmagyaróvári Fiókleveletár épülete előreláthatólag a Piarista Gimnázium tulajdonába kerül 2022-ben, az archívumi gyűjtemény őrzésére pedig új épületet jelölnek ki. A költözés gördülékeny megvalósítása érdekében a jegyzékelési, az ellenőrzési és a dobozolási munkafolyamatok elsődlegességet élveznek 2022. első félévében.

MNL Győr-Moson-Sopron Megye Soproni Levéltára: A Fő tér 5-ben elhelyezkedő látványraktár egykori vármegye nemesi családjainak címereivel ellátott ablakainak felújítása, továbbá ugyanezen terek fűtésének megoldása, a 2021-ben megállapított érintésvédelmi problémák kezelése szükséges 2022-ben. Állományvédelmi szempontokból is indokolt lenne a Fő tér 1. és a Fő tér 5. iroda- és raktárhelyiségeiben a nyílászárók felülvizsgálata mellett fényvédő relaxák felszerelése is.

MNL Hajdú-Bihar Megyei Levéltára: A Levéltár épületei meglehetősen elavultak, raktárai a 2017. évi minősítés során a szükségmegoldásnak elfogadható és az alkalmatlan minősítést kapták. 2022-ben a következő, „tűzoltásnak” tekinthető beruházásokat kellene megvalósítani annak érdekében, hogy a közüzemi díjakat csökkenteni lehessen és a levéltári anyagot, technikai felszerelést megvédjük az időjárási ártalmaktól: a tetőborítás javítása a Központi Kutatón (Debrecen, Vármegyeháza u. 1/B.), valamint az évek során egyre inkább elavulttá és korszerűtlenné váló épületben rendszeresek a csőtörések (hálózati, szenny-, eső-), dugulások és beázások, továbbá a villamos hálózat is régi, központi áramtalanítása nem lehetséges; a Kossuth utcai Kutatóban (Debrecen, Kossuth u. 12-14.) és a Hajdúböszörményi Fiókleveletárban (Hajdúböszörmény, Dorogi u. 5.) az elmúlt években a villamos hálózatot több helyen is fel kellett újítani, cserélni, de ezzel a tűzveszélyt teljes mértékben még nem sikerült elhárítani, az elkövetkezőkben további munkálatokra lesz szükség a hálózatokon; a tűz- és füstjelző rendszer kiépítése mindhárom kutatóhelyen. Ezekon kívül fontos feladat lenne a nyílászárók cseréje – a Kossuth utcai Kutató helyiségei kivételével minden irodában és kutatóteremben és a Kossuth utcai Kutató raktáraiban.

MNL Heves Megyei Levéltára: A levéltár épületével kapcsolatosan elsősorban az új szárny építési munkálatainak megkezdésével számolnak, és a meglévő épületegyüttes halaszthatatlan javításait is tervezik. Az új raktári rész építése elodázhatatlan. Felmérések alapján kb. 4200 ifm levéltárérett iratanyagot őriznek a Heves megyei közfeladatot ellátó szervek. A telekmegosztás az év elején megtörténik, az év során szükséges a tervek elkészítése és az engedélyezési eljárás lebonyolítása. Az A épület jobb oldali sarka megrepedt, a járda megsüllyedt, a víz az alap alá folyik. Az „A” és „B” épület régi cserepeinek cseréje nem történt meg, azok porladása, repedése miatt a nagyobb esőzéseknél beázások történnek.

MNL Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Levéltára: Tervben van a restaurátor műhely Jász-Nagykun-Szolnok és Bács-Kiskun megyéket ellátó regionális digitalizáló és állományvédelmi műhelyé történő alakulása.

MNL Komárom-Esztergom Megyei Levéltára: A Szent István tér 4. szám alatt található Déli Kanonoksrészben levéltári célra történő igénybevétele jelentené a hosszú távú megoldást. A 19. században épült patinás épület egy boltíves alagsorból, egy szintén boltíves mennyezetű és oszlopos bejáratú földszintből, továbbá két emeletből áll. Az egykor hat önálló részből álló épületegyüttesből az elképzelések szerint két részt hasznosítana a Levéltár. Az épületegyüttes mögött (a kanonoksrész és a Pázmány Péter Katolikus Egyetem Vitéz János Kar közötti, jelenleg beépítetlen területen, az egykori műhelycsarnok helyén) ki lehetne alakítani egy, a 21. századi

követelményeknek minden tekintetben megfelelő kétszintes, földbe süllyesztett 450 m² alapterületű, hét méter belmagassággal rendelkező raktárépületet, mely az előzetes számítások szerint közel 12.000 iratfolyóméter iratanyag tárolását tenné lehetővé.

MNL Nógrád Megyei Levéltára: A Balassagyarmati Fiókleveletár épületének központilag ütemezett infrastrukturális felújítása befejeződött, a raktárgondok megoldása viszont továbbra is kérdéses marad. Tervezett a Salgótarjáni Központban meglévő régi katonai barakk épület (jelenleg raktár) tetőzetének felújítása, valamint a volt irodaépület villamos hálózatának korszerűsítése.

MNL Pest Megyei Levéltára: A légtechnikai rendszer karbantartása 2009 óta anyagi okok miatt akadozik, a berendezések szűrőinek és ékszíjainak cseréjére van már csak kapacitás. A hűtési funkció immár öt éve teljesen leállt. A raktárak hőmérséklete nyáron 30°C fölé melegszik, télen 18°C-ra süllyed. A páratartalom szintén ingadozik. A nagy hőingás a papír töredezésének, esetleg penész megjelenésének veszélyével fenyeget. Az épületfelügyeleti rendszer cseréje megtörtént 2016 őszén.

MNL Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Levéltára: Váratlan és eddig ismeretlen nagyságú kiadást jelenthet 2022-ben a raktárbérllet, valamint az iratok költöztetésének költsége. Ugyanis az ingyenes bérlletbe kapott raktárépületet a szomszédos múzeum rekonstrukciójába bevonták, így abból a nyár elejéig ki kell költözni.

MNL Vas Megyei Levéltára: A szombathelyi épületben a biztonsági feltételek javítása szükségessé teszi a kamerarendszer fejlesztését, kiterjesztését a recepció és a lépcsőház területére. A sérült raktári állványzat cseréje, illetve a kapacitás növelése érdekében 200 db Salgo-polc vásárlására lenne szükség. Tervezendő az irodák és raktárak tönkrement és leszakadt szalagfüggönyeinek a cseréje.

MNL Veszprém Megyei Levéltára: A digitalizáló műhely további fejlesztése folyamatban van, az EKF Térképvándor projekt keretében egy A/2-es könyvszkennerek beszerzésére nyílik lehetőség. Még szükség lenne mikrofilm- és fotószkennerekre, berendezési tárgyakra (hosszabbítók, lámpák, 2-3 forgószelek, egy nagyméretű asztal (kb. 2,5x1,5 m) térképek, nagyméretű tervrajzok digitalizálásához). Hosszabb távon egy profi fényképező felszerelés/állás kialakítására is nagy szükség lenne, mivel nagyméretű dokumentumokat és egyes kényesebb iratokat fényképezéssel lehet csak digitalizálni. A laktanya felőli tetővápa beázik, ami az egyik irattároló raktár felső sarkán is átütött, mielőbbi javítása elengedhetetlen.

MNL Zala Megyei Levéltára: A Balatoni úti raktárházban a nagyobbik épület több alkalommal beázott tető szerkezetének szigetelése halaszthatatlan.

Átdobozolni kívánt mennyiség:

Az állományvédelem fontos részét képezi az iratanyagok folyamatos átdobozolása savmentes papírból készült tárolóeszközökbe.

Az MNL tagintézményeiben 2022-re tervezett összes átdobozolás:

- raktári egységben: OL 76.213; megyék 12.894

- ifm-ben: OL 10.614,265; megyék 1594,26

- **Összesen: 89.107 r.e.; 12.208,525 ifm**

III.2.2. Restaurálás:

Irat, missilis, nyomtatvány, könyvlap

Az MNL hat tagintézményében van restaurátor műhely, négy tagintézményben könyvkötő műhely, két helyen (OL, BAZML) pedig mindkettő. A munkák kevés kivételtől eltekintve a tagintézmények saját műhelyeiben készülnek el. Ahol nincs restaurátor műhely, ott pályázati forrásokból restauráltatnak dokumentumokat külső partnerrel.

	Országos Levéltár	Megyei tagintézmények	Összesen
irat, missilis, nyomtatvány, könyvlap	1069 folio 19 kötet	3332 folio 18,12 ifm	4401 folio 19 kötet 18,12 ifm
oklevél, kódexlap	150	2	152
címerkép	5	-	5
címereslevél	16	4	20
pecsét	300	-	300
tervrajz	364	7	371
térkép	14	161	175
családfa	10	1	11
plakát, képeslap, rajz, fotó, üvegnegatív	3	-	3
pecsétmásolat	-	-	-

III.2.3. Könyvkötészeti munkák

A palliumvágási igényeket nehéz tervezni, mert a rendezési munkák közben derül ki, hogy mekkora igény lép fel.

	Országos Levéltár	Megyei tagintézmények	Összesen
lapjavítás	3000	12.002	15.002
könyvkötés javítása	20	91	111
új könyvkötés	40	206	246

III.3. Reprográfia

III.3.1. Állományvédelmi célból végzett reprográfiai munkák

A tervezett mikrofilmzés és digitalizálások

Levéltár	Egyedi iratdigitalizálás (fotó)	Tömeges iratdigitalizálás	Mikrofilm digitalizálás
MNL OL	15.000	400.000	1.200.000
MNL BKML	-	-	-
MNL BML	-	12.000	-
MNL BÉML	-	-	-
MNL BAZML	-	3000	-
MNL CSCSML	1500	65.400	-
MNL FML	-	-	-
MNL GYMSM Győr	-	-	-
MNL GYMSM Sopron	-	-	-
MNL HBML	-	75.000	-
MNL HML	-	-	-
MNL JNSZML	-	500	-
MNL KEML	-	5000	-
MNL NML	200	-	-
MNL PML	-	-	-
MNL SML	-	26.000	-
MNL SZSZBML	-	-	-
MNL TML	800	800	-
MNL VML	1000	25.000	-
MNL VEML	-	22.000	-
MNL ZML	-	-	-
Összesen:	18.500	634.700	1.200.000

Egyedi digitalizálás: 15.000 és 3500 felvétel

Kutatói megrendelések, Bemutatott iratok, Védettség, Kiállításokra kerülő iratok, A hét dokumentuma, Címereslevél gyarapodások, középkori oklevelek pótlása (DL), újrafotózása, V6 pecsétfelvételek, MTA, valamint más közgyűjtemények középkori okleveleinek pótlása, Események fényképezése

Tömeges digitalizálás: 400.000 és 234.700 felvétel

Jelentősebb feladatot fog adni az E 190 állag, valamint a 2021-ben vásárolt Batthyány-oklevelek (520 db) digitalizálása.

Külön projektfeladatként kezeljük a több mint 37.000 kötetet számláló állami anyakönyvi másodpéldányok tömeges digitalizálásának feladatát.

Mikrofilm-digitalizálás: 1.200.000 felvétel

Hungarika vonatkozású mikrofilmek (W-sorozat) befejezése, valamint megyei tagintézmények digitalizálási kéréseinek kielégítése.

III.3.2. Biztonsági másolatok készítése (mikrofilmezés, digitalizálás)

A tagintézmények közül mikrofilmezést egyik tagintézmény sem tervez. Mikrofilm digitalizálás csak az MNL OL műhelyeiben van tervezve, de az MNL teljes gyűjteményére vonatkozóan. Egyedi digitalizálást (fotózás) nagyobb mennyiségben az MNL OL (események fényképezése, kiállítási anyagok, bemutatott iratok, kutatói megrendelések, pecsétek, címerek egyedi beállítású digitális fényképezése) és az MNL CSCSML tervez (iratdigitalizálás fényképezőgéppel). A legnagyobb volumenű tömeges digitalizálás az MNL OL műhelyeiben, valamint Veszprémben, Debrecenben, Kaposváron és Szombathelyen várható.

III.4. A levéltári anyag nyilvántartása**III.4.1. Őrzött levéltári anyag mennyisége**

Az alábbi táblázat az őrzött levéltári anyag mennyiségét, illetve a szabad raktári kapacitást mutatja iratfolyóméterben a tagintézmények bevallása alapján.

Tagintézmény	Őrzött levéltári anyag (ifm) 2021.12.31-én	Szabad raktári kapacitás (ifm) 2021.12.31-én
BKML	11.260,52	200
BAML	17.704,68	120
BÉML	10.042,91	5136
BAZML	13.415,78	3211
CSCSML	17.980,05	5974
FML	10.198,40	4500
GYMSM Győr	8324,49	200
GYMSM Sopron	7056,25	0
HBML	11.789,64	51
HML	10.541,44	532
JNSZML	8617,45	3358
KEML	10.819,20	369
NML	10.055,72	3930
PML	20.507,00	2000
SML	17.905,13	800
SZSZBML	7844,05	7
TML	13.229,43	546
VAML	10.622,00	3038
VEML	15.712,84	3000
ZML	11.173,82	160
OL 1945e KO	25.345,89	1218
OL 1945u KPO	18.065,45	0
OL GLO	37.933,92	1500
OL MGYO	4130,94	252
összesen	319.735,56	40.102
OL	85.476,2	2970
Megyék	244.800,80	37.132

III.4.2. Elektronikus levéltári nyilvántartások

Az MNL a levéltári anyag megfelelő dokumentálása és megőrzésének biztosítása érdekében 2021-ben is a 27/2015. (V.27.) EMMI rendeletben meghatározottak szerint vezette az előírt nyilvántartásokat. Továbbra is kiemelt szakmai feladat volt az MNL egységes elektronikus nyilvántartási rendszere (scopeArchiv) használatának kiterjesztése. Az Elektronikus Nyilvántartások Főosztálya által készített folyamatleírások, útmutatók segítették a munkatársak munkáját. A hatékonyabb munkavégzést több belső képzés is segítette.

III.4.3. Törzskönyvi nyilvántartás

A 2021. év kiemelt feladata volt, és ez 2022-ben sem lesz másképp – az online kutatói kikérés támogatása miatt is – a törzskönyvi adatok ellenőrzése, javítása, illetve pótlása (az ISAD(G) szabványt is figyelembe véve). A levéltár 2022-ben tervezi, hogy befejezi ezt a feladatot. Viszonylag kevés helyen kell új törzsegységeket létrehozni, döntően az új gyarapodások miatt lesz erre szüksége. Mintegy 270 fond és 1200 állag létrehozást tervezi a levéltár. A tervezett munka mutatói az alábbi táblázatban olvashatók.

Tagintézmény	Összes fond/állag száma	Javítani tervezett fond/állag száma
BKML	4573	1460
BAML	3466	1559
BÉML	4577	3865
BAZML	5647	3669
CSCSML	4792	3717
FML	3806	2935
GYMSM Győr	2128	1770
GYMSM Sopron	3138	2563
HBML	5475	4404
HML	3096	2690
JNSZML	3673	3156
KEML	2039	1497
NML	4904	4451
PML	7125	6907
SML	5477	4738
SZSZBML	4862	4502
TML	4970	1806
VAML	5665	4857
VEML	5730	5680
ZML	5912	0
OL 1945e KO	3507	621
OL 1945u KPO	1983	361
OL GLO	4641	201
OL MGYO	15.153	14.104
MNL III	305	275
Összesen:	116.644	81.788

A törzskönyvi nyilvántartás része a raktári egységek létrehozása. Ez MNL szinten mintegy 357.260 rekord létrehozását jelenti.

III.4.4. Gyarapodási napló

A törzskönyvi nyilvántartás javításával párhuzamosan folyik a gyarapodási napló ellenőrzése, illetve a törzskönyvi és gyarapodási rekordok összekötése a 2013–2019. évi gyarapodások esetében.

III.4.5. Raktári nyilvántartás

A kutatás segítéséhez szükséges a már meglévő raktári nyilvántartások feltöltése a scopeArchivba. Ez kétféle módon történhet. Nagyobb arányban segédletfájlként a meglévő jegyzékek digitális verziójának (MS Word, Excel vagy PDF) feltöltésével, illetve kisebb részben a leírási egységekként átalakítva elektronikus nyilvántartásként (közszíntű/darabszíntű leírási egységként) létrehozva. Utóbbi lehetőségnek a kapacitáshiány, illetve a meglévő raktári jegyzékek átalakítási nehézségei szabnak határt.

III.4.6. Új raktári nyilvántartás

Új raktári nyilvántartást az MNL-ben csak a scopeArchivban lehet létrehozni. Ez történhet a leírási egységek közvetlen létrehozásával, vagy TransferAssistant segédprogrammal történő betöltéssel.

2021-ben a hangsúly az elektronikus raktári nyilvántartásokról eltolódott a törzskönyvi adatok javítás felé. Ez a tendencia 2022-ben is folytatódik. Ezért ebből a tevékenységből a levéltár szándékosan kevesebbet tervez.

Ezek közül kiemelendők:

- Az állami anyakönyvek másodpéldányaihoz küldött utólagos bejegyzések (XXXIII.1.b.) nyilvántartása lesz minden megyei tagintézményben, ami több tízezer leírási egység létrehozásával jár megyénként.
- A Négyzetkataszter NKFIH 132.723. sz. projekt célja, hogy folytassa a kataszteri térkép- és iratanyag darabszíntű feltárását (MNL BAML és HBML), létrehozzon egy településszíntű kutatási segédletet (a kataszteri források kataszterét, vagyis a négyzetkatasztert), amelyben irattípusok, őrzőhelyek és a hozzáférés lehetőségei egy kattintásra elérhetők, külföldi kutatásokat végezzen. A BAML-ben és a HBML-ben is az iratanyag több mint felének feltárása megtörtént a scopeArchivban létrehozott leírási egységek formájában.
- 2022-ben meg fog történni a Diplomatikai Levéltár revíziója során javított rekordok betöltése is. 135.172 új leírási egység várható.
- Az új gyarapodások nyilvántartása.

Tagintézmény	érintett törzsegységek		Középszíntű leírási egységek mennyiségi adatai (db) a leírás mértéke szerint		Darabszíntű leírási egységek mennyiségi adatai (db) a leírás mértéke szerint		
	db	ifm	minimális	megfelelő	minimális	megfelelő	teljes
BAML	76	191,66	2745	0	18	0	0
FML	10	165	1200	0	0	0	0
HBML	1	25,8	32.500	0	0	0	0
JNSZML	107	439,36	2846	0	1952	0	0
KEML	47	85,55	722	0	0	0	0
SML	93	35,82	0	37.000	0	0	0
SZSZBML	9	1,88	0	22	0	15	0
ZML	253	42,5	0	0	1416	0	0
OL 1945u KPO	33	250,1	500	1889	0	1203	0
OL MGYO	2	nem releváns	0	0	0	0	135.235

Papír alapú raktári nyilvántartás javítása

Az elektronikus nyilvántartással kapcsolatos teendők miatt a hagyományos, papír alapú raktári nyilvántartások az átdobozolt, illetve ellenőrző rendezett anyagokra koncentrálnak. A Bécsi kapu téri épület felújítása kapcsán tervezett átdobozolás miatti javítások megközelítik 2022-ben a 10.000 ífm-t.

III.4.7. Adatbázisok, Tematikus segédletek

A scopeArchiv egyszerre nyilvántartás és kutatást megkönnyítő segédlet, az ISAD(G) szabványnak megfelelően. A 2020. évi tervezés után jelent meg a 4/2020. sz. főigazgatói utasítás, amely a segédletkészítés helyének (levéltári leírás) a scopeArchivot jelöli meg elsődlegesnek. A scopeArchivon kívül lajstromok, tematikus segédletek, regeszták készítésére csak indokolt esetben kerülhet sor. Az MNL adatbázisait a rendelkezés nem érinti, melyek így a segédletkészítés (levéltári leírás) másik nagy csoportját alkotják.

2020 elejére megvalósult az AdatbázisokOnline online felületének (<https://adatbazisokonline.hu/>) teljes körű megújítása és üzembehelyezése. Az adatbázisok online azonban nem csak megjelenési felület, hanem komoly háttéradatbázissal, belső feltöltőfelülettel rendelkezik. Kiegészítő része az MNL névtéradatbázisa.

2022-ben a következő adatbázisok publikálása várható:

- MDP Hadifogoly Iroda (MNL OL M–KS 276-118) – korábbi adatbázis-tervezés, a kapcsolódó digitalizálás 2018-ban történt.
- A Honvédelmi Tanács és a Honvédelmi Bizottság határozatai (MNL OL XIX-A-98 és HM-HL vonatkozó iratanyaga: HL VIII. 2.) – korábbi adatbázis-tervezés, a kapcsolódó digitalizálás 2019-ben történt.
- Az 1828. évi összeírás (N 26) – új adatbázis, fejlesztése 2021-ben kezdődött, a European Digital Treasures projekt Crowdsourcing tevékenységére alapozva.
- Zala vármegye megyei / városi / járási / községi testületeinek jegyzőkönyvei [1950-ig] - korábbi Zala megyei adatbázisok összevonásával készülő, a megyei levéltár saját felületéről átintegrált adatbázis, az összevonás 2021-ben kezdődött.
- Zala megye tanácsai megyei / városi / járási / községi testületeinek jegyzőkönyvei [1950-től] – korábbi Zala megyei adatbázisok összevonásával készülő, a megyei levéltár saját felületéről átintegrált adatbázis, az összevonás 2021-ben kezdődött.
- Zala megye párttestületei megyei / városi / járási / községi testületeinek jegyzőkönyvei – korábbi Zala megyei adatbázisok összevonásával készülő, a megyei levéltár saját felületéről átintegrált adatbázis, az összevonás 2021-ben kezdődött.
- Hajdú-Bihar Megyei Levéltár egyházi anyakönyvei – korábbi Hajdú-Bihar megyei adatbázis, a megyei levéltár saját felületéről átintegrálva, melynek alapja a megyei református anyakönyvek szöveges adatbázisa volt.
- Borsod-Abaúj-Zemplén megyei gyászjelentések gyűjteménye – új adatbázis, előkészítése a megyei levéltárban évekkel ezelőtt kezdődött, megvalósítása viszont 2021-ben.
- Miskolci népszámlálások: Miskolc városának 1880. és 1900. évi népszámlálásainak excelben történő teljeskörű feldolgozása 2011–2012-ben történt meg. Mínthogy e két, eredeti teljességében fennmaradt népszámlálás Miskolc korabeli lakossága tekintetében ad lehetőséget az egyes személyek, családok adatainak megismerésére, helytörténeti és családtörténeti kutatásokra egyaránt hasznosítható. Az 1880. évi népszámlálás alapján 24.606, az 1900. évi 41.187 excel-sor került rögzítésre. Mindkét népszámlálás közterület, azon belül házszám szerint tartalmazza a korabeli lakosok, illetve – elenyésző számban – a nem lakáscélú ingatlanok (pl. malom) adatait. Az 1880. évi népszámlálás a következő szempontok szerint került felvételre: utca, házszám; család- és keresztnév; mikor született?; hol született?; mi a vallása?; családi állapota?; foglalkozása?; tud-e írni, olvasni? Az 1900. évi népszámlálás ezen felül a következő adatokat is tartalmazza: folyószám; anyanyelv.
- II. világháborús Jász-Nagykun-Szolnok megyei veszteséglista – új adatbázis, előkészítése a megyei levéltárban évekkel ezelőtt kezdődött, megvalósítása viszont 2021-ben. Bejegyzés sémára alapozó adatbázis.
- Jászberény személyi és vagyoni összeírása 1713. (JNSZML IV. 3. a.) – korábbi Jász-Nagykun-Szolnok megyei adatbázis, a megyei levéltár saját felületéről átintegrálva. Egyes adatelemek sémába illesztésének

fejlesztése zajlik 2021-től, hogy publikálható legyen. Bejegyzés sémára alapozó adatbázis.

- A Jászkun Kerület személyi és vagyoni összeírása 1760. (JNSZML IV. 3. a.) – korábbi Jász-Nagykun-Szolnok megyei adatbázis, a megyei levéltár saját felületéről átintegrálva. Egyes adatelemek sémába illesztésének fejlesztése zajlik 2021-től, hogy publikálható legyen.
- A gyulai zsidó temető adatbázisa – korábbi adatbázis-tervezés, a kapcsolódó digitalizálás 2018-ban történt a Békés Megyei Levéltárban. A megyei levéltár saját felületéről átintegrálandók közül ez a legkutatottabb adatbázis. Egyes adatelemek sémába illesztésének fejlesztése zajlik 2021-től, hogy publikálható legyen.
- A magyarországi roma népirtás emlékezete adatbázis, külön gyűjteményi aloddallal az AOL 2.0-n (számos iratanyagból válogatott gyűjtemény) – 2022-re tervezett új adatbázis, az IHRA (International Holocaust Remembrance Alliance) projekt része. Külön feltöltőfelülettel.
- Magyarország képekben 1984. fotógyűjtemény adatbázisa / Falufotó, külön gyűjteményi aloddallal az AOL 2.0-n (MNL OL XXXII-12) – 2022-re tervezett új adatbázis

Már létező adatbázisok közül az alábbiakat külön is kiemeljük:

- Bihar és Hajdú vármegyei egyházi anyakönyvek adatbázisa: évek óta készül, már kikapukált adatbázis, melyhez idén kb. 90.000 rekord betöltését tervezzük; az MNL Hajdú-Bihar Megyei Levéltára által őrzött egyházi anyakönyvi másodpéldányokhoz készül; szinte minden anyakönyvi adatot tartalmaz – Névjegyzék az országgyűlési képviselőválasztásokra hazahozott hadifoglyokról (1947. augusztus): új, tárgyévben készülő adatbázis; kb. 7.500 rekord; választói névjegyek alapján készül; kb. 0,05 ifm; beazonosításhoz szükséges legfontosabb adatokat tartalmazza
- SML: Műszaki dokumentációk a főszolgabírói (főjegyzői) iratokban, 1872–1950 12.000 rekord 423,20 ifm – Kaposvár város építésügyi iratai, 1912–1949 3500 rekord 91 ifm
- E 158 – Conscriptio portarum. A rögzítés Excel táblázatban történik, de a már készülő összeírások sémát alapul véve. A rögzítés során minden személy- és helynevet, valamint nomilális adatokat és azok típusát is rögzítjük. 20.000 rekord
- MGYO: Az „MNL OL 1526–1570 közötti iratainak feldolgozása és online publikálása” c. K 128695 azonosító számú NKFIH 2022. augusztus 31-vel zárul. 2022-ben kb. 5.000 rekord feldolgozását tervezi. A pályázat végeztével tervezzük a teljes adatbázis publikálását. Várhatóan szeptember hónapban. A korábbiakkal együtt kb. 45.000 rekord (ebből 2022-ben 20.000).

2022-ben a tagintézmények adatbázisainak többsége bekerül az AOL-ba. Vannak azonban segédletek, melyeket mindenképpen felül kell vizsgálni, hogy beépíthetők-e scopeArchivba, vagy az AOL-ba.

Táblázat: Nem az AOL-ban vezetett segédletekről

Tagintézmény	Leírás	ifm	rekord	típus Tematikus T Adatbázis A
MNL BAML	A IV.1117. Pécs város Sommás Bíróságának irataihoz középszintű segédlet készítése scopeba betölthető excel formátumban. A leírás szintje minimális	0,54		T
MNL BAML	A XV.3.d. Bírósági térképek irataihoz darabszintű segédlet készítése scopeArchivba betölthető excel formátumban. A leírás szintje minimális	9,00		T
MNL BAML	VI.502. Baranya vármegye és Pécs város Tanfelügyelőségének iratai. Tanárok és tanítók minősítési lapjai. Excel, a leírás szintje minimális. Családtörténeti kutatást elősegítő adatbázis: Belső felhasználású segédlet.	3,4		T

Tagintézmény	Leírás	ifm	rekord	típus Tematikus T Adatbázis A
MNL BAML	XXV.1. Pécsi Népügyészség 1948. évi mutatókönyve adatainak rögzítése („H” betűtől folytatva), Excel, a leírás szintje: minimális. Belső felhasználású segédlet.		2100	T
MNL BAML	XXIII.4. Baranya Megyei Tanács V.B. Igazgatási Osztálya iratai 1952. évi iktatókartonok rögzítése. Excel, Belső felhasználású segédlet. 0,30 ifm.			T
MNL CSCSML	IV.B.1119. Szeged Város Kapitányi Hivatalának iratai, 1864–1869	0,24	420	A
MNL CSCSML	IV.B.1407. c. Szeged Város Polgármesteri Hivatalának iratai, 1934-1935	6,00		A
MNL CSCSML	V.B.1452. Szeged Város Árvaszékének iratai	3,60	6000	A
MNL CSCSML	XXV.101. Szegedi Fegyház és Börtön iratai, 1945–1950	0,09	800	A
MNL CSCSML	XV.25. Plakátok gyűjteménye, 19–20. század. A plakátgyűjtemény adatbázis elsődleges célja a Csongrádi Levéltár őrizetében lévő plakátgyűjtemény feldolgozása. A gyűjtemény papíralapon lévő darabszintű rendezése, a plakátok feldolgozása 2010 óta folyik. Az adatbázis MS ACCESS adatbázis-kezelő programban készül. Az adatbázis a képpel együtt 23 mezőt tartalmaz. Az utolsó mező tartalmazza a plakát digitalizált képét. A plakátok digitalizálása digitális fényképezőgéppel történik, .jpg kiterjesztésű képállomány, 72 DPI felbontásban. Az adatbázis tájékoztatói és nyilvántartási segédlet is egyben. A képállományt a plakát leírást tartalmazó rekordhoz (külön képmező) kapcsoljuk. A kutató számára így könnyen kezelhető adatbázist kapunk. Az adatbázis használata állományvédelmi szempontból is hasznos. Az adatbázis a kutatói gépen online rendelkezésre áll (publikálás). A rekordok adattartalma darabszintű leírást tartalmaz	0,02	270	A
MNL CSCSML	Tervtári adatbázis 2009 óta folyamatosan készül Csongrád bel- és külterületi ingatlanainak nyilvántartása (1849–1979). Ehhez az adatbázishoz csatoljuk majd a 2021-ben megkezdett, MS Excel programban készülő terveket feldolgozó adatbázist. Az adatbázis 24 mezőt tartalmaz. Az adatbázis a kutatói gépen online rendelkezésre áll (publikálás). A rekordok adattartalma darabszintű leírást tartalmaz. Az adatbázis használata állományvédelmi szempontból is hasznos. XV. 12. Építési tervek gyűjteménye	0,36	250	A
MNL CSCSML	XXIII.508. Hódmezővásárhely Városi Tanács VB műszaki szakigazgatási szervének iratai; Név- és tárgymutatók. 2021-től készül, jelenleg az 1971 és			A

Tagintézmény	Leírás	ifm	rekord	típus Tematikus T Adatbázis A
	1989 közötti kötetek készültek el. Az adatbázis csak belső használatra készül			
MNL CSCSML	Csanád vármegye alispánjának iratai (2021-ben kezdtük, kutatási segédlet, MS-Excel, offline, 1919–1928) 1929–1933, feltáró adatbázis	20	4000	A
MNL CSCSML	Makó Város Árvaszékének iratai (2020-ban kezdtük, kutatási segédlet, MS-Excel, offline, 1887–1920) 1921–1930, darabszintű adatbázis.	7	3500	A
MNL CSCSML	X. 57. Dr. Kecskeméti Ármin Egyesület iratai – darabszintű rendezéshez, MS-Excel, offline.	2,06		T
MNL FML	Adatbázis a II. világháborús emlékművekről Az adatbázisban emlékművenként külön-külön egy World dokumentum és fotók találhatóak. Az intézmény honlapján már meglévő I. világháborús emlékművek adatbázisához hasonlóan ezt is a honlapunkon tervezzük megjelentetni. Az adatbázis készítése 2020-ban indult, eddig elkészült 33 település II. világháborús emlékművének története, az idei évre tervezett: 24. Az adatbázis településtörténeti kötetek, folyóiratok és az alábbi fondok alapján készül: XXIV.1301.b) Köztársasági Megbízott Fejér Megyei Hivatalának iratai. 2,52 ifm XXIV.1351.a) Fejér Megyei Közigazgatási Hivatal iratai. 0,72 ifm	3,24		A
MNL HML	Folytatódik a (vár)megyei tisztviselők személyi anyagának feltárása: XV.41. Munkaviszonnyal kapcsolatos iratok gyűjteménye, 19-20. század		3500	A
MNL JNSZML	MNL JNSZML IV. 407. Alispáni iratokban fellelhető útlevélkérelmek jegyzéke. Kiemelt forrásértékkel bíró segédlet, mely a második világháború előtti korszak tudományos kutatását, központi projektek megvalósítását személyekre vonatkozó kereshető adatokkal nagyban segíti. Excel táblázat, jelenleg belső használatra levéltári szerveren van elmentve, később a személyi adatok védelmével összhangban részben, vagy a védelmi idő lejártával egészben publikálható lesz, akár megyei adatbázisként, akár országos adatbázis részeként. Jelenleg 5161 sor, 46354 cella. Az 1912–1940-es évkör feldolgozása kész. 2022-es munkaterv az 1903-1911-es évkör feldolgozása: a 20. század elején elfogadott törvényeknek (így az 1903. évi IV. törvénycikk „a kivándorlásról”, V. törvénycikk a „külföldieknek a magyar korona országai területén való lakhatásáról”, a VI. törvénycikk „az utlevélügyről” és a VIII. törvénycikk „a határrendőrségről”) köszönhetően alakult át az úti okmányokkal és ellenőrzéssel kapcsolatos korábbi gyakorlat. A rekordok	-	-	T

Tagintézmény	Leírás	ifm	rekord	típus Tematikus T Adatbázis A
	adattartalma: név, település, foglalkozás, év, célszám, ok/cél, jelzet, doboz, egyéb			
MNL JNSZML	MNL JNSZML IV. 408. Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Árvaszék iratai. Az iratanyaghoz erősen hiányos irattári segédlet tartozik, ami miatt az abban való kutatás, illetve adott esetben ügyfélszolgálati adatszolgáltatás is rendkívül nehéz. A darabszintű segédlettel lehetővé válik a megmaradt iratanyagban való gyors és hatékony keresés. A rekordok adattartalma: doboz száma, ügyirat címe, ügyirat évköre, ügyirat iktatószáma.	-	-	T
MNL JNSZML	MNL JNSZML V. 474. c. Szolnok város polgármesterének irataiban fellelhető szolnoki épülettervek jegyzéke. A tervek az ügyfélszolgálati munkában és a tudományos kutatásban is kiemelt forrásértékkel bírnak, így a szolnoki közigazgatási iratokban található tervek feltárása és jegyzékelése sokrétűen hasznosítható segédletet eredményez. Excel, jelenleg belső használatra a levéltári szerveren elmentve. 1903–1928-as évkör kész az V. 473. fondból, 1650 sor. A 2022-es munkaterv az V. 474-es fondból az 1929-el folytatódó iratok áttekintése és terveinek feltárása. Adattartalom: sorszám, jelzet, cím, rajzolta, év, méret, méretarány, megjegyzés.	-	-	T
MNL SML	IV. 405. d. Somogy vármegye alispánjának iratai. Útlevél-kiállító hatóság iratai 1906–1907, 1910, 1911–1912	4,12		A
MNL SML	XXIII. 526. Kaposvár Városi Tanács V. B. Műszaki Osztály iratai (műszaki adatbázis, 39E0 irattári jel) 1974–1980	1,88		A
MNL SML	XXIII. 567. Siófok Városi Tanács VB Műszaki Osztály iratai (47 doboz) 1971, 1973, 1984	10,13		A
MNL SML	XXIII. 759. b. Fonyód Nagyközségi Közös Tanács iratai (műszaki adatbázis) 1950–1973	11,00		A
MNL SML	XXV. 155. Marcali Állami Közjegyző iratai. 1952-1954 közötti lajstromok 1952–1954	3 kötet		A
MNL SML	XXXVII. 2. Kaposvár Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatal Műszaki Igazgatóság iratai (műszaki adatbázis) 2005	13,00		A
MNL TML	Perkataszter készítése az 1956 utáni Tolna megyei perekről. MNL TML XXV. 6. c. a Tolna Megyei Bíróság Büntető perek alapján. 2022. január 1-jétől, a Nemzeti Emlékezet Bizottság és az MNL együttműködése keretében Excel táblázat, publikáció: Nemzeti Emlékezet Bizottság honlapján. A központilag érkezett táblázat adattartalmának teljes feltöltése.	0,72	60000	A

Tagintézmény	Leírás	ifm	rekord	típus Tematikus T Adatbázis A
MNL TML	MNL TML IV.1.a. Tolna vármegye nemesi közgyűlésének iratai. Közgyűlési jegyzőkönyvek 6. kötet (1737.) 66 oldal, 1737. szeptember 2. – december 2. közötti congregatiók ügyei cél: latin nyelvű közgyűlési jegyzőkönyvek magyar nyelven közölt tartalmi feltárása és magyar nyelvű, előforduló tulajdonnevek: személy és földrajzi név rögzítés; World-dokumentum, kb 100 szöveges tartalmi kivonat	0,01	100	T
MNL TML	MNL TML VII.151. Dunaföldvári közjegyzők iratai, 1877–1900; Cél: segédlet a családfa-és társadalomtörténeti kutatásokhoz. A segédlet leírása: a közjegyzői irat száma, tárgya, a jogviszonyba kerülők megnevezése, cím/település, foglalkozás feljegyzése. A segédlet Excel táblázat segítségével készül. Az elkészült tematikus segédlet a levéltár honlapján lesz elérhető.	0,96	3500	T
MNL TML	MNL TML VII.152. Paksi Közjegyzők iratai (1876–1955) 1876-1878, excel táblázatban, A táblázat oszlopaiban rögzítjük az irat jelzetét, a keletkezés évét, tárgyát, és az okiratban foglalt jogviszonyba kerülő felekre vonatkozó fontosabb adatokat (név, település, foglalkozás) Közzététel: intézményi honlap, Cél: A családfakutatók és a társadalomtörténet iránt érdeklődők munkáját segítő segédletet intézményünk honlapján tervezzük közzétenni.	0,36	2000	T
MNL TML	MNL TML VII. 154. Bonyhádi Közjegyzők iratai 1875–(1955), 1875–1877, excel táblázatban, A táblázat oszlopaiban rögzítjük az irat jelzetét, a keletkezés évét, tárgyát, és az okiratban foglalt jogviszonyba kerülő felekre vonatkozó fontosabb adatokat (név, település, foglalkozás) Közzététel: MNL TML honlapon segédletek Cél: A családfakutatók és a társadalomtörténet iránt érdeklődők munkáját segítő segédletet intézményünk honlapján tervezzük közzétenni.	0,36	2000	T
MNL TML	MNL TML IV.103. Tolna Vármegye Központi Választmányának iratai 1848, Kölesdi választókerület; népképviselői választásra jogosultak névjegyzéke excel-táblázat: választó neve, lakhelye, foglalkozás feltüntetése Megjelenés: MNL TML honlapon segédletek Cél: A családfakutatók és a társadalomtörténet iránt érdeklődők	0,03	1000	T
MNL TML	MNL TML IV. 403. c. a Tolna Vármegye Központi Választmányának iratai, választói névjegyzékek, Bonyhádi választókerület 1927–28-as választói névjegyzékekről. 2022. január 1-jétől kezdődően	0,06	38000	T

Tagintézmény	Leírás	ifm	rekord	típus Tematikus T Adatbázis A
	Excel táblázat, Adattartalom: A választói névjegyzék adattartalmának teljes feltöltése: név, születési hely, idő, lakcím, foglakozás, választójogi jogosultság. Megjelenés: MNL TML honlapon segédletek Cél: családkutatás, választások kutató számára			
MNL VEML	Veszprémi Térképvtandor alkalmazás az EKF (Európa Kulturális Fővárosa 2023) részére és pályázati támogatásból. MNL által biztosított új felületen és az EKF által biztosított felületen is megjelenik majd ez a speciális, egyedi adatbázis. Veszprém város történeti magjának 1850–1950 közötti utca- és házszerkezetét alapul véve Veszprémi Térképvtandor elnevezéssel egy olyan helytörténeti adatbázis elkészítésére vállalkozunk, amely az utcák, házak és lakóik egyes történeti adatait digitalizált, interaktív, többretegű történeti térképeken jeleníti meg. A házakhoz, telkekhez kapcsolva válogatott levéltári források digitális képét is elhelyezzük az adatbázisban. Az alkalmazás térben és időben történő barangolást tesz lehetővé Veszprém múltjában, segítségével követhető lesz a város időbeli és térbeli átalakulása a 19. század közepétől a 20. század közepéig. digitális alaptérképek elkészítése három db tervrajzok digitalizálása felvétel 2000 telekjegyzőkönyvek digitalizálása felvétel 37.000 digitalizált fotók (Kaleidoszkóp) betöltése a rendszerbe felvétel 5000 házösszeírások adatainak feldolgozása db 1500	-	1500	A
MNL VEML	A rendezések során készítünk tematikus segédleteket a községi iratanyagban (V. ffc.) előforduló hadigondozási iratokról. A jegyzék excelben készül.			T
MNL ZML	HU-MNL-ZML-VII.151. Bárdió György sümegi közjegyző iratai 1891–1904 1. doboz 1 doboz HU-MNL-ZML-VII.155. Polgár József sümegi közjegyző iratai 1909–1915 1. doboz HU-MNL-ZML-VII.156. Róth Aurél sümegi közjegyző iratai 1916–1917 1. doboz HU-MNL-ZML-VII.154. Kozma György alsólendvai közjegyző iratai 1921–1926 1–2. doboz 2 doboz HU-MNL-ZML-VII.157a. Skublics Imre alsólendvai, majd zalaegerszegi közjegyző iratai. Okiratok 1905–1933 18–34. doboz 17 doboz - A BFL által vezetett és az MNL több megyei tagintézménye által támogatott projekt keretében történik az adatbázis készítése. A rekordonként kitöltendő adatmezők száma: 14. Adatmezők megnevezése: Törzsszám, Évszám, Ügyszám, Alszám, Ügytípus (listából kiválasztva), Név, Leánykori név,		20000	A

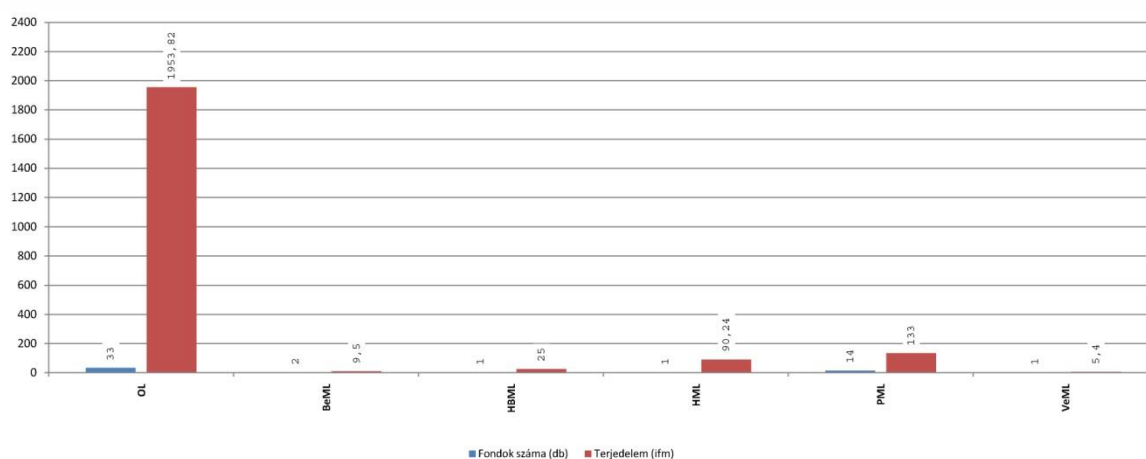
Tagintézmény	Leírás	ifm	rekord	típus Tematikus T Adatbázis A
	Foglalkozás (listából kiválasztva), Lakhely, Nyelv (listából kiválasztva), Adatrögzítő neve, Probléma (pipálandó mező), Adatrögzítői megjegyzés, Megjegyzés. Az adatbázis felvivő felülete MS Access adatbázis-kezelő program. Megjelenési hely: az adatbázis a hungaricana.hu közgyűjteményi portálon lesz elérhető.			
MNL OL 1945u KPO	A Magyar Nemzeti Levéltár Gulág- és Gupvikutató Intézet által készített HU-MNL-OL-XIX-J-1-q KÜM Hadifogoly osztály adatbázisának ellenőrzése. (42,84 ifm)			A
MNL OL 1945u KPO	HU-MNL-OL-XIX-C-3 – Az Országos Hadigondozó Hivatal állag adatbázisának a bővítése Excel táblázatokban, települések szerint elkülönítve készülő adatbázis, kizárólag belső felhasználásra, a hadigondozási megkeresések napi szintű ügyintézésének megkönnyítése céljából.	40,87	-	A
MNL OL 1945u KPO	HU-MNL-OL-M-KS 932; Központi Ellenőrző Bizottság. A KEB iratanyagának kutatása jelenleg csupán az egykorú névmutató kartonok alapján lehetséges, ezek azonban sokszor hiányosak és pontatlanok. A jelenleg készülő MS Excel-formátumú segédlet az egyes jegyzőkönyvekben szereplő személyek legfontosabb személyes adatait tartalmazza (név, születési hely és dátum, anyjuk neve); a nyilvánosság előtt nem tervezzük a közzétételét; belső, nyilvántartási használatra, illetve a megfelelő támogatói nyilatkozattal rendelkező tudományos kutatók munkájának könnyítése céljából készítjük. Darabszintű MS Excel			T
MNL OL 1945u KPO	HU-MNL-OL-XIX-A-1-j Miniszterelnökség Általános iratok, 1947–1948	4,00		T
MNL OL 1945u KPO	HU-MNL-OL-XIX-A-92 – Állami és Kossuth-díj Bizottság, 1980-1985	5,40		T
MNL OL 1945u KPO	HU-MNL-OL-XVIII-2-d – Népköztársaság Elnöki Tanácsa, Kitüntetési határozatok, 1949–1989	66,00		T

III.5. Rendszerezés, rendezés

III.5.1. Alapszintű rendezés

Alapszintű feldolgozó munkát kevés tagintézmény tervezett a 2022. évre, amely a rendezetlen anyagok mennyiségének elmúlt években bekövetkezett folyamatos felszámolásával magyarázható. Az alapszintű rendezés hiánya a levéltárak gyűjtőterületi munkáját is dicséri: a tagintézmények alapvetően rendezett iratanyagokat vesznek át. A feldolgozó munka gerincét az MNL Országos Levéltára Gazdasági Levéltári Osztálya tervezi megvalósítani a tárgyévben, mely önmagában a teljes mennyiség közel 80%-át teszi ki. A legfeljebb fond- és állagszintig történő rendszerezésben a legnagyobb tételeket az országos illetékességű kormányzatszervek (Közlekedés- és Postaügyi Minisztérium, Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium), valamint az Országos Találmányi Hivatal jelentik. Szignifikáns részt alkot az 1945 utáni Politikai Kormányzatszervek és Pártiratok Osztályán a Magyar Rádió anyagainak feldolgozása is. A megyei levéltári tagintézmények körében számottevő volumenű rendezéssel a Pest Megyei Levéltár kalkulál, ahol a hangsúly a tanácsai, és jogszolgáltatási szervek rendezetlen anyagainak alapszintre hozására esik. A kijelölt célokat az átvételre kerülő anyagok rendszerezettsége jelentősen befolyásolhatja. Alapszintű rendezést az MNL szervezeti egységei 52 fond körében, 2216 ifm terjedelemben terveznek megvalósítani.

A levéltár megnevezése	Fondok száma (db)	Terjedelem (ifm)	Érintett fondfőcsoportok
MNL OL	33	1953,82	IX., XIX., XXVI., XXIX.
MNL BEML	2	9,5	VIII.
MNL HBML	1	25	XXIV.
MNL HML	1	90,24	XI., XXIX.
MNL PML	14	133	XXIII., XXV.
MNL VEML	1	5,40	XXIII.
Összesen:	52	2216,96	VIII., IX., XI., XIX., XXIII-XXVI., XXIX.

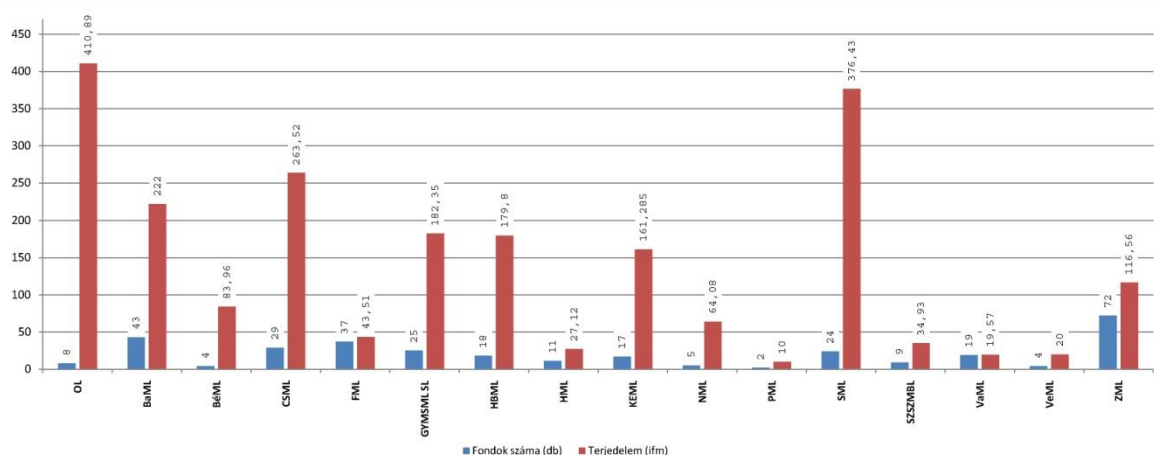

III.5.2. Középszintű rendezés

Szakmai okokból kiindulva, egyben az ágazati jogszabállyal is orientáltan, a levéltárak a középszintű rendezettség elérését kiemelt feladatuknak tekintik. A rendezésnek ez a mélysége – a fond szakszerű nyilvántartásán túl – már kellő rálátást biztosít az iratanyagra, ezzel együtt lehetővé teszi a levéltári iratanyag mélyebb szintű feltárását, a kutatói és ügyfélszolgálati igények hatékonyabb kiszolgálását is. Az őrzött iratanyag döntő része nem is igényli a használat során az ennél mélyebb rendezettségi szint elérését. Középszintű rendezéssel 2022-ben 16 szervezeti egység számol, 327 fondot érintően, 2216 ifm terjedelemben. A középszintű rendezés sarokszámai bár jelentős teljesítményt irányoznak elő, ennek ellenére az elmúlt években megszokott kvantumoktól érzékelhetően elmaradnak. A tervszámok csökkenő tendenciájának hátterében nem a levéltár teljesítménymutatóinak általános hanyatlása áll, mindössze az intézményi alaptevékenység szerkezeti átrendeződése húzódik meg. A levéltári feldolgozó munkát a tárgyévre tervezett stratégiai célok megvalósulása érdekében kellett hangolni. A munka

össességében szinte valamennyi fondfőcsoportot felöleli, nagyobb súllyal azonban a közigazgatási, vállalati és jogszolgáltatási iratok szerepelnek a tervekben. Kiemelendő a tagintézményi célkitűzések között az MNL Somogy Megyei Levéltára előirányzott teljesítménye, mely 376 iratfolyóméterével az összlevéltári mennyiség közel hatod részét hozza. Itt a tanácsi és a vállalati iratokra összpontosul a középszintű feldolgozó munka lényegi része. Az MNL Országos Levéltára tekintetében a legnagyobb tételeket a miniszteriális szervek (Egészségügyi Minisztérium) anyagai, valamint egyes nagy múltú termelőüzemek iratai képviselik (Ikarus).

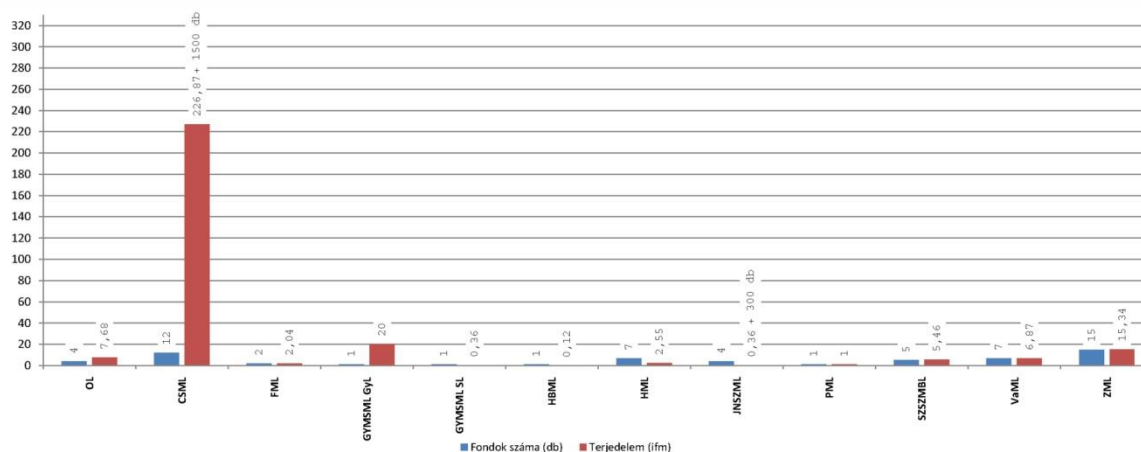
A levéltár megnevezése	Fondok száma (db)	Terjedelem (ifm)	Érintett fondfőcsoportok
MNL OL	8	410,89	XVIII., XIX., XXIX.
MNL BAML	43	222	IV., VI., VIII., X., XI., XIV., XV., XXIII., XXIV., XXXV.
MNL BÉML	4	83,96	XXIII., XXV.
MNL CSCSML	29	263,52	VIII-X., XIV., XXIII-XXV., XXIX., XXXVII.,
MNL FML	37	43,51	X., XXIV.
MNL GYMSM Sopron	25	182,35	XII., XXIII., XXIV.
MNL HBML	18	179,80	IV., VIII., XV., XXIII., XXV., XXIX., XXXV., XXXVII.
MNL HML	11	27,12	V., VIII., X., XIV., XXIII., XXIX., XXXV.
MNL KEML	17	161,285	IV., VIII., XV., XVII., XXIII., XXIX., XXXIII.
MNL NML	5	64,08	XIV., XV., XXIX., XXXV.
MNL PML	2	10	XXIII.
MNL SML	24	376,43	XV., XXIII., XXIX., XXXIII.
MNL SZSZMBL	9	34,93	VIII., IX., XIV., XXIII.
MNL VAML	19	19,57	VIII., X., XIII., XV., XXIII., XXIV., XXIX.
MNL VEML	4	20,00	XXIV., XXIX., XXXV.
MNL ZML	72	116,56	IV., VI., XXIII., XXV., XXIX., XXXV.
Összesen:	327	2216,005	IV-VI., VIII-XV., XVIII., XIX., XXIII-XXV., XXIX., XXXIII., XXXV., XXXVII.

III.5.3. Darabszintű rendezés

A darabszintű rendezés nagyságrenddel kevesebb levéltári anyagot érint a megelőző feldolgozási szinthez képest. Ez a fajta levéltári rendszerező munka hagyományosan a feudális és gyűjteményes fondokat célozza meg. 2022-ben emellett egyéb fondfőcsoportok darabszintű rendezést igénylő kisebb fondjai vagy fondrészelei (állagai) is fellelhetők a rendezési tervekben, többek között tanácsi, jogszolgáltatási és családi iratok. A darabszintű rendezés sok esetben a digitalizálás és/vagy adatbázis-építés megelőző munkafolyamata is egyben. Az érintett levéltárak 60 fondot jelöltek ki a legrészletesebb feldolgozás számára, összesen 288,65 ifm és 1800 darab terjedelemben.

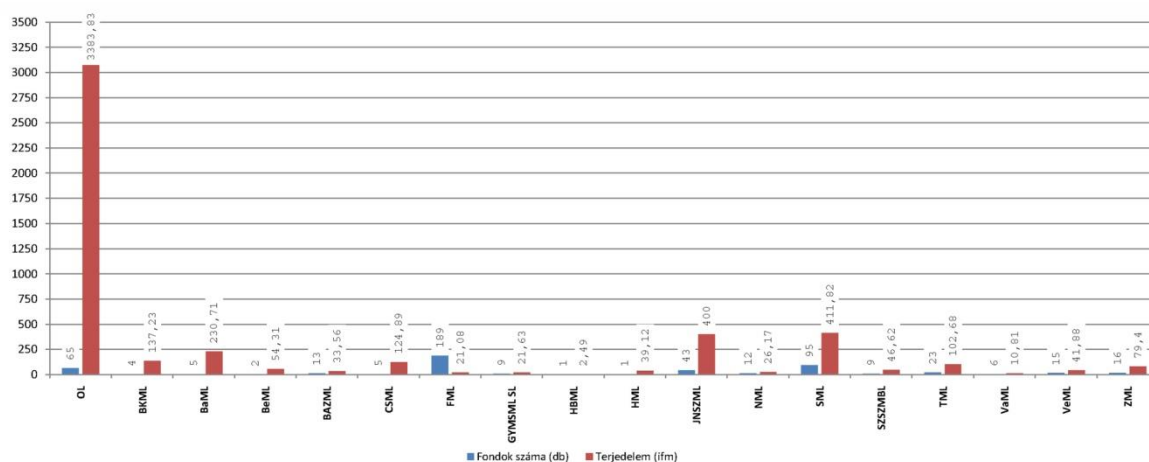
A levéltár megnevezése	Fondok száma (db)	Terjedelem (ifm)	Érintett fondfőcsoportok
MNL OL	4	7,68	XIX., XX., XXIX., K szekció
MNL CSCSML	12	226,87 + 1500 db	V., X., XV., XVII., XXIII., XXX.
MNL FML	2	2,04	VI., VII.
MNL GYMSM Győr	1	20	XXXIII.
MNL GYMSM Sopron	1	0,36	IV.
MNL HBML	1	0,12	XIV.
MNL HML	7	2,55	VIII.
MNL JNSZML	4	0,36 + 300 db	X., XII., XIV., XXXVI.
MNL PML	1	1	IV.
MNL SZSZMBL	5	5,46	IV., XXIII., XXXIII.
MNL VAML	7	6,87	VII. VIII., XXIII.
MNL ZML	15	15,34	IV., VII., IX., XI., XIII., XXIX., XXX., XXXIII.
Összesen:	60	288,65 + 1800 db	IV-XV., XVII., XIX., XX., XXIII., XXVI., XXIX., XXX., XXXIII., XXXVI., K szekció

III.5.4. Ellenőrző rendezés

Ellenőrző rendezést tipikusan ott terveznek a levéltárak, ahol valamilyen ok miatt az eredendően rendezett iratanyag összekeveredett. Ez bekövetkezhet a – bármilyen gondos, de – sűrű kutatótermi vagy ügyfeles használatból, raktári vagy levéltári szintű költözésből. Ettől függetlenül egy mikrofilmezni vagy digitalizálni tervezett anyagnál sokszor szükséges ellenőrző rendezést végezni. Az ellenőrző rendezés legtöbb esetben összefügg egyrészt a dobozolásokkal, de még inkább az elektronikus levéltári nyilvántartó rendszer (scopeArchiv) feltöltésével. Tapasztalat, hogy számos esetben szükséges ellenőrző rendezést végrehajtani ahhoz, hogy a régi raktári jegyzékek áttöltethetők legyenek az új rendszerbe. Nem elhanyagolható szerepet játszik az a törekvés, hogy az új nyilvántartás hitelesen tükrözze az iratanyag felépítését és rendjét, vagyis az esetlegesen előforduló hibákat javítsuk ellenőrző rendezések formájában. A vázolt általános igényekhez képest új irányt szab az MNL Országos Levéltára Bécsi kapu téri székhelyének várható kiürítése, mely feladat komoly szakmai előkészítést, ezzel együtt jelentős ellenőrző rendezési munkát irányoz elő. Kiemelkedik e téren az 1945 előtti Kormányiszervek Osztálya, mely iratörző egység munkatársai kilenc kilométernyi levéltári anyagot fognak áttekinteni és szállításra előkészíteni (dobozolni). Ennek során – szükséghez mérten – ellenőrző rendezési feladatot is közbeiktatnak. Ez a mennyiség potenciális feladat terhet képez, ezért volumenét zárójel közé helyezve szerepeltetjük az alábbi táblázatos kimutatásban. Az MNL Országos Levéltára többi iratörző egysége az iratanyag használhatósága, kutathatósága, nyilvántartása szempontjából szükséges rendezési célok elérése érdekében számolt ezzel a munkaággal. A megyei tagintézmények is döntő többségükben terveznek a 2022. évre ellenőrző rendezést. Az ezen körbe vont tételek között nagy számban találunk jogszolgáltatási és MSZMP pártarchívumi irategyütteseket, továbbá tanácsai és önkormányzati fondokat. A 2022-ben átvizsgálandó iratmennyiség legkevesebb kétharmadát az MNL Országos Levéltára iratörző egységei adják. Összességében az MNL tagintézményei 513 fond tekintetében, 5168 ifm mennyiségű iratanyag ellenőrző rendezését tervezik.

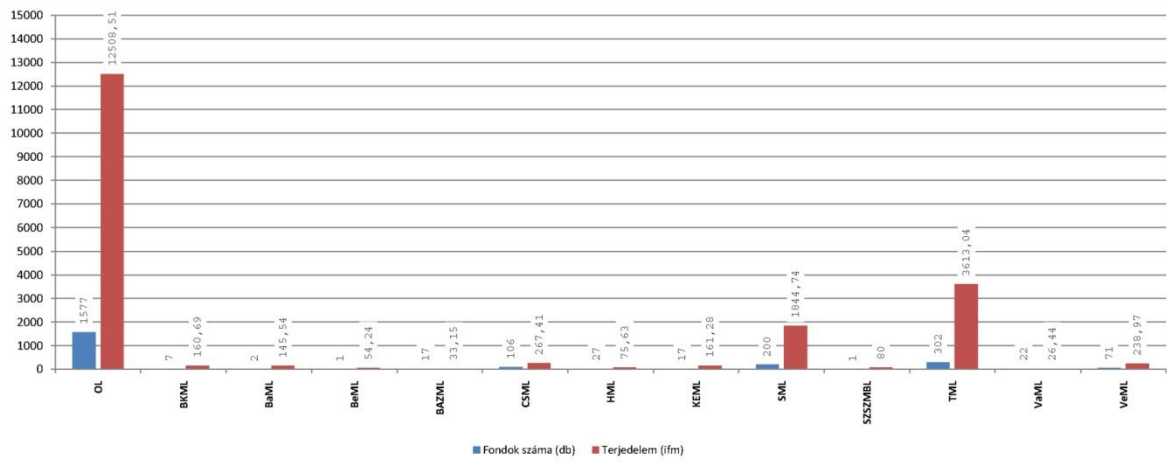
A levéltár megnevezése	Fondok száma (db)	Terjedelem (ifm)	Érintett fondfőcsoportok
MNL OL	65 (+ 1484)	3383,83 (+ 8995,26)	XVII-XIX., XXVI-XXIX., XXXII., C, F, K, M, U, X, Y, Z szekciók
MNL BKML	4	137,23	IV-V., XXXIII.
MNL BAML	5	230,71	IV., VII., XI., XVII.
MNL BEML	2	54,31	XXXIII., XXXV.
MNL BAZML	13	33,56	IV., XXIII-XXV.
MNL CSCSML	5	124,89	IV., VIII., XXIII-XXIV.
MNL FML	189	21,08	VIII.
MNL GYMSM Sopron	9	21,63	IV., XII., XXXIII.
MNL HBML	1	2,49	IV.
MNL HML	1	39,12	XXXVII.
MNL JNSZML	43	400	XXXV.
MNL NML	12	26,17	V., XXIII., XXV.
MNL SML	95	411,82	IV-V., VIII., XIV-XV., XXIII., XXIX., XXXV.
MNL SZSZMBL	9	46,62	VI., VIII., XII-XIII., XXIII.
MNL TML	23	102,68	VII-VIII., XXX.
MNL VAML	6	10,81	X., XXIII.
MNL VEML	15	41,88	IV-V.
MNL ZML	16	79,4	XXV., XXXVII.
Összesen:	513 (+ 1484)	5168,23 (+ 8995,26)	IV-VIII., X-XIV, XVII-XIX, XXIII-XXX., XXXII-XXXIII., XXXV., XXXVII., C, F, K, M, Y, Z szekciók

III.5.5. Raktári rendezés (mintaállványozás, jelzeteles, átrendezés)

A rendezési munkálatok között általában mennyiségi tekintetben a legtöbb levéltári anyagot az ellenőrző és a raktárrendezés során mozgatják meg a levéltári szakemberek. A tervezés során ebbe a munkába természetesen nem számítottak bele a levéltári, raktári fejlesztések során végzendő költözések. Raktárrendezés címszó alatt azonban nemcsak a raktáron belüli, illetve raktárak közötti átcsoportosítások értendők, hanem ide tartoznak a külön, rendezéstől függetlenül elvégezni tervezett, (át)címelések, jelzetelesek és a mintaállványozás. Több intézményi egységnél az állomány várható átmozgatása, költöztetése indukál számottevő előkészületi feladatokat, melyek érintik a jelzetek pontosítását és az alkalmatlan vagy hiányzó tárolóeszközök cseréjét (dobozolás). Az MNL Országos Levéltárában a legnagyobb volumenű raktári rendezést az 1945 előtti Kormánysszervek Osztálya tervezi megvalósítani, kilenc folyókilométer terjedelemben. A megyei levéltárak közül a Tolna és a Somogy Megyei Levéltára munkatársai együtt csaknem 5,5 kilométernyi iratanyag átmozgatásával számolnak. A Magyar Nemzeti Levéltár tagintézményei összesen 2350 fond esetében, 19.209 ifm terjedelemben terveztek raktári rendezést.

A levéltár megnevezése	Fondok száma (db)	Terjedelem (ifm)	Érintett fondfőcsoportok
MNL OL	1577	12.508,51	XIX., XXVI-XXVII., XXIX., XXXII., C, F, K, M, P, RS, Y, Z szekció
MNL BKML	7	160,69	IV-V.
MNL BAML	2	145,54	XXIX., XXXIII.
MNL BEML	1	54,24	XXV.
MNL BAZML	17	33,15	V., XXV.
MNL CSCML	106	267,41	V-VI., VIII-XVII., XXIII-XXV.
MNL HML	27	75,63	V., VIII., X., XIV., XXIII., XXIX., XXXV., XXXVII.
MNL KEML	17	161,28	IV., VIII., XV., XVII., XXIII., XXIX., XXXIII.
MNL SML	200	1844,74	VII-VIII., XXXVII.
MNL SZSZMBL	1	80	XXXIII.
MNL TML	302	3613,04	VII., X., XIV., XXIII., XXIX-XXX., XXXVII.
MNL VAML	22	26,44	VII-VIII., X., XIII., XV., XXIII-XXIV., XXIX.
MNL VEML	71	238,97	IV-V., XXIV., XXIX., XXXV., XXXVII.
Összesen:	2350	19.209,64	IV-XVII., XIX., XXIII-XXVII., XXIX-XXX., XXXII-XXXIII., XXXV., XXXVII., C, F, K, M, P, R S, Y, Z szekció

III. 6. Selejtezés

A Magyar Nemzeti Levéltár ingatlanfejlesztési stratégiájának eredményes végrehajtása ellenére a legtöbb megyei tagintézmény jelentős szabad raktári férőhely kapacitás problémával küzd, mely továbbra is alátámasztja az intézményekben zajló selejtezési munkák létjogosultságát.

A 2022. évi tervek vonatkozásában megállapítható, hogy a selejtezendő iratok közül továbbra is kiemelt helyen szerepelnek a XXIII. fondfőcsoportba tartozó tanácsi iratok és a XXIX. fondfőcsoportba tartozó állami vállalatok. Ezen iratok selejtezését az iratanyag keletkezése során érvényes irattári tervek és a szakfelügyelet által jóváhagyott selejtezési tervek mellett a Magyar Országos Levéltár által kiadott 374/2004. sz. „Ajánlás a tanácsi iratok selejtezési mintajegyzékeiről” alapján végzik a tagintézmények. Az MNL Országos Levéltára két osztálya az államigazgatás felsőbb szervei és állami vállalatok által keletkeztetett iratanyagban tervez nagyobb, az 1945 utáni munkáspártok szekció esetében kisebb mennyiségű iratanyagot selejtezési eljárás alá vonni.

A 2022. év folyamán az MNL OL Gazdasági Levéltári Osztályán, az 1945 utáni Politikai kormányiszervek és pártiratok Osztályán, valamint nyolc megyei tagintézményben kerül sor selejtezésekre. Mennyiség tekintetében az MNL Országos Levéltára, illetve a Somogy, Komárom-Esztergom és Fejér Megyei Levéltára emelhető ki, ezek a tagintézmények adják a Magyar Nemzeti Levéltár selejtezés alá eső iratanyagának túlnyomórésztét. A selejtezések az államigazgatás felsőbb és területi szerveinek iratanyagát, az 1945 után keletkezett pártiratokat, a tanácsi, a vállalati és az intézmények iratanyagát érinti.

A 2022. évben selejtezés alá vonandó teljes iratmennyiség 866,93 iratfolyómétert tesz ki.

A levéltár megnevezése	Selejtezés		
	Fondok száma (db)	Selejtezés alá vont irat terjedelme (ifm)	Érintett fondfőcsoportok
MNL OL	12	359,57	XIX., XXIX., M.
MNL BKML	–	–	–
MNL BAML	–	–	–
MNL BÉML	–	–	–
MNL BAZML	–	–	–
MNL CSCSML	–	–	–
MNL FML	4	42,48	VIII.
MNL GYMSM Győr	–	–	–
MNL GYMSM Sopron	–	–	–
MNL HBML	–	–	–
MNL HML	–	–	–
MNL JNSZML	–	–	–
MNL KEML	3	84,5	XXIII., XXIX.
MNL NML	–	–	–
MNL PML	–	–	–
MNL SML	22	343,43	XXIII., XXIX.
MNL SZSZBML	2	21,95	VIII.
MNL TML	–	–	–
MNL VAML	–	–	–
MNL VEML	–	–	–

A levéltár megnevezése	Selejtezés		
	Fondok száma (db)	Selejtezés alá vont irat terjedelme (ifm)	Érintett fondfőcsoportok
MNL ZML	1	15	XXIX.
MNL összesen	44	866,93	VIII., XIX, XXIII., XXIX., M.

III.7. Anyakönyvi másodpéldányok kezelése

Évről-évre egyre kevesebb azon tagintézmények száma, amelyek esetében továbbra is vannak hagyományos módon érkezett, papír alapú jegyzékeken küldött UB-bejegyzésekhez kapcsolódó elmaradások. 2022-re mindössze két intézménynek van pótolni valója e téren, melyet az év első negyedévében teljesítenek.

Ugyanakkor ismételten fontos jelezni, hogy az EAK rendszer által generált, levéltárnak megküldött Excel táblázatok tényleges UB információkat nem tartalmaznak, ezért az utólagos bejegyzések vezetése – amíg a téren nem történik meg változás – nem teljesíthető az elektronikus rendszerből.

III.8. Kutató- és ügyfélszolgálat

III.8.1. Általános feladatok

A kutatószolgálat legfontosabb feladata, hogy segítse mind a tudományos, mind a magán célú kutatókat abban, hogy tájékozódni tudjanak a levéltári anyagban, legyen szó papíralapú iratokról, mikrofilmekről vagy digitális tartalomról, valamint, hogy az általuk kutatni kívánt iratokat a jogszabályok betartásával, de minél kevesebb adminisztrációval, a lehető leghamarabb kézhez kapják. Ezért fontos, hogy az iratok nyilvántartását, a hozzájuk készült segédleteket és adatbázisokat felhasználóbarát módon publikálják a levéltár nyilvános felületein. Az intézmény az e-levéltári szolgáltatások révén megkönnyíti a segédletekhez, adatbázisokhoz, illetve végső soron az iratanyaghoz való hozzáférést, növelve ezáltal a kutatói elégedettséget.

A kutatószolgálati feladatok egy része a bel- és külföldi kutatók beíratása, tájékoztatása, az iratkérés folyamatának menedzselése. A kutatószolgálaton dolgozó munkatársak személyesen, emailben és telefonon is tájékoztatják a kérdésekkel hozzájuk forduló kutatókat, érdeklődőket. A kutatószolgálat közvetíti ezen kívül a kutatók felé a reprodukciós szolgáltatásokat (digitális másolat, fénymásolat, mikrofilm), illetve intézi a kutatói megrendelésekkel kapcsolatos ügyeket. Továbbra is kiemelt hangsúlyt fektetnek a tagintézmények a kutatószolgálati feladatok pontos, szakszerű ellátására, figyelembe véve a vonatkozó jogszabályokat, belső utasításokat és a határidőket.

A tavalyi évben a kutatói tájékoztatásban új területeket is bevonni, így videókat, podcastokat készítettünk, amelyek jó eredménnyel érték el a kutatókat, így ezt az irányt tovább kell követni. Szem előtt kell tartani az egészségességet, a Magyar Nemzeti Levéltári szintet, valamint az arculathoz való igazodást is.

Az MNL szintű kutatószolgálati munkacsoport felújítása és a közös együttműködés kialakítása 2022. évi feladat.

A kutatóforgalmi adatok

A kutatóforgalmi adatok pontos nyomon követése és elemzése, valamint a kutatói szokások és igények változásának figyelésével a tevékenységünk szükség esetén megújítható és a szükséges változtatások eszközölhetők.

Az online beiratkozás 2021-es MNL szintű bevezetése megmutatta, hogy az MNL-hez fordulókat jobban kell edukálni vagy a tájékoztatósi felületeinket át kell alakítani, mert keverednek a kutató- és ügyfélszolgálatos szálak, illetve sokan nincsenek tisztában azzal, hogy milyen szolgáltatásokat nyújt az online beiratkozás. Sokan azt hiszik, hogy ez utóbbi egyenlő az online kutatással – ennek következtében az online regisztráltak közel fele nem ment el személyesen a levéltárba kutatni!

A kutatói forgalomban továbbra is jelentős súlyt képvisel az MNL intézményhálózatán belül az Országos Levéltár. Bár a kutatóforgalmi adatok tekintetében az MNL OL kiemelkedő szerepe vitathatatlan, a megyei intézményekben végzett történeti, helytörténeti és családtörténeti kutatások fontos részét képezik a nemzeti, a

lokális és a családi múlt megismerésének, illetve a történeti források feltárásának. A pontos kutatóforgalmi adatok becslése a járványhelyzet miatt nem szerencsés.

Levéltári szolgáltatások díjszabása

Az Országos Levéltárban a kutatói célú fénymásolás igénylése lényegében megszűnt. A 2017-ben csökkentett digitális másolatok, és felemelt fénymásolatok ára pár év alatt elért eredményét várjuk a megyei tagintézmények esetében is (a 2021-ben bevezetett, MNL szintű díjszabás miatt), bár egy kicsit lassabb fordulással kalkulálunk a kutatói összetétel miatt.

III.8.2. Szervezeti, infrastrukturális és személyi adottságok

Kevés kivételtől eltekintve (pl. Jász-Nagykun-Szolnok, Heves, Zala) az intézményi hálózat megyén belüli tagoltsága (megyei fióklevéltárak létezése, illetve több telephelyen való működés) miatt több kutatótermet működtetnek a tagintézmények. A megyei levéltárak arra törekcsenek, hogy a kutatótermet a jogszabályok által előírt heti legalább négy napra elosztott 30 órában tartsák nyitva.

A kutatószolgálaton közreműködő munkatársak számát tekintve megállapítható, hogy a kisebb személyi állománnyal rendelkező tagintézményekben szinte minden szakalkalmazott részt vesz a munkában, míg a nagyobb létszámú levéltárakban általában csak meghatározott személyek látják el a kutatószolgálati feladatokat.

Egy kutatói időpontfoglaló rendszer kialakításának a lehetőségeit, előnyeit és hátrányait át kell gondolni, hiszen a járvány miatt korlátozott kutatói helyekre előzetesen időpontot kellett foglalniuk a kutatóknak. Ha folytatni kívánjuk ezt a módszert, professzionálisan és lehetőleg MNL szinten kell ezt megoldani.

III.8.3. Online beiratkozás és online kérésleadás

Az online beiratkozás teljeskörűen működik MNL szinten, a folyamat optimalizálása, felhasználóbarátabbá tétele a jövő feladata.

Az online kérésleadásának munkafolyamatát tökéletesíteni kell 2022-ben, majd ennek alapján még több megyei tagintézményre kiterjeszteni. Nehézséget jelent az eddig megszokott papír alapú kérésleadásra, valamint az online kérésleadásokra vonatkozó szabályok különbözősége. A korábban megszokott szabályok változtak, és a kutatók esetenként szolgáltatáscsökkenésnek érzik az ellenőrzöttebb körülmények közötti kiszolgálást (az összszűlszám miatt nem mindig kérhetnek ki ugyanannyi anyagot, mint ahogy azt papíralap esetén megtehették).

III.8.4. A kutatók tájékoztatása

A kutatók megfelelő tájékoztatásához és kiszolgálásához, sőt általában a kutatószolgálat eredményes működéséhez hozzátartozik, hogy folyamatosan figyelemmel kövesse a kutatási trendek és a kutatói igények, szokások változását. Éppen ezért, hogy ismereteink naprakészek legyenek, 2022-ben elkezdjük egy átfogó, kutatói szokásokat és elégedettséget mérő kérdőív kiadását. Segítségünkre lesz a 2015-ös felmérés, azonban az új felmérésnek fontos szempontja, hogy az egyes tagintézményekre szűrhető adatokat kapjunk, ne csak MNL-szintű, nagy átlagot.

Nagy hangsúlyt kell fektetni és újra kell gondolni a kutatók tájékoztatását, hiszen rengeteget változtak az elvárások. Az eddig meglévő tájékoztatási formák (személyes, emailés, telefonos) és csatornák (hírlevelek, honlaphírek) mellett újak bevezetését (szórólapok, online előadások, videók) kell mérlegelni. A kutatói igényeknek megfelelően rövidebb, egyszerűbb és praktikus tanácsokat tartalmazó útmutatások készülnek. A 2021 folyamán elkészített videók, digitális tartalmak nagyon népszerűek voltak, így ezt az irányt érdemes követni.

Továbbra is igaz, hogy a megyei levéltárak kutatószolgálati, valamint az Országos Levéltár óbudai kutatóterme és Információs Irodája számára a tájékoztatásban külön feladat a sok esetben teljesen kezdő családfakutatók segítése. Több megye segíti, felkarolja az amatőr családkutatók tevékenységét, és tervezi részükre tájékoztató fórumok, előadások tartását. A Szolnok megyei kollégák együttműködése a Szolnoki Családkutató Klubbal immár hagyományosnak mondható. Baranya, Tolna és Somogy Megye Levéltárai folytatják a 2018-ban közös projektként elindított, több foglalkozásból álló, családfakutató kurzusukat, sőt az idei évben e sikeres projekt mintájára Borsod-Abaúj-Zemplén, Csongrád-Csanád és Veszprém is tervez hasonló rendezvényt. A családkutatók tájékoztatásában nagy hangsúlyt kapott az elmúlt évek során a Hetedízigen projekt.

III.8.5. Ügyfélszolgálat

2022. évben is számolni kell a pandémiás helyzettel, ami a személyes ügyfélszolgálat során fokozott figyelmet jelent. A járványhelyzet alatt a személyes megkeresések száma valószínűleg továbbra is alacsony lesz, a Poszeidon szakrendszer 2020-as teljeskörű bevezetésével az elektronikus csatornákon történő megkeresések száma emelkedett, 2021-ben az ügyfelek döntően online keresték meg az MNL tagintézményeinek ügyfélszolgálatait, és várhatóan 2022-ben továbbra is emelkedő tendenciára lehet számítani. A személyes, illetve a hagyományos postai ügyintézés lehetőségével többnyire az idősebb korosztály, illetve a digitális technika alkalmazásában járatlan ügyfelek élnek. A hivatalos szervek 2020 óta kizárólag hivatali kapun keresztül nyújthatják be ügyfélszolgálati kéréseiket.

Az előző évekhez hasonlóan az ügyfélszolgálatok 2022-ben is kiemelt hangsúlyt fektetnek az adatszolgáltatás pontos, jogszerű, határidőket betartó ellátására, figyelembe véve a vonatkozó jogszabályokat és belső utasításokat. Az ügyfélforgalom döntő hányadát – az elmúlt évek gyakorlatának megfelelően – továbbra is a megyei levéltárak fogják ellátni. Az éves ügyfélforgalom alakulása a 2021. évi adatokhoz (26.363) hasonlóan várható. A megkeresések többsége 2022-ben is a hivatalos szervektől fog érkezni.

A Nógrád Megyei Levéltárban a társadalombiztosítási és munkaviszony igazolások terén az elmúlt évek adatai alapján 2022-ben is jelentős ügyszámra lehet számítani. A Bevándorlási és Állampolgársági Hivatal iratai átvételének következtében a Fejér Megyei Levéltárban az állampolgársági és a hozzá kapcsolódó anyakönyvi ügyek száma (kárptételes ügyek között) továbbra is az előző esztendő magas értékét valószínűsítik (körülbelül évi 1000 megkeresés), az ilyen típusú ügyek számának csökkenése 2022-ben nem várható.

A 2021. évi ügyfélforgalmi adatok tükrében előreláthatóan 2022-ben is várhatóan a vezető ügytípust a tagintézmények többségében a hagyatéki, az építési ügyek, illetve a társadalombiztosítási és munkaviszony igazolások képezik majd, a hagyatéki ügyek előző évi dominanciája az osztatlan közös tulajdonban álló földek vizsgálata miatt 2022-ben is megmarad, valamint a régebbi építésű épületek iránti megnövekedett igény miatt az építési ügyek száma sem csökken majd az előtünk álló esztendőben. A korábbi évek adatainak megfelelően jelentős számú megkeresés várható még ingatlanügyekben és az iskolai végzettség igazolások esetében. Az MNL Országos Levéltárában elsősorban a kárptételes ügyekben érkezik jelentős számú megkeresés (Gulag-igazolások). Az ügyfélforgalom alakulásában előfordulhat egy-egy ügytípus helyi dominanciája, ami függhet egy adott iratanyag átvételétől (pl. hagyatéki ügyek, földhivatali iratok). Az ügyfélforgalmat ellátó munkatársak száma tagintézményenként változó, egy-egy kiemelt ügy esetén további munkatársak bevonására is szükség lehet.

III.9. Tudományos munka, konferenciák, kiadványkészítés, kiadói tevékenység

Az MNL központi és megyei tagintézményeiben az általuk őrzött iratanyaggal kapcsolatos levéltári alaptevékenységek mellett több évtizedes hagyományokkal rendelkező tudományos kutatómunka és szisztematikus kiadványkészítési tevékenység zajlik. A rendkívül megnövekedett egyéb feladataik mellett az MNL tagintézményei 2022-ben is kiemelt stratégiai célként kezelik a történeti forráskutatást és -feltárást, az alap kutatásokon nyugvó tudományos művek elkészítését, azok publikálását, és egyfajta szakmai-tudományos műhely szerepét töltik be. Az intézmény tudományos kataszterét alapul véve, az eddigieknél nagyobb figyelem irányul az intézményi tudományos tevékenység hatékonyabb összehangolására és hasznosítására.

Tovább folytatódik a már elkezdett, kiemelt intézményi projektek megvalósítása. Ilyen például a második világháború idején a Szovjetunióba hurcolt magyar nemzetiségű személyek adataival kapcsolatos projekt, amely az Orosz Állami Hadilevéltártól átvett mintegy 682 ezer digitalizált hadifogolykarton feldolgozását és publikálását célozza meg.

Az MNL-en belül 2022-ben felállításra kerül a Kelet-Ázsia Kutató Központ. A Kutatóközpont célja a szakemberképzésben való együttműködés, a digitalizálás területén felmerülő kihívásokra adott válaszok megvitatása, kölcsönös segítségnyújtás, valamint a Magyarországon található kelet-ázsiai vonatkozású iratok kutatásának elősegítése. A Kutatóközpont a Tudományos Igazgatósághoz sorolt szervezeti egységként fog működni.

2022-ben az MNL Országos Levéltárában 73, a megyei tagintézményekben 156, tudományos munkát is végző levéltáros dolgozik. Az összesen 229 tudományos munkatárs közül a központban 29, a tagintézményekben 36 főnek van tudományos fokozata. A 2022-re tervezett fokozatszerzési eljárások száma 12. A központi szervezeti egységekben 45, a megyei levéltárak munkatársai közül 97, összesen tehát 142 fő vesz igénybe kutatónapot 2022-ben. Az igénybe vehető kutatónapok száma az Országos Levéltárban 1551, a megyei tagintézményekben 3413,

összesen tehát 4964 nap. A fenti számok is azt tükrözik, hogy a történeti segédtudományok és a történelem kutatásának terén az MNL rendelkezik az egész országot átfogó legjelentősebb, társadalmilag is jól beágyazott kutatói hálózattal. A levéltárosok kutatási eredményeikről konferenciákon, papíralapú és elektronikus kiadványokon keresztül adnak számot 2022-ben is. E publikációk döntő része a levéltárak honlapján is nyomon követhető. Az MNL kutatónap szabályzata értelmében a kutatónapot igénybe vevő munkatársaknak publikációs jegyzékeiket az MTA Magyar Tudományos Művek Tára internetes portálon is vezetniük kell.

Az MNL Országos Levéltára a Magyar Kormánytisztviselői Karral közösen – a járványhelyzettől függően – 2022-ben is megrendezi az immár hagyományossá vált közigazgatás-történeti konferenciáját. Ezenkívül – a teljesség igénye nélkül – az alábbi tudományos konferenciákat szervezi: „Mentés eredetiben IV. – restaurátor-konferencia”, „Aranybulla – konferencia”, „Hungarika-konferencia”. A könyvkiadás terén folytatódik a 2020-ban elkezdett egységes szemléletű, nyolc kötetből álló, „Magyarország nemzetiségei” címet viselő monografikus könyvsorozat kiadása. Az alapkutatásokra épülő, reprezentatív kiállítású kötetek az NKA anyagi támogatásával jelennek meg. Megjelenik továbbá magyar és angol nyelven az „European Digital Treasures – Európa Digitális Kincsei” című kiállítás-katalógus, az MNL 2012–2021 közötti Évkönyve, valamint a „Doktori disszertációk a Magyar Nemzeti Levéltárból” című könyvsorozat első négy kötete. A Gulág- és Gupvikutatók Nemzetközi Társaságával együttműködve Bárdonicsék Dominika–Bognár Zsolt–Makra Mónika (szerk.): Közösség és egyén a szovjet fogságba hurcoltak kontextusában című tanulmánykötet megjelenése.

Az Országos Levéltár kiadványai között a periodikák meghatározó szerepet töltenek be. A papíralapú folyóiratok közül elsőként a 2015-ben mind külsőleg, mind tartalmilag megújult, jelenleg évente egyszer megjelenő Levéltári Közleményeket említjük meg. Az 1923 óta megjelenő folyóirat a magyar történész és levéltáros szakma egyik legelismertebb tudományos kiadványa. A Levéltári Szemle a Magyar Nemzeti Levéltár Országos Levéltára, a Megyei és Városi Levéltárak Vezetőinek Tanácsa, valamint a Magyar Levéltárosok Egyesülete évente négyszer megjelenő, közös folyóirata, amely a levéltártudománnyal kapcsolatos szakkikkek mellett hírt ad a levéltáros szakma főbb eseményeiről, tudományos konferenciáiról és kiadványairól. A szintén évente négyszer megjelenő *Turult* a Magyar Történelmi Társulattal, a Magyar Heraldikai és Genealógiai Társasággal közösen adja ki az Országos Levéltár, a heraldika, a diplomatika, a szfragisztika és a genealógia eredményeinek bemutatására. A magyarságtudományi forrásokat publikáló, a hungarológia vezető hazai műhelyei által kiadott *Lymbus* évkönyv elsősorban a külföldi hungarika-kutatások során felfedezett iratok, tanulmányok közlését tekinti feladatának az 1526–1918 közötti korszakból. A 2013-ban alapított, 2014-től megjelenő *Catastrum* című évnegyedes folyóirat a katasztertörténeti kutatások eredményeit publikálja, 2015-től a Földművelésügyi Minisztériummal közös kiadásban jelenik meg. Az online periodikák között az évente hatszor megjelenő 20. századi forrásközlő folyóirat, az *ArchívNet* a legjelentősebb, amely 2016-ban tartalmi és formai szempontból egyaránt megújult. A tudományos igényű forrásközlések eredményeként a lap ma már széleskörűen elfogadott a szakmai világban. Sajátos publikációként készül A hét dokumentuma, amely az Országos Levéltár honlapjának része, valamint az *Aktakaland blog*.

A Magyar Nemzeti Levéltár megyei tagintézményeinek döntő többsége jelentős részt vállal az intézmény tudományos munkájából. A megyei levéltárakban folyó kutatómunka összhangban áll az intézmény Középtávú Tudományos Tervével, különösen nagy hangsúlyt kapnak az MNL közös kutatási projektjei, ugyanakkor a megyei levéltárak révén az MNL erőteljesen jelen van az egyes régiók, az egyes megyék történettudományi kutatásaiban is.

Az MNL-t kiemeli a történetkutatással foglalkozó intézmények közül az, hogy tagintézményei révén az egész országot behálózza, sőt a határ menti tagintézmények révén határon átnyúló kapcsolatai is vannak. Ugyancsak különleges státust ad az intézménynek a kutatók nagy száma és az a tény, hogy az intézmény képes az egész országot lefedő kutatást végrehajtani. Emellett az is speciális helyzetet teremt az MNL számára, hogy az intézményhálózatban őrzött iratanyagnak köszönhetően egyszerre tud forrásokat – papíralapon vagy digitális formában –, adatbázisokat, kutatókat inspiráló segédleteket és akár monografikus feldolgozásokat megjelentetni. Az intézmény képes együttműködni a hazai történetkutatás központjaival, de a megyei levéltárak révén helyi együttműködési hálózatok működtetésére is alkalmas. A strukturált intézmény így a tudományos kutatás mellett az emlékezetpolitika alakításának is eszköze. Mindezen lehetőségekkel a megyei levéltárak 2022-ben messzemenően élni kívánnak.

A tervezett megyei levéltári kiadványok gazdag tematikáját tükrözi az alábbi, messze nem teljes felsorolás is. A Bács-Kiskun Megyei Levéltár megjelenteti Iványosi Szabó Tibor „Egy hódoltságai mezőváros lehetőségei és kálváriája. Kecskemét a kora újkorban” című kötetét, valamint Kőfalviné Ónodi Márta doktori értekezését. A Baranya Megyei Levéltár kiadja a 2021. évi Levéltári Napok nőtörténeti konferenciakötetét, valamint Visy László naplójának I. kötetét. A Békés Megyei Levéltár az alábbi köteteket publikálja: „Anno – művelődéstörténeti tárcák Gyula történetéből”, valamint „Gyulai polgárok visszaemlékezései. Scherer Benedek és Scherer Ferenc memoárja”. A Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Levéltár más kiadónál két kötet megjelentetését tervezi, ezenkívül kiadják a levéltári évkönyvüket. A Csongrád-Csanád Megyei Levéltár kiadja Presztóczki Zoltán – Zeman Ferenc „Takács Ferenc életútja” című kötetét. Az Oppidum Csongrád Alapítványnak köszönhetően 2022-ben is megjelenik az „Oppidum Csongrád” című helytörténeti periodika. A Fejér Megyei Levéltár Poór Károly egykori szovjet hadifogoly visszaemlékezését publikálja. A Győr-Moson-Sopron Megyei Levéltár Győri Levéltára Áldozó István két művét (*Győr a második világháborúban, illetve A Magyar Vagon- és Gépgyár Híd- és Vasszerkezeti Osztályának tevékenysége*) kívánja megjelentetni más kiadónál. A levéltár munkatársai ezenkívül több tanulmányt írnak a Rómer Flóris Művészeti és Történeti Múzeum évkönyvébe. A Győr-Moson-Sopron Megyei Levéltár Soproni Levéltára az alábbi köteteket adja ki: Dominkovits Péter: „Thirring Gusztáv Emlékkönyv. Thirring Gusztáv munkássága saját írásai és a kortársak levelezése alapján”; Dominkovitsné Szakács Anita (szerk.): „Sopron vonzásában. Ünnepi tanulmányok Dominkovits Péter 60. születésnapjára”. A Hajdú-Bihar Megyei Levéltár által tervezett kötetek: Brigovác László – Szendiné Orvos Erzsébet – Szikla Gergő (szerk.): „A Hajdú-Bihar Megyei Levéltár Évkönyve XXXVIII.”; Szálkai Tamás: „Címeres nemeslevelek az MNL Hajdú-Bihar Megyei Levéltárában”; Uő: „Bihar vármegye levéltárának története”. A Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Levéltár *Zounuk c.* évkönyve 36. számának megjelentetésére készül. A Komárom-Esztergom Megyei Levéltár az alábbi két kötetet adja ki: Miklós Tamás: „Esztergom a második világháború idején és a város háborús embervesztése”; Szabó Csaba Gábor: „Sportélet a Komáromi Állami Gazdaságban”. A Somogy Megyei Levéltár az évkönyvét jelenteti meg, valamint a megye községi pecsétjeiről tervez kiadni egy monográfiát. A Tolna Megyei Levéltár Maul-Link Dóra két kötetét publikálja: „Tolna vármegye községei 1828-ban III.”, valamint „Tolna vármegye közgyűlésének regesztái 1721 –1725”. A Veszprém Megyei Levéltár a „Veszprém történetének forrásai a 16. századból” című kötet kiadására készül. A Zala Megyei Levéltár az alábbi kiadványokat készíti elő kiadásra: „Trianon és Zala megye. A Zalaegerszeg, 2021. június 4-én rendezett nemzetközi tudományos emlékülés előadásai”; „Újabb száz történet Zalából. Mozaikok Zala megye történetéből (Válogatás a Zalai Hírlap levéltári cikksorozatából). Más kiadónál jelentetik meg Molnár András alábbi kötetét: „Negyvennyolcas zalaiai. Zala megyei honvédtisztek és politikai vezetők portréi”.

III.10. Közművelődés, oktatás segítése, PR-tevékenység

III.10.1. Közművelődési programok, rendezvények

Az MNL megyei levéltárai és az MNL OL között 2022-ben több közös MNL szintű projekt is folyik közművelődés és levéltár-pedagógiai területen. 2019-ben új, három évre tervezett projekt kezdődött a Magyar Nemzeti Levéltárban. A „Hetediziglen. Család–Történet–Kutatás” célja a család, a kisközösségek, a helyi identitás iránti elkötelezettség erősítése; az oktatás segítése mellett a helytörténet-kutatás, a történelem és a közgyűjtemények megismerése iránti igény felkeltése; az elsajátított ismeretek segítségével történő önálló kutatásra való képesség kifejlesztése. A cél elérése érdekében az MNL OL és a megyei tagintézmények számos programot, tanfolyamot és foglalkozást terveznek.

A programok népszerűsítésében fontos szerepet kap az internet. Az MNL gyűjtőportáljának/honlapjának célja, hogy egységes, egyszerű, és felhasználóbarát módon tájékoztassa a kutatókat és érdeklődőket. Az intézményi integrációval együtt a közös gyűjtőportál/honlap a megyei levéltáraknak is jobb elérhetőséget és szélesebb

látogatókört biztosít. A honlapon nagyobb hangsúlyt helyezünk a hírekre és a friss tartalmak előállítására is. Az intézmény célja, hogy minél több iratot és publikációt digitálisan is közzétegyen. Ehhez a munkához szorosan kapcsolódnak a virtuális kiállítások. Ezen kiállítások célja, hogy egy-egy új, vagy korábbi időszaki kiállítás bárki számára megtekinthető legyen.

A levéltár immár hagyományossá váló állandó rendezvényei a következők:

Március: Március 15. – OL

Április: Költészet Napja – Csongrád-Csanád Megyei Levéltár (előadás tartása).

Május: Múzeumok Majálisa – budapesti helyszínnel a Magyar Nemzeti Múzeum kertjében.

Június: Múzeumok Éjszakája – OL, Bács-Kiskun, Baranya, Békés, Csongrád-Csanád, Fejér, Hajdú-Bihar, Jász-Nagykun, Komárom-Esztergom, Pest, Somogy, Szabolcs-Szatmár-Bereg, Tolna és Vas megyei levéltárak. A tervek szerint minden résztvevő levéltár kamarakiállítással, iratbemutatóval és a levéltár bemutatásával készül.

Szeptember: Kulturális Örökség Napjai: A levéltárak épületeinek és raktárainak bemutatása, időszaki tematikus kiállítások, gyermekprogramok. OL, Baranya, Csongrád-Csanád, Fejér, Győr, Pest, Tolna és a Veszprém Megyei Levéltár.

Szeptember: Kutatók Éjszakája – Csongrád-Csanád és Békés Megyei Levéltár.

November: Múzeumok Őszi Fesztiválja.

A nagy országos rendezvények mellett az MNL OL és megyei levéltárak elsősorban ismeretterjesztő előadásokkal, rendezvényekkel hívják be magukhoz az érdeklődőket, amelyeket országos és/vagy helyi levéltári, történész-kutatók tartanak.

- Bács-Kiskun Megyei Levéltár: Családtörténeti kurzusok általános- és középiskolások, illetve felnőttek részére.
- Baranya Megyei Levéltár: A szerb megszállás Pécs - kerekasztal-beszélgetés.
- Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Levéltár: „Velünk élő történelem”. Levéltári beszélgetések jeles személyekkel; „Ismerkedés egy Kazinczy-kori vármegyei levéltárral” – levéltárpedagógiai rendezvény; „Családtörténeti tanfolyam; az Újhelyi Könyvünnepen való részvétel.
- Csongrád-Csanád Megyei Levéltár: „Makó sportja 110 éve”; Makói Építészeti Esték 1.
- Fejér Megyei Levéltára: A Hetediziglen projekt keretében az MNL Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Levéltára rendezésében Nyíregyházán a Károlyi családot bemutató programban a nemzetség Fejér megyei ágáról előadás tartása.
- Győr-Moson-Sopron Megye Győri Levéltára: „A II. világháború története.”; „A Rakovszky család története”; „Árvizek 1883-ban, 1954-ben”; „Családtörténeti források a győri megyei levéltárban”; „Családtörténeti források a mosonmagyaróvári levéltárban”; „Kisember a bíróság előtt az 1950-es évek elején”; „Török István életútja és 1956-os szerepe”; „Trianon emlékezete”; „Győr 1956-ban”; „Diákok forradalma Győrben 1956-ban” – előadások tartása.
- Győr-Moson-Sopron Megye Soproni Levéltára: A Soproni Széchenyi István Gimnáziumban a Győri Pedagógiai Oktatási Központ szokásos tanév – előkészítő tanácskozásán levéltár-pedagógiai program bemutatása a történelem tanárok számára; A „Kultúrpaletta” c. múzeumpedagógiai börszén levéltár-pedagógiai program bemutatása.
- Hajdú-Bihar Megyei Levéltár: „Debrecen ipara a két világháború között” – Múzeumok Éjszakája 2022; levéltár-pedagógiai workshop: új oktatóterem felavatása.
- Heves Megyei Levéltár: Előadások tartása családkutatás témában négy alkalommal.
- Komárom-Esztergom Megyei Levéltár: A Múzeumok Éjszakáján a levéltári munkát és a levéltár jelentőségét mutatják be az életkori sajátosságokat is figyelembe véve.
- Pest Megyei Levéltár: „Híres emberek és családok Pest megyében” – konferencia.
- Somogy Megyei Levéltár: „A hónap dokumentuma” sorozat folytatása; családkutató-kurzus folytatása.
- Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Levéltár: „Arcok... MSZK Demmel József” – beszélgetés; Városnap – előadások és könyvbemutató; Hetediziglen – Ami összeköt – betelepülők - előadások; Bereg Workshop, 2. – előadások és könyvbemutató; „Arcok...” Veritas – beszélgetés; Levéltárunk délutánja – Gastro-history előadások; Hetediziglen – „Ami összeköt – Károlyiak” - előadások; Levéltári nap – „Ami összeköt... a Tisza”

– előadások.

- Tolna Megyei Levéltár: Dr. Kovács Sándor ny. muzeológus, néprajzkutató: Duna-szabályozás és Gemenc; Marosi Tibor József levéltáros: Első királypucss 1921 húsvétján; A második királypucss és a nyugat-magyarországi felkelés - levéltári délutánok előadásai.
- Vas Megyei Levéltár: „Karneváli mozi” – A szocializmus világa mozgófilmekben” – filmvetítések a Savaria Történelmi Karnevál rendezvénysorozathoz kapcsolódva.; „A börtöncellák sötétje. Az egykori vármegyei börtön” – a levéltár régi épülete pincéjének megtekintése, a kínzóeszközök bemutatása.
- Veszprém Megyei Levéltár: „Jutasi Örmester túra” – előadás és vetélkedő – Veszprém; „Trianon Nap” – előadás – Veszprém.
- Zala Megyei Levéltár: levéltár-pedagógiai órák tartása a „Hetedíziglen” projekt keretében.
- Vas Megyei Levéltár: „Karneváli mozi – A szocializmus világa mozgófilmekben” -filmvetítések a Savaria Történelmi Karnevál rendezvénysorozathoz kapcsolódva.
- Országos Levéltára – „Borhistóriák” – borkóstolóval egybekötött iratbemutató egyes borvidékek szerint; Városi séták – tematikus várossétával egybekötött iratbemutató.

III.10.2. Könyvbemutatók

Az MNL Országos Levéltára és megyei intézményei rendszeresen nyújtanak lehetőséget saját és más levéltárak kiadványainak bemutatására, de a helyi tudományos műhelyek (kutatóhelyek, levéltárak, közgyűjtemények, felsőoktatási intézmények) számára is megjelenési lehetőséget teremtenek kiadványaik bemutatására. A könyvbemutatók száma évente átlagban 20–25, egyúttal arra is törekszenek, hogy a bemutatót kerekasztal-jellegű viták követhessék, ez jelentheti egyszerre több kötet ismertetését vagy sajtónyilvános workshopot is. Az MNL tagintézményei rendszeresen részt vesznek a Könyvhét programjain is.

Terveink szerint többek között ezekre a könyvbemutatókra kerül sor intézményeinkben:

- Baranya Megyei Levéltár: Nagyatádi dr. Visy László Pécs főispánja első világháborúban vezetett naplójának első kötete; A 2021. évi Levéltári Nap nőtörténelmi konferenciakötete; Lenkei Lajos: Negyven év Pécs történetéből című kötet újrakiadása; Cigánysors IV. A cigányság történelmi múltja és jelene.
- Békés Megyei Levéltár: Scherer, Márki IV.; Anno kötetbemutatók.
- Csongrád-Csanád Megyei Levéltár: „Oppidum Csongrád” című helytörténelmi periodika 2021. évi számának bemutatása; „Utam”; A „Teltsch család története”; Katona Imre néprajztudós születésének 100. évfordulójára megjelentetett kötet bemutatója.
- Fejér Megyei Levéltár: Fehérvári Irodalmi Napokon könyvbemutató.
- Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Levéltár: Szabolcsi címeres nemeslevelek; a Városon és a Bereg Workshop szintén terveznek könyvbemutatót.
- Tolna Megyei Levéltár: Maul-Link Dóra: Tolna megyei mezővárosok 1828-ban. (forráskötet-sorozat); Maul-Link Dóra: Tolna megyei községek az 1828-as összeírás leírásai alapján. (forráskötet-sorozat).
- Veszprém Megyei Levéltár: A török kori Veszprém.

III.10.3. Kiállítások

Az MNL kiállítás-építő tevékenysége közművelődési jelentősége mellett tudományos szempontból sem érdektelen a levéltáros szakma számára. Az MNL kiállításainak nagy része évfordulókhöz kötődnek, nem egy esetben kapcsolódva egyes konferenciákhoz, rendezvények tematikájához. Tendenciaként említhetjük, hogy mind több esetben fordul elő, hogy a központi vándorkiállítást saját – eredeti forrásaikat bemutató – kiállítással kötik össze a tagintézmények. Ilyen pl. a Bővülő történelem. Az elmúlt 15 év iratajándékozásai, illetve a Reformáció projekt keretében elkészült roll up-os vándorkiállítás, amelyek évek óta „vándorolnak” a tagintézmények között. A levéltárak épületei többségében nem rendelkeznek nagy alapterületű kiállító terekkel, így többnyire időszakos kiállításokat tervezünk.

Állandó kiállításaink legtöbb esetben egy-két évig láthatók. A következőket tervezzük 2022-ben:

- „Európa Digitális Kincsei” – az Európai Unió Kreatív Európa Program részfinanszírozásában megvalósuló projekt keretében 2022-ben három transzmédiás kiállítás nyílik meg Budapesten a Várkert Bazárban. Az első

- kiállítás „Az európai felfedezések: Az Újvilágtól az új technológiáig” – 2022. január 21-én nyílt meg, a második májusban, a harmadik pedig nyár végén fog megnyílni. (Országos Levéltár)
- „A nemesi oklevéltől a fejleces számláig”; „Emberélet fordulói, sorsfordulók emlékei” (Baranya Megyei Levéltár).
  - „Hódmezővásárhely a századfordulón”, „Nagy György emlékszoba”, „Szeremlei Sámuel-emlékkiállítás (Csongrád-Csanád Megyei Levéltár).
  - „Levéltári legendák nyomában” – várostörténeti kiállítás az EFOP pályát keretében (GYMSM Soproni Levéltár).
  - „A barlangrajztól a nyomtatott könyvig”; „A levéltár kincsei” (Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Levéltár).
  - „Beregi címeres levelek” (Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Levéltár).
  - Épülettörténeti kiállítás (Veszprém Megyei Levéltár).

Tervezett időszaki kiállítások

Bács-Kiskun Megyei Levéltár: Kamarakiállítás a Bács-Kiskun Megyei Levéltár válogatott forrásanyagaiból (Múzeumok Éjszakája programsorozat keretében) Kecskemét.

Baranya Megyei Levéltár: Múzeumok Éjszakája és a Kulturális Örökség Napja programhoz kapcsolódó időszaki kiállítások, Pécs; Régió-, illetve uradalomtörténeti kiállítás az Eszéki Állami Levéltárral, Pécs.

Békés Megyei Levéltár: „Békés megye – 1984” – a Hazafias Népfront gyűjteményéből válogatott időszaki fotókiállítás, Gyula; „Szabadság, demokrácia, Európa” c. a rendszerváltásról szóló kiállítás, Gyula.

Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Levéltár: „1984. A szocializmus évei fotókon Borsod-Abaúj-Zemplén megyében”, Miskolc.

Csongrád Megyei Levéltár: „Kiállítás a felejtés ellen – Egy szegedi zsidó család a múltból” – a Szegedi Zsinagógában a Holtzer család történetét bemutató kiállítás, Szeged; „Makó sportja 110 éves”, Makó; „Szűcs Antal-fele szikvízüzem története”, Makó; „Kalligráfiák” – Oláh Nóra kiállítása, Makó; „Makói Építészeti Esték 1.” – Karsai Ildikó épületgrafikáinak kiállítása, Makó; Pál Anna festő kiállítása, Makó, Karsai András fotókiállítása, Makó.

Fejér Megyei Levéltár: „Rendszerváltás vidéken – Volt egyszer egy településfényképezés”, Székesfehérvár; „Múzeumok éjszakája” programhoz kapcsolódó kiállítás, Székesfehérvár; Kulturális Örökségnapokhoz kapcsolódó kiállítás, Székesfehérvár.

GYMSM Győri Levéltára: „Vidéki milió rendszerváltása” – hat kiállítás (Győr, Felpéc, Sokorópátka, Győr, Mosonmagyaróvár, Dunakiliti).

GYMSM Soproni Levéltára: „A Soproni Népszavazás 100. évfordulójára”, Sopron.

Hajdú-Bihar Megyei Levéltár: „Magyarország képekben 1984” – vándorkiállítás a megye több településén; „Tárművészet – Művészársak. Mata János és Kner Imre alkotásai a levéltárban”, Debrecen; „Debrecen ipara a két világháború között” – Múzeumok Éjszakája 2022, Debrecen; „Társadalmi élet a két világháború között, Hajdúböszörmény.

Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Levéltár: HNF vándorkiállítás, Jászberény, Tiszaföldvár; Bedekovich vándorkiállítás, Túrkeve, Kecskemét, Eger.

Komárom-Esztergom Megyei Levéltár: „Vidéki miliók rendszerváltása”, Tát, Komárom, Császárt.

Nógrád Megyei Levéltár: „Salgótarján 100 éves”, Salgótarján.

Pest Megyei Levéltár: „Források a katolikus egyház történetéhez”, Budapest.

Somogy Megyei Levéltár: „Vidéki miliók. Magyarország 1984-ben”, Kaposvár.

Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Levéltár: Szabolcs vármegyei címeres levelek, Nyíregyháza; „Az áttelepítettek személyes dokumentumai”, Nyíregyháza; „Nyíregyháza egykor és ma” – roll-up kiállítás, Nyíregyháza; „Betelepülők” – az MNL BML-lel közös kiállítás, Nyíregyháza; „Bereg vármegye az elmúlt századokban”, Nyíregyháza; „A nagykarolyi Károlyiak Csurgón”, Nyíregyháza; „A Tisza térképlapokon”, Nyíregyháza.

Tolna Megyei Levéltár: „Tolna megyei települések 1984-1985”, Szekszárd, „Családtörténeti források az MNL Tolna Megyei Levéltárában” Szekszárd, „Egészségügyi források az MNL Tolna Megyei Levéltárában”, Szekszárd.

Vas Megyei Levéltár: „A létező szocializmus életvilágai – Vas megyei települések képek változása” – fényképkiallítás, Szombathely.

Veszprém Megyei Levéltár: „Száll az ének szájról szájra”. Radó Gyuláné Kenesei (Klein) Ilona élete és munkássága”, Veszprém, Az 1980-as évek vidéki világának bemutatása, Veszprém.

Tervezett vándorkiállítások

„A vidéki miliók rendszerváltozása – A létező szocializmus életvilágai” címmel 2021-ben országos projekt indult a megyei levéltárak és a Szabadtéri Néprajzi Múzeum együttműködésével. Az egyéves projekt célja az, hogy minden megyei levéltár készítsen egy kiállítást az 1984. évben, a Hazafias Népfront által indított országfényképezési akció fényképeiből, kiegészítve helyi anyagokkal. A tárlatok bemutatják az 1980-as évek falusi, vidéki világát, a késő Kádár-rendszer utolsó lenyomatát. (Az országfényképezéssel demonstrálni akarták a szocialista rendszernek a 40 év alatt elért fejlődését.) A megyei levéltárak nagy része már megnyitotta kiállítását, ezután vándoroltatni fogják megyéjük több településén. A Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Levéltár például 5 helyen mutatja be a kiállítást (Csenger, Máriapócs, Kemece, Kiszárda, Nyíregyháza).

Tervezett online/virtuális kiállítások

A virtuális kiállítások a levéltár honlapján érhetőek el. 2022-ben számos megyei levéltár tervez feltölteni online kiállításokat, mely meglévő időszaki kiállítás témáját dolgozza fel, vagy csakis online felületen érhető el. A GYMSM Soproni Levéltára „A létező szocializmus életvilágai. A vidéki miliók rendszerváltása” címmel négy kisfilmet mutat be a Youtube-on. A Bács-Kiskun Megyei Levéltár a Petőfi Emlékév tematikájában tervez online kiállítást a Múzeumok Éjszakáján. A Somogy Megyei Levéltár a magánközjegyzői gyűjteményből válogat iratokat online formában. A Tolna Megyei Levéltár családtörténeti és egészségügyi forrásokat, illetve könyvtári ritkaságokat fog bemutatni virtuális formában. A Veszprém Megyei Levéltár A Jutasi Altisztképző Intézet épületének története címmel tervez szintén virtuális kiállítást.

A nyitottsághoz hozzátartozik a közösségi médiumok (Facebook, Instagram, Youtube) aktív használata és azok hozzászólása a gyűjtőportálhoz/honlaphoz. A levéltár ezután is hírt kíván adni a Facebook oldalán a nagyobb rendezvényekről, konferenciákról, könyvbemutatókról. A Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Levéltár youtube-csatoráján „(Köz)történetek” címmel a levéltár anyagára épülő, saját készítésű ismeretterjesztő videótartalom jelenik meg rendszeresen, illetve a kutatók munkáját segítő videós oktatóanyag. A Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Levéltár a facebook oldalán a következő beszélgetéseket teszi közzé: Arcok... Erdély Öröksége Alapítvány; Magyar Kultúra Napja – kultúralovagok beszélgetés; Arcok... NEB – beszélgetés; Diákkonferencia előadások; Miből lesz a cserebogár – avagy mi lesz egy levéltárosból – Hetedízigen beszélgetés; Arcok... Lendület Kutatócsoport beszélgetés; Arcok... MSZK beszélgetés.

A Békés Megyei Levéltár a helyi tv-ben is rendszeresen szerepel.

A megkezdett folyamat részeként, az MNL budapesti közművelődéssel foglalkozó részlege és a megyei levéltárak is fontosabb partner múzeumokkal, illetőleg a helyi közgyűjteményekkel élő együttműködést kívánnak kialakítani, illetve a már meglévő kapcsolatokat szorosabbra fűzni.

Az MNL rendezvényeinek nagyobb része pályázati forrásból lesz finanszírozva, de a megyei levéltárak sok esetben támaszkodnak a helyi közgyűjteményekkel és más szervezetekkel való együttműködésekre is. Az MNL Hajdú-Bihar Megyei Levéltára például már több éve nemcsak múzeumokkal és könyvtárakkal együtt, hanem a bírósági, katonai és egyéb szervezetekkel szervez közös rendezvényeket, így közművelődési programjaival egyre nagyobb szerepet tölt be a hajdú-bihari régióban.

III.10.4. Levéltár-pedagógia

Az MNL minden levéltárában a szakmai munka mellett fontos szerepet kap a közművelődés és azon belül a levéltár-pedagógia. 2016-ban létrejött az országos levéltár-pedagógia hálózat, melyben minden megyei intézmény képviselteti magát. Folytatjuk a foglalkozások szervezését, amelyek 45, 90 és 120 percesek, az adott korosztályhoz és képzéstípushoz igazodnak. Minden esetben a levéltár intézményének kialakulásával és feladatainak bemutatásával kezdődnek, majd egy, az általános iskolák felső tagozatának, illetve a középiskolások tananyagához (történelem, magyar, földrajz, német, latin stb.) illeszkedő témát jár körül a kapcsolódó levéltári források kreatív módon történő feldolgozásával. Ebben a folyamatban fontos szerepe van a szaktanári előkészítésnek, melynek legfőbb feladata az érdeklődés felkeltése, a ráhangolódás folyamatának elindítása, háttér ismeretek összegyűjtése. A levéltár-pedagógia célja olyan komplex látásmód kialakítása, mellyel a fiatalok képessé válnak hitek és tévhitek megkülönböztetésére, egy adott információ (pl. fotó, hírek) objektív elemzésére, el tudnak helyezni egy vizsgált

dokumentumot térben és időben. A levéltár kincseinek, szellemi értékeinek megismerésével a diákok jobban megérthetik és sokkal inkább sajátjuknak érezhetik múltunkat és annak összefüggéseit.

Csoportfoglalkozások személyes jelenléti levéltár-pedagógiai foglalkozások (45-90 perc): a Magyar Nemzeti Levéltár iratgyűjteményén alapuló, különböző tematikájú, az általános és középiskolás diákok életkori sajátosságaihoz igazodó interaktív foglalkozások, melyek megvalósítása a járványügyi szabályozások betartása mellett továbbra is szerepel a Magyar Nemzeti Levéltár minden tagintézményének 2022-es évre készített munkaterveiben és lehetőség szerint változatos, leginkább helytörténeti témák mentén új levéltár-pedagógiai foglalkozások, levéltár-pedagógiai oktatási tartalmak kidolgozását is célként tűzték ki:

- Az MNL oktatási szolgáltatása, az Oktatólapok portál, ahol a foglalkozások tematikájához kapcsolódó digitális oktatási tartalmak megosztására és használatára nyílik lehetőség IKT eszközök bevonásával
- Az MNL oktatási célú kisfilmjei (Holokauszt Emléknapp, Kommunizmus Áldozatainak Emléknapja, MNL, mint memóriaintézmény), melyeket több megyei kolléga bevonásával készült, a közeljövőben publikálásra kerülnek az Oktatólapok portálon és beépíthetővé válnak a levéltár-pedagógiai foglalkozásokba
- A Levéltári kalandorok online felület, mely az idei év folyamán az Oktatólapok portálon válik elérhetővé, a 9-12 éves korosztállyal kívánja megismertetni az MNL intézményét a különböző témakörökhöz (pl. családtörténet, híres családok, járványok, utazás, boszorkányok, betyárok, Trianon) kapcsolódó levéltári iratokon alapuló, kompetenciafejlesztő, a tantárgyköziséget erősítő, a diákokat aktivizáló feladatok által. Az oldal fejlesztése a külső partnerek által folyamatosan zajlik a levéltár munkatársaival történő egyeztetéseknek megfelelően. A felület IKT eszközök bevonásával beépíthető levéltár-pedagógiai foglalkozásokba.
- A Bécsi kapu téri levéltár-pedagógiai foglalkoztatóterem fejlesztése során négy levéltár-pedagógiai applikáció áll fejlesztés alatt. A négy applikáció: Herold – címerkészítő, Stempli – pecsétes memóriajáték, Szignó – aláíráskészítő, Kurír – újságszerkesztő. A külső fejlesztő három applikációval december, január folyamán elkészült, jelenleg a Kurír applikáción dolgozik.

Kihelyezett iskolai foglalkozások: az MNL egyes tagintézményeiben (Békés Sopron, Vas) dolgozó levéltár-pedagógus kollégák vállalnak külső helyszínen, iskolákban megvalósított levéltár-pedagógiai foglalkozásokat is.

Online foglalkozások (45-90 perc): a levéltár-pedagógiai tartalmakhoz, projektekhez kapcsolódó, különböző tematikájú, a diákok életkori sajátosságaihoz igazodó, online megvalósuló interaktív foglalkozások. A foglalkozások célcsoportját az MNL SZKI MKL bővíteni szeretné, így nyitni kíván a szakképzés felé tematikus szakmatörténeti foglalkozásokkal, melyeket az előzetes igényfelmérések alapján 45-90 perces online tanórák keretében szervez meg. Több megyei tagintézmény (Baranya, Csongrád-Csanád, Hajdú-Bihar, Nógrád, Tolna, Vas, Veszprém) tervezi az idei évben, hogy különböző helytörténeti témák feldolgozását online oktatási tartalmak fejlesztésével és kidolgozásával kívánja segíteni.

Az Oktatólapok felületen elérhető digitális oktatási tartalmak használatára is lehetőség nyílik az online levéltár-pedagógiai foglalkozásokon. Az MNL kisfilmek beépíthetőek az online levéltár-pedagógiai foglalkozásokba is. A Levéltári kalandorok tartalmilag és formailag úgy került kialakításra, hogy felhasználható legyen mind online foglalkozásokon, mind tanórai keretek között.

Az MNL SZKI MKL tervei szerint a levéltár-pedagógiai területen tovább folytatódik a levéltár gyűjteményéhez kapcsolódó digitális oktatási tartalmak kidolgozása és publikálása az Oktatólapok portálon megyei levéltár-pedagógus kollégák bevonásával

A már meglévő és az újonnan, a 2021. évi KDS projekt keretében kidolgozott tartalmak (angol nyelvű oktatási tartalmak, Közös útjaink – Fejezetek a magyar zsidóság történetéből, virtuális szabadulószoza), valamint az NKA online levéltár-pedagógiai pályázat keretében készített tartalmak népszerűsítése is fontos cél.

Táborok

Az MNL SZKI MKL a járványhelyzet függvényében az előző évek hagyományaira építve egy egyhetes napközis nyári tábort kíván szervezni a 8-14 éves korosztály számára.

Az EDT projekt keretében egy középiskolásoknak szóló nemzetközi tábor szervezésében vesz részt, együttműködésben az MNL illetékes szakterületeivel.

Az MNL Zala Megyei Levéltára nemzetközi együttműködés részeként a Maribori Területi Levéltárral (Szlovénia) és az MNL Vas Megyei Levéltárával közösen a Szlovén-Magyar Ifjúsági Nemzetközi Levéltári Kutatótábor egyik szervezője.

Az MNL Vas Megyei Levéltára a Magyar Cserkészszövetség III. kerületével közösen ötnapos falukutató tábort szervez.

Az MNL Csongrád-Csanád Megyei Levéltára a Szent-Györgyi Albert Agórával közösen szervez nyári kulturális tábort általános iskolások számára.

Több megyei tagintézmény esetében más intézmények által szervezett táborok egyik helyszíne a levéltár.

Közművelődési alkalmak, családi napok kiegészítő foglalkozásaként levéltár-pedagógiai foglalkozások:

Az MNL SZKI MKL a járványhelyzet függvényében minden MNL közművelődési alkalomhoz (Március 15., Múzeumok Éjszakája, Kulturális Örökség Napok) kapcsolódóan levéltár-pedagógiai foglalkozásokat kíván szervezni a megadott, központi tematika mentén. Ezek megfelelő megvalósításához fontosnak tartja, hogy az MNL illetékes szakterületeivel egyeztetéseket folytasson, miként lehet élményközpontúan, digitális eszközök bevonásával nagylétszámú foglalkozásokat tervezni és lebonyolítani. A tagintézményeket is szeretné az MNL SZKI MKL szakmailag támogatni a közművelődési alkalmakhoz kapcsolódó levéltár-pedagógiai foglalkozások megtervezésében, megtartásában, mivel több megyei tagintézmény aktív résztvevője ilyen eseményeknek (Múzeumok Éjszakája, Kutatók Éjszakája, Múzeumok Őszi Fesztiválja, megyei kulturális rendezvények). Az MNL Veszprém Megyei Levéltára az Európa Kulturális Fővárosa 2023 projekt keretében különböző veszprémi kulturális intézményekkel együttműködve kíván foglalkozásokat és előadásokat tartani.

Közösségi szolgálat

A köznevelési törvény előírása szerint a középiskolai nappali képzésben résztvevők esetében az érettségi vizsga megkezdésének feltétele az 50 órás közösségi szolgálat teljesítése. A feladat nem önkéntes alapon vállalt, minden nappali tagozaton tanuló diáknak kötelező azt elvégezni, a helyszín viszont szabadon választható. A kiválasztásnál szem előtt kell tartani, hogy a szolgálatjelleg és pedagógiai cél minden tevékenység esetén egyaránt meglegyen. A 2021. évi tapasztalatok alapján az MNL SZKI MKL rövid, 10-20 órás közösségi szolgálati projekteket kíván szervezni az alábbi témákban: új levéltár-pedagógiai online tartalmak tesztelése; nyári táborban segítői feladatok ellátása; közművelődési alkalmakhoz kapcsolódó levéltár-pedagógiai foglalkozásokon segítői feladatok végzése; tömeges digitalizáláshoz kapcsolódó feladatok segítése; oktatási intézményekkel együttműködésben közös projektek szervezése. Az iskolai közösségi szolgálathoz kapcsolódóan új MNL MIR folyamatleírás, ajánlások és formanyomtatványok is készülnek. A 2022-es munkatervük alapján több megyei tagintézmény (Baranya, Csongrád-Csanád, Fejér, Nógrád, Somogy, Szabolcs-Szatmár-Bereg, Veszprém) fogad az idei évben közösségi szolgálatos diákokat, akiknek lehetőségük nyílik bekapcsolódni különböző levéltári feladatok ellátásába, ily módon a levéltárat, a levéltár működését és a levéltári munkaköröket megismerni.

Belső levéltár-pedagógiai tudásátadás, jó gyakorlatok megosztása

A belső tudásmegosztás és a levéltár-pedagógiai jó gyakorlatok megosztásának fontossága miatt az idei évben az MNL több online és jelenléti konferenciát, belső képzést, workshopot kíván szervezni az intézményben dolgozó levéltár-pedagógusok és külső szakértők bevonásával, mely által a kollégák szakmai fejlődését támogathatjuk elméleti, módszertani anyagokkal, gyakorlati bemutatókkal. Az MNL SZKI MKL tervei között szerepelnek olyan képzési alkalmak, melyeken a kisfilm-készítés és a levéltár-pedagógiai projektek tapasztalatait, valamint a különböző digitális eszközök használatát mutatja be. Több megyei tagintézmény (Baranya, Tolna, Veszprém) is jelezte a 2022-es munkatervében, hogy a belső levéltár-pedagógiai tudásátadásban és a jó gyakorlatok megosztásában aktív szerepet vállalna.

Hazai szakmai kapcsolatok: Hazai vonatkozásban az MNL a Petőfi Irodalmi Múzeummal és a Magyar Zsidó Múzeum és Levéltárral kialakított szakmai kapcsolatokat szeretné továbbra is ápolni, mely során tervei között szerepel a közös projektek továbbfejlesztése, népszerűsítése, új projektötletek kidolgozása diákok, pedagógusok és a nagyközönség számára.

Az együttműködések terén a megyei tagintézmények is törekednek a helyi közoktatási intézményekkel, egyetemekkel, más közgyűjteményekkel, kulturális szervezetekkel jó szakmai kapcsolatok kialakítására és fejlesztésére.

III.11. Könyvtári munka

A Magyar Nemzeti Levéltár szakkönyvtárai elvégzik a jogszabályok által előírt alaptevékenységüket (dokumentumok beszerzése, állományba vétele, feldolgozása, szolgáltatása, állományvédelem, állományrevízió, adatszolgáltatás stb.).

A könyvtárak állományukat jelentős mértékben ajándékba kapott kiadványokkal gyarapítják. A könyvtárak közlési díj fejében is példányokat vesznek állományba friss megjelenésű könyvekből és folyóiratokból. Fontos szakirodalom érkezik könyvtárainkba a külföldi és belföldi kiadványcserének köszönhetően.

Az MNL Kutatószolgálati és Szakkönyvtári Főosztály Levéltártudományi Szakkönyvtára 33 külföldi és 19 belföldi partnerrel tart fenn kapcsolatot. A megyei levéltárak is cserélnek kiadványokat partnerintézményeikkel.

A levéltári feldolgozó és tájékoztató munkához szükséges belföldi szakmai folyóiratok majdnem teljes spektrumát központilag a Közbeszerzési és Ellátási Főigazgatóságtól (KEF) lehet beszerezni. Az MNL Levéltártudományi Szakkönyvtára 2022-ben is el fogja látni az MNL-szintű intézményi adminisztrációt.

A levéltári feldolgozó és tájékoztató munkához szükséges szakkönyvek vásárlása elsősorban pályázati forrásból (pl. NKA) vagy a Könyvtárellátó Nonprofit Kft.-től (KELLÓ) való vásárlással történik. Utóbbi esetben – a könyvtárellátási szerződés alapján – az MNL tagintézményei 2022-ben is 30%-os árkedvezménnyel vásárolhatnak szakkönyveket; a szükséges intézményi adminisztrációt az MNL Levéltártudományi Szakkönyvtára 2022-ben is el fogja végezni.

Az MNL levéltári könyvtáraiban 2022-ben összesen kb. ötezer könyvtári egység állományba vétele (gyarapodás) várható.

2022-ben az MNL Levéltártudományi Szakkönyvtára a szakkönyvtári jelleghez szorosan igazodva folytatni fogja a 2021-ben megkezdett profiltisztítást a Bécsi kapu téri állományban.

A könyvtári dokumentumok feldolgozására minden tagkönyvtárban egységesen a Corvina integrált könyvtári rendszert használják. A tagkönyvtárakban eltérő a feldolgozás üteme. Összesen kb. 8-10 ezer tétellel fog növekedni a katalógusrekordok száma 2022-ben. Az adatbázis 2022. év végére kb. 425-430 ezer rekordból fog állni.

Az MNL teljes könyvtári állományának kb. 60%-a kereshető a Corvina integrált könyvtári rendszerben. A katalógus az MNL teljes könyvtári állományára tekintettel is használható, és az egyes könyvtárak a saját állományukra szűkítve is kereshetnek benne. A program fejlesztőivel való folyamatos kapcsolattartás lehetőséget ad a felmerülő problémák megoldására.

Az MNL tagkönyvtárai egymás számára is kölcsönöznek; igény esetén könyvtárközi kölcsönzést is folytatnak.

Az egyes könyvtárakban különféle gyűjteményekkel állnak a használók rendelkezésére, pl. helytörténeti gyűjtemény, szakdolgozat-gyűjtemény, helyi napilapok és időszakos kiadványok.

Az MNL könyvtáraiban 2022-ben összesen kb. 3-4 ezer alkalommal kb. 6-7 ezer könyvtári dokumentum szolgáltatása várható.

Az MNL intézményi EISZ-koordinációját 2019. év második felétől kezdve az MNL Levéltártudományi Szakkönyvtára végzi, és a 2022-ben is intézni fogja az adminisztrációt.

Az MNL 2021 decemberében előfízett 2022. évre az Arcanum ADT adatbázisra, amely az MNL minden telephelyén elérhető.

Az MNL Levéltártudományi Szakkönyvtára 2021. október 8-án a MNL munkatársait részletes tájékoztató levélben tájékoztatta az adatbázisokhoz az eduID által való hozzáférés előnyeiről. A levélben az eduID regisztráció megszerzéséhez (pl. OSZK, OGYK, MTA KIK) szükséges minden gyakorlati tennivalóról tájékoztattuk munkatársainkat. A személyes regisztráció birtokában a MNL munkatársai ingyenesen tudnak használni számos fontos külföldi és belföldi szakmai adatbázist.

Állományrevízió 2022-ben

A következő tagintézmények terveznek könyvtári állományrevíziót 2022-ben:

Bács-Kiskun, Baranya, Borsod-Abaúj-Zemplén, Fejér, Hajdú-Bihar, Jász-Nagykun-Szolnok.

Több könyvtárban folytatódni fog a muzeális dokumentumok típus- és állapotfelmérése és a muzeális leltárnapló elkészítése.

Az MNL könyvtárait az Országos Statisztikai Adatfelvételi Program a 388/2017. (XI. 27.) Korm. rendelet alapján statisztikai adatszolgáltatásra kötelezi.

III.12. Nemzetközi és hazai kapcsolatok

III.12.1. Nemzetközi kapcsolatok

Az intézmény kiemelten fontosnak tartja, hogy hatással és befolyással legyünk az Európai Unió levéltári tevékenységet érintő jogalkotására, kihasználja az európai központi és regionális finanszírozási programok pályázati lehetőségeit, támogassa a nemzetközi szakmai önszerveződés fórumait. Az aktív részvétel a DLM Forum Foundation, az Archives Portal Europe Foundation, az IcarUS Consortium tevékenységében a munkatársaknak lehetőséget nyújt a levéltáros szakma nemzetközi élvonalával való együttműködésre, az adaptált tudáson keresztül hozzájárul a szűkösen rendelkezésre álló képzési és fejlesztési források hatékony felhasználásához. A szervezetek saját programjain keresztül a magyar levéltárak részt vesznek a levéltárak európai és nemzetközi szolgáltatásainak fejlesztésében.

Az European Archives Group és az European Board of National Archivists hosszú idő után május 19-20-án személyes esemény keretében tartja soron következő tanácskozását Párizsban, remélhetőleg a második félév cseh elnöksége alatt hasonlóképpen személyes találkozót lehet szervezni. A Német Szövetségi Levéltár augusztus végén az emlékezet és a levéltár szerepéről tart konferenciát a német elnökség idején elmaradt rendezvény pótlására, amelyen dr. Szabó Csaba tart előadást a szovjet táborok magyar foglyaival kapcsolatos irategyüttes feldolgozásáról. A Nemzetközi Levéltári Tanács éves konferenciájára Rómában kerül sor, a nemzeti levéltárvezetők fórumának (FAN) áprilisi tanácskozásán Mikó Zsuzsanna főigazgató asszony vesz részt. Az ICARUS találkozójára 2022. május 23. és 25. között kerül sor.

2022-ben is több nemzetközi projekt végrehajtásában működik közre az intézmény: befejeződik a Spanyol Nemzeti Levéltár által koordinált Digital Treasures projekt és folytatódik a roma holokauszt projekt.

A European Digital Treasures projekt nemzetközi konzorciuma 2022 során nyitja meg a három transzmédia kiállítását Budapesten. Az első kiállítás 2022. január 21-én nyílt meg a Várkert Bazárban, ezt követi tavasszal a második és nyár végén a harmadik megnyitó. A kiállításokhoz részlegesen kapcsolódva az intézmény 2022 nyarán nemzetközi tábort szervez hat országból érkező diákoknak. A European Digital Treasures projekt Crowdsourcing tevékenysége (WP3/Act21) lehetőséget biztosított arra, hogy az MNL továbbfejlessze a levéltári anyagok gépi kézírásfelismerését és az átírások automatizálását, átíró önkéntesek bevonásával. A bevont önkéntesek munkája sikeresen integrálható volt. 2022-ben egy olyan folyamatos együttműködési keretrendszer kidolgozása a feladat, mely segítségével további gyűjtemények gépi átírása, majd közzététele lesz lehetséges.

Az Europeana Sport projektben az MNL az általa kitűzött célokat elérte (kétszáz, a nemzeti és a nemzetközi sportélet múltjával kapcsolatos fénykép és dokumentum digitális feldolgozása; három, témához kapcsolódó tudományos igényű cikk elkészítése; egy gyűjteményes nap megtartása). Mivel a projekt határideje a pandémia miatt kitolódott 2022. tavaszáig, így a lezárása 2022-re esik.

A magyarországi roma népirtás emlékezete (Mapping the Genocide of the Roma in Hungary) projekt az IHRA támogatásával valósul meg, célja a magyarországi romák második világháborús sorsára vonatkozó források széles körű feltárása és bemutatása, különös tekintettel a roma népirtásra (cigány holokauszt). A kiindulópont a témához kapcsolódó levéltári anyagok teljes körű feltárása magyar és szlovák állami levéltárakban. A levéltári kutatáson túlmenően összegyűjtjük a túlélők visszaemlékezéseit, interjúit, privát dokumentumait és fotóit, valamint a téma sajtóbeli forrásait. 2022-ben megvalósul a projektben létrehozott adatállományok publikálása.

Az idén lezáruló projektek mellett 2021-ben új nemzetközi projektjavaslatot is benyújtottunk az Horizon Europe pályázatára, megyei tagintézményeink pedig regionális együttműködési projekteket valósítanak meg és készítenek elő.

Az 1945 előtti Kormányiszervek Osztálya részt vesz az International Holocaust Remembrance Alliance ülésein. Kapcsolatot ápol a washingtoni United States Holocaust Memorial Museummal, részt vesz továbbá a European Holocaust Research Infrastructure (EHRI) projektben, ahol blogszerkesztői feladatokat is ellát. Részvétel a Terraforming projekt találkozókön, közös konferencia megvalósítása a Vajdasági Levéltárral.

Az MNL OL Magánlevéltárak és Gyűjtemények Osztálya a Hungarika workshop keretében kétoldalú megállapodás aláírását tervezi a Mantovai Állami Levéltárral, és egy közös Vestigia kiállítással is készül.

Az MNL Baranya Megyei Levéltára az Eszéki Állami Levéltárral és a Szabadkai Történelmi Levéltárral épített ki szoros nemzetközi kapcsolatot. Rendszeresen részt vesznek egymás konferenciáin és rendezvényein. Eszéki Állami Levéltárral való mélyebb együttműködés keretében magyar–horvát közös dokumentumgyűjtemény részére digitális tárhely kialakítását tervezik, ezen felül törekednek még az országokon átívelő vándorkiállítások

megvalósítására a Bellyei uradalom és a baranyai-horvát magyar kapcsolatok témakörben.

Az MNL Bács-Kiskun Megyei Levéltára a szabadkai, zentai, pancsovai területi levéltárakkal, valamint az Újvidéken működő Vajdasági Levéltárral 2004-ben és 2005-ben írt alá nemzetközi együttműködési megállapodást. Ennek keretében rendszeresen és kölcsönösen részt vesznek a Szabadkai területi levéltárral együttműködve egymás konferenciáin, szakmai rendezvényein.

Az MNL Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Levéltára a Kassai Állami Levéltárral való együttműködés részeként folytatódik az Abaúj-Torna vármegyei iratok digitalizálása.

Az MNL Csongrád-Csanád Megyei Levéltára 2022-ben a Lengyelországban működő Instytut Pamięci Narodowej krakkói és részlegével konferenciakötetet ad ki lengyel és magyar nyelven Egyetemi ellenzéki mozgalmak Lengyelországban és Magyarországon 1956–1989 között címmel. Továbbra is együttműködik a vajdasági levéltárakkal (Zenta, Nagybecskerek, Szabadka, Újvidék).

Az MNL Győr-Moson-Sopron Megye Soproni Levéltára kiadványcsere kapcsolatot tart fenn a Burgenlandi Tartományi Levéltárral és a Burgenlandi Tartományi Múzeummal.

Az MNL Heves Megyei Levéltára Románia Nemzeti Levéltárával az Erdélyi fondjegyzékek megjelenítése ügyében tart fenn kapcsolatot 2022-ben.

Az MNL Komárom-Esztergom Megyei Levéltára a Szlovák Belügyminisztérium Nyitrai Állami Levéltár Komáromi Fióklevéltárával és a Nyitrai Állami Területi Levéltárral tart fenn folyamatos kapcsolatot. Amennyiben lesz rá lehetőség 2022-ben folytatja a Hungarika kutatásokat a tatai Kuny Domokos Múzeum munkatársaival.

Az MNL Nógrád Megyei Levéltára számára a Besztercebányai Állami Levéltár Losonci Levéltára képviselőivel valószínűleg 2022-ben is az elektronikus kapcsolat tartása a reális célkitűzés. Ha másként alakul a járványhelyzet, az év során legalább két alkalommal három fő látogatását tervezi az együttműködés aktuális feladatainak megbeszélésére.

Az MNL Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Levéltára Ukrajnával együttműködésben két Bereg workshop (KTÁL és II. RFMF) megrendezését tervezi. A szlovák kollégákkal kölcsönösen részt vesznek egymás levéltári napján. Romániában részt vesznek az Identitás Alapítvány által szervezett magyar napokon, gazdagítják a Szatmári Tudástárat.

Az MNL Vas Megyei Levéltára a több évtizede fennálló nemzetközi kapcsolatok egyik alapelemeként a 3 külföldi partner-intézménnyel kölcsönös kiadványcserét bonyolítanak le, és tájékoztatják egymást a szakmai rendezvényekről. Partnerintézmények: Maribori Területi Levéltár, Muraszombati Muravidéki Múzeum, Burgenlandi Tartományi Levéltár és Könyvtár.

Az MNL Veszprém Megyei Levéltára az EKF projekt támogatásával külföldi tapasztalatcserén szeretnének részt venni három fő részvételével.

III.12.2. Hazai kapcsolatok

Az MNL tagintézményeinek hazai kapcsolatai 2022-ben is sokrétűek és intenzívek lesznek: számos országos és helyi közgyűjteménnyel, kulturális intézménnyel tartják a kapcsolatot és működnek együtt valamilyen formában. Továbbra is törekedni fognak a társintézményekkel, felsőoktatási intézményekkel, a megyei tudományos szervezetekkel való együttműködésre. A már meglévő kapcsolatok tovább erősödnek és bővülnek, így például a Nemzeti Emlékezet Bizottságával, a Magyar Kormánytisztviselői Karral, a Bölcsészettudományi Kutatóközponttal, a Nemzeti Közszerzői Intézetekkel.

Az MNL „A magyarországi hódoltság és hódoltsági peremvidék kataszteri iratainak (tapu-defter) feldolgozása” elnevezésű NKFI-pályázat kapcsán együttműködik a Bölcsészettudományi Kutatóközpont Történettudományi Intézetével. Ugyancsak NKFI-pályázat alapján vesz részt közös tudományos projektben („A magyarországi rendiség politikai kultúrája”) az Eötvös Loránd Tudományegyetemmel, a Bölcsészettudományi Központ Történettudományi Intézetével, az Országos Széchényi Könyvtárral és a Pázmány Péter Katolikus Egyetemmel. Az Eötvös Loránd Tudományegyetemmel együttműködve részt vesz a cigányság holokauszt-kutatásaira irányuló projektben. Együttműködik a Petőfi Irodalmi Múzeummal, továbbá részt vesz az Open Science Nemzeti Labor és a Digitális Bölcsészet Nemzeti Labor munkájában. Az ELKH Történettudományi Intézettel közösen szervezi a „Mohács-projektet”. A már hagyományossá vált közigazgatás-történeti konferenciáját az Országos Levéltára 2022-ben ismét a Magyar Kormánytisztviselői Karral együtt szervezi, és újabb közös kötet kiadását tervezik. Az MNL teljes jogú tagként vesz részt a Hungaricana Közgyűjteményi Portál szerkesztőségében.

Veszprém városa 2023-ban az Európa Kulturális Fővárosa címet fogja viselni. A tervezett kulturális programokat, projekteket a helyi kulturális intézmények közreműködésével a veszprémi székhelyű VEB 2023 Zrt. szervezi, koordinálja. Az MNL veszprémi tagintézménye is aktívan részt vesz az EKF 2023 előkészítésében. Már 2021-ben elindult az EKF támogatásával a kapacitásfejlesztési projekt, amelynek célja a Veszprém Megyei Levéltár felkészítése a 2023-as programok lebonyolítására a munkatársak angol nyelvi kompetenciáinak fejlesztésével és nemzetközi kapcsolatok kiépítésének segítségével. Több szakmai projekt is tervezés alatt áll. Azonban a legnagyobb volumenű, Veszprémi Térképátdor elnevezésű projekt 2022 elején már útjára is indult a VEB 2023 Zrt.-vel előző év végén megkötött támogatási szerződésnek köszönhetően. Veszprém város történeti magjának 1850–1950 közötti utca- és házszerkezetét alapul véve egy olyan helytörténeti adatbázis elkészítése indult meg, amely az utcák, házak és lakóik egyes történeti adatait digitalizált, interaktív, többretegű történeti térképeken jeleníti meg. Az adatbázis válogatott levéltári források digitális képét is tartalmazza majd. Az alkalmazás térben és időben történő barangolást tesz lehetővé Veszprém múltjában, segítségével követhető lesz a város időbeli és térbeli átalakulása a 19. század közepétől a 20. század közepéig. Az adatbázis levéltárszakmai részét a Veszprém Megyei Levéltár készíti el, az informatikai fejlesztés az MNL informatikai részlegének közreműködésével és külső fejlesztők bevonásával valósul meg.

A VEB 2023 Zrt. az év folyamán további pályázatokat fog kiírni, melyek a 2023. évre tervezett további programok megvalósítását teszik lehetővé.

A megyei tagintézmények a levéltáros szakmai szervezetek mellett hagyományosan jó kapcsolatokat ápolnak a megyéjük területén található közgyűjteményekkel, oktatási intézményekkel, civil szervezetekkel. A fenntartóváltás ellenére a legtöbb helyen megmaradt a városi, illetve a megyei önkormányzatokkal való jó kapcsolat, amely több esetben abban is megnyilvánul, hogy anyagi hozzájárulással támogatják a levéltári rendezvényeket vagy akár kiadványok megjelentetését. Fontos azt látni, hogy a megyei levéltárak – tudományos programjaikkal, kiadványaikkal – a helyi tudományos közélet meghatározó, olykor egyedüli képviselői, e szerepkört az elkövetkezőkben is fenn kell tartani.

MNL BAML: Egyik legfontosabb partnerük a Pécsi Tudományegyetem: az informatikus-könyvtáros, történelem, néprajz, földrajz, hon- és népismeret szakos hallgatóknak tartanak rendszeresen foglalkozásokat. Tovább fejlesztik partnerkapcsolataikat a Pécsi Református Egyházközséggel, a Pécsi Evangélikus Egyházközséggel és a Baranya Református Egyházmegye Levéltárával. A Dél-Dunántúli Regionális Könyvtár és Tudásközponttal a sajtótermékek digitalizálása területén működnek együtt. Régi partnerük a Janus Pannonius Múzeum. A Janus Pannonius Múzeummal, a Csorba Győző Könyvtár Helytörténeti Gyűjteményével és a Pécsi Tudományegyetem Történeti Tanszékcsoportjával közösen 2022-ben megvalósítják a „Szerb megszállás Pécsen” című projektnapot. MNL BAZML: A Sárospataki Református Kollégium Tudományos Gyűjteményeivel 2018-ban kötött megállapodásuk eredményeként folytatódik a Sátoraljaújhelyi Fióklevéltárban lévő Barkóczy családi levéltár iratanyagának digitalizálása. A két közgyűjtemény által őrzött, szétszakított családi levéltárat digitalizálás útján kívánják egyesíteni. Az Eszterházy Károly Egri Egyetemmel 2019-ben kötött együttműködési megállapodásuk értelmében regionális kutatásokban, illetve konferencián való részvételt terveznek.

MNL CSCSML: Továbbra is együttműködnek a Nemzeti Emlékezet Bizottságával, a Móra Ferenc Múzeummal, a Somogyi Károly Városi és Megyei Könyvtárral, a Gál Ferenc Egyetemmel és a Szegedi Tudományegyetemmel. Tovább ápolják szoros kapcsolataikat a Szeged-Csanádi Egyházmegyével, a Dóm Látogatóközponttal, a Szent-Györgyi Albert Agórával, a Csongrád-Csanád Megyei Önkormányzattal.

MNL GYMSM Győri Levéltára: Győr-Moson-Sopron Megye Kormányhivatalával „A lakosság szolgálatában” címmel közös konferenciát szerveznek. További együttműködő partnereik: Győri Egyházmegyei Levéltár, Ráth Mátyás Evangélikus Levéltár, MOKK Közjegyzői Levéltár, Győr Megyei Jogú Város Levéltára, MNL Győr-Moson-Sopron Megye Soproni Levéltára, a Győri Ipartestület Ipartörténeti Alapítványa, Rómer Flóris Művészeti és Történeti Múzeum, Győri Tankerületi Központ, Győri Szakképzési Centrum.

MNL GYMSM Soproni Levéltára: Elsősorban a Sopronban működő közgyűjteményekkel működnek együtt, legfontosabb partnerük a Soproni Múzeum. Szoros kapcsolatuk van a megye másik levéltárával, az MNL GYMSM Győri Levéltárával, miképpen a tágabb régió MNL-tagintézményeivel, például az MNL Vas Megyei Levéltárával is. Kapcsolatban állnak a VERITAS Történetkutató Intézettel, a Széchenyi István Egyetem Deák Ferenc Állam-és Jogtudományi Karával, a BTK Néprajztudományi Intézettel, a Közi Horváth József

Népfőiskolával, a Zsirai Miklós Népfőiskolával, valamint a kópházi Tájházzal. A 2022-ben megjelenő Thirring-
emlékkönyv forrásbázisa és képanyaga bővítése céljából felvették a kapcsolatot a KSH Könyvtár kéziratárával.

MNL HBML: A debreceni Partium Házzal együttműködési megállapodást kötnek közös programok (előadások,
kiállítások, könyvbemutatók) tervezése végett. Az Órváros Alapítvány keretein belül működő „Elfeledett
emlékezet” kutatócsoporttal közösen dolgoznak a második világháborús hadifogoly-kartonok feldolgozásán.

MNL HML: Helyi és regionális szintű együttműködésre az Eszterházy Károly Egyetemmel (EKE), az Egerben,
a megyében és az északkeleti régióban lévő közgyűjteményekkel, közművelődési intézményekkel adódik
lehetőségük. Részt vesznek az EKE Történettudományi Intézetének Régiótörténeti Fórumain, továbbá
együttműködnek az EKE által kezdeményezett AgriAnno projektben, melynek célja Eger 20. századi
történelmének kutatása, történeti értékű írott, tárgyi, képi forrásainak gyűjtése, digitalizálása. A projekt keretében
vállalták a maradandó értékű iratok átvételét, rendezését, digitalizálását, a digitális állomány metaadatokkal való
ellátását.

MNL JNSZML: 2025-ben lesz Szolnok első írásos említésének 950. évfordulója, 2026-ban pedig Jász-Nagykun-
Szolnok vármegye ünnepli fennállásának 150. évfordulóját. E kettős évfordulóra való megemlékezések tervezése
végett keresik a jövődöbéli együttműködő partnereket. 2022-ben is részt kívánnak venni a társintézmények
szakmai rendezvényein, a magyarországi levéltárak és múzeumok programjain.

MNL KEML: Együttműködnek az esztergomi közgyűjteményekkel (Duna Múzeum, MNM Vármúzeuma,
Keresztény Múzeum), a Komárom-Esztergom Megyei Honismereti Egyesülettel, a tatai Kuny Domokos
Múzeummal és a Komáromi Klapka György Múzeummal.

MNL NML: A megye közgyűjteményeivel, illetve a szakmai társintézményekkel kooperálnak. A hagyományos
Nagy Iván Honismereti Pályázatot közösen hirdetik meg a Dornyay Béla Múzeummal, a beérkezett pályaművek
elbírálásában és a díjazásban is közreműködnek. A Miskolci Akadémiai Bizottsággal közös rendezvényeket
szerveznek, ezenkívül aktívan részt vesznek a „Salgótarján 100 éves” elnevezésű emlékbizottság munkájában.

MNL SZSZBML: A városban működő közgyűjteményekkel (egyházi levéltárak, múzeumok, könyvtárak),
valamint felsőoktatási intézetekkel régi hagyományokon alapuló közös együttműködésben könyvbemutatót,
szakmai tanácskozást, gyűjtemény- és tevékenység-ismertetést tartanak. Levéltár-pedagógiai munkájuk során
együtt dolgoznak a nyíregyházi általános és középiskolákkal.

MNL VAML: Főbb partnereik: Savaria Megyei Hatókörű Városi Múzeum, Vas Megyei Honismereti Egyesület,
Kőszegi Felsőbbonklatási Intézmény, Vasi Múzeumbarát Egylet, Vasi Honvéd Bajtársi Egyesület A fenti
intézményekkel 2022-ben is számos közös programot bonyolítanak le.

MNL VEML: Az alábbi szervezetekkel működnek szorosan együtt: Eötvös Károly Megyei Könyvtár és Laczkó
Dezső Múzeum (közös programok, projektek); Pannon Egyetem (szakmai rendezvények, konferenciák együttes
szervezése); Veszprém Megyei Honismereti Egyesület és Veszprém Megyei Német Önkormányzat
(családtörténeti képzés); Veszprém Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatala, Első Világháborús Centenárium
Bizottság, Veszprémi Főegyházmegyei Levéltár (közös programok, projektek).

MNL ZML: Zalaegerszeg Megyei Jogú Város önkormányzatával az alábbi közös tudományos konferenciát
szervezik: „Vendéglátás Zalaegerszegen a 18–20. században”. A Göcseji Múzeum és a Deák Ferenc Megyei és
Városi Könyvtár munkatársaival közös kéziratot állítanak össze, melynek címe: „Zalaegerszegi életrajzok. A város
120 neves személyisége”.

III.13. Pályázatok

A Projektigazgatóság a levéltári szakmai munkát támogató szervezeti egységként a feladatkörébe tartozó tevékenységek professzionális színvonalon és rövid ügyintézési határidővel történő végrehajtását tervezi, segítve és ösztönözve ezzel az érintett szervezeti egységek pályázati hajlandóságát, illetve az elérhető pályázati lehetőségek szervezeti célok mentén történő hatékony kiaknázását.

A Projektigazgatóság a fenti irányelvek mentén tervezi az MNL által megvalósítandó projektek:

- teljeskörű, projekt szintű átvilágítását, továbbá az audit kiértékelését követően elkészítésre kerül az MNL teljes pályázati tevékenységét keretbe foglaló Pályázati Szabályzat;
- végrehajtására irányuló monitoring rendszer kialakítását az MNL Pályázati Szabályzatának vonatkozó rendelkezései alapján, figyelemmel kísérve a terv-és a tényadatok aktuális állapotát;
- belső nyilvántartásának reorganizációját, elősegítve ezzel a hatékony döntéshozást és a szabályszerű projektvégrehajtást;
- menedzsment feladatainak ellátását, folyamatos támogatást nyújtva a projekt szakmai felelősének;
- pénzügyi elszámolásának elkészítését, a projekt szakmai felelősével szorosan együttműködve a támogató szervezet irányába az aktuális beszámolók határidőre történő benyújtását.
- A Projektigazgatóság a fentiekén túlmenően a 2022. évben tervezi továbbá:
- belső pályázati rendszer kialakítását a kieső NKA támogatások ellensúlyozása érdekében az MNL Pályázati Szabályzatának vonatkozó rendelkezései alapján;
- hatékony együttműködés kialakítását az Informatikai és Innovációs Igazgatósággal tekintettel arra, hogy a nemzetközi kapcsolatrendszerből adódóan jelentős pályázati források érhető el az intézmény számára;
- hatékony pályázatfigyelési rendszer kialakítását és működtetését annak érdekében, hogy az érintett kollegák számára folyamatosan rendelkezésre álljanak aktuális információk a pályázati és támogatási lehetőségekről;
- hatékony igényfelmérő rendszer kialakítását és működtetését a specifikus pályázati igények feltárása és koordinációja céljából;
- mobil munkaállomások kialakítását tekintettel arra, hogy a 2019. óta fennálló járványhelyzetet várhatóan a 2022-es évben is számottevően befolyásolhatja a Projektigazgatóság működésének hatékonyságát, a normál ügymenethez szükséges humán erőforrás rendelkezésre állása és a projektvégrehajtás tekintetében egyaránt;
- az elmúlt időszakban tartósan előforduló extrém munkateher visszatérése esetén további szakember felvételét, beleértve az atipikus foglalkoztatási formákat is a meglévő állomány tehermentesítése érdekében.

Támogatott hazai és nemzetközi projektek

Tagintézmény megnevezése	Támogató szervezet	Támogatás összege (Ft)	Támogatott projekt (db)
MNL	NKA	2.561.388	3
MNL BML	NKA	4.345.000	4
MNL BÉML	NKA	4.161.700	3
MNL BAZML	NKA	3.600.000	2
MNL CSCSML	NKA	2.860.000	3
MNL FML	NKA	5.015.000	6
MNL GYMSM Győr	NKA	1.460.000	2
MNL GYMSM Sopron	NKA	4.799.875	5
MNL HBML	NKA	5.794.618	7
	NKFIH	430.000	
MNL HML	NKA	750.000	2
	BGA	9.500.000	
MNL JNSZML	NKA	150.000	1
MNL KEML	NKA	2.455.943	4

MNL NML	NKA	500.000	1
MNL OL	NKA	76.211.104	30
	USHMM	16.823.627	
	NKFIH	171.933.000	
	EACEA	122.401.915	
	INEA	14.702.336	
MNL PML	NKA	2.741.000	3
MNL SML	NKA	5.287.881	6
MNL SZSZBML	NKA	1.817.681	3
MNL TML	NKA	2.165.852	6
	NKFIH	1.157.000	
MNL VAML	NKA	3.163.762	4
MNL VEML	VEB Zrt.	46.882.871	7
	NKA	5.035.000	
MNL ZML	NKA	3.505.539	5
Összesen:		522.212.092	107

Forrás	Támogató szervezet	Támogatás összege (Ft)	Támogatott projekt (db)
Hazai szervezetek	Nemzeti Kulturális Alap	138.381.343	92
	Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Hivatal	173.520.000	8
	Bethlen Gábor Alapkezelő Nonprofit Zrt.	9.500.000	1
	Veszprém Balaton 2023 Zrt.	46.882.871	2
	Összesen:	368.284.214	103
Nemzetközi szervezetek	European Education and Culture Executive Agency	122.401.915	1
	Innovation and Networks Executive Agency	14.702.336	1
	Interational Holocausts Remembrance Alliance	16.823.627	2
	Összesen:	153.927.878	4
Összesen:		522.212.092	107

III.14. Képzés, továbbképzés

2022-ben az MNL képzési munkatervének prioritását a megfelelő levéltárszakmai munkatársak utánpótlásának biztosítása határozza meg.

Első számú prioritásként a felsőoktatási intézményekkel való együttműködések, képzések, szakmai gyakorlatok tematikájának megújítását és szorosabb szakmai kapcsolatok kialakítását tűzte ki célul az intézmény.

A belső képzések szervezésekor szintén kiemelt figyelmet kapnak azon képzések, melyek a tudásmenedzsmentre, tudásátadásra fókuszálnak. Kiemelt prioritás továbbá, hogy minden jogszabály által előírt kötelező továbbképzést oly módon legyenek megszervezve, hogy azok a lehető leghatékonyabban támogassák a kollégák munkáját.

A Levéltári asszisztens, ügykezelő, irattáros középfokú szakmai képzést tervezetten 2022 őszén indul, az év első felében pedig a képzés megtartásához szükséges tananyagok összeállítása a cél.

2021 évi pozitív tapasztalatok alapján a közfeladatot ellátó szerveknek szervezett külső képzések munkamódjánál az online platformokra támaszkodva lesznek megszervezve a képzések. A képzések palettáját az EMMI 2021 évi 700 e Ft -os képzési célú támogatásából kidolgozott „Kulturális szakemberek továbbképzése” programokkal bővül.

Felsőoktatási intézményekkel történő együttműködésben megvalósuló képzések: Az intézmény célja, hogy aktívan részt vegyen a felsőoktatásban, erősítse a szakmai kapcsolatokat, ápolja az MNL jó hírét, biztosítsa a megfelelő levéltárszakmai és iratkezelési szakértői utánpótlást.

→ **ELTE BA, MA képzések:** OL szakmai gyakorlat a Magyar Nemzeti Levéltárban

A 2021/22. tanév tavaszi félévére vonatkozóan a hallgatók szakmai gyakorlata tervezetten február 18-án kezdődik, a gyakorlat online és jelenléti formában fog megvalósulni. A szakmai gyakorlat a BA-s hallgatók esetében tíz alkalom (tíz darab, egyenként nyolc munkaórás gyakorlati nap), az MA-s hallgatók esetében 15 alkalom (eddig tíz hétre szétosztva, heti másfél munkanappal oldották meg). Az első öt alkalom csoportos foglalkozásként online és jelenléti formában kerül megvalósításra. A további egyéni munkák (gyakorlat az iratőrző osztályokon) az intézkedések függvényében lehetőleg jelenléti formában valósulnak meg.

Nemzeti Közszolgálati Egyetem – Közszolgálati információ- és iratmenedzsment szakirányú továbbképzés.

A szakirányú továbbképzés programját az új képzési program sablonban készítették el a kollégák, felmérve a hallgatói és a potenciális hallgatókat külső intézmények igényeit. Az új képzési program alapján az egyes tananyagok megújítása, kidolgozása lesz a feladat.

→ Miskolci Egyetem – Vállalati ügyvitelszervező szakirányú továbbképzési szak tervezés alatt van

Belső képzések

Az intézmény célja, hogy a belső és a külső képzési igényekre célcsoportspecifikusan, gyorsan, költséghatékonyan és magas szakmai színvonalon tudjon reagálni.

Oktatásmódszertani továbbképzés megvalósítása: A képzés célja egy a modern oktatási alapelveket és technikákat ismerő, módszertanilag friss, változatos és a képzéseken résztvevők számára eredményes tanulási lehetőségeket nyújtó stabil oktatói és tananyagszerzői kör kialakítása. A 60 órás, nyolc személyes jelenléti és négy online kapcsolattartással megvalósuló kontaktórás képzés 18 jelentkezővel január 26-án elindult. A tananyag az MNL Továbbképzés Google tantermében megosztásra került, a résztvevők hozzáférést kaptak a tananyagokhoz. A képzés tematikája jól kapcsolódik a Levéltári asszisztens, ügykezelő, irattáros középfokú szakmai képzés tananyagtartalmának kidolgozásának fázisaihoz, pl. a célkitűzés témában kapott ismeretek jól felhasználhatók a február 21.-i határidővel elkészítendő első fázis összeállításához, azaz az egyes tananyagegységek tematikájának lebontásához, a 45'/90'-es egységek célkitűzéseinek meghatározásához.

Scope belépő, kulcsfelhasználó: 2022-ben tervezetten két Scope alapképzés zajlik majd folyamatosan, egyik az új belépőknek, a másik pedig régebbi munkavállalóknak, akik a témában saját ismereteiket bővíteni szeretnék.

Belső és Külső Moodle e-learning rendszer

A belső e-learning rendszerben folyamatosan elérhető kurzusok népszerűsítése, felülvizsgálata 2022-ben is folyamatos feladat. Fontos a munkavállalói kompetenciák folyamatos fejlesztése, ennek megvalósítását hivatott a rendszer támogatni. Jelenleg a Scope képzési tananyagok a legkeresettebbek a Moodle felületén a hozzájuk kapcsolódó távoktatásos formában megvalósuló képzések miatt. A felhasználók visszajelzése a rendszerben elérhető tananyagokról, vizsganyagokról, a konzultációs alkalmakon készülő videófelvetelekről nagyon jók.

Javasolt további területeken (pl. Poszeidon használat) éves vizsgarendszert bevezetni, és a munkavégzés folytatásának függvényévé tenni.

2022. év kiemelt célja egy „Belépő csomag kidolgozása” (MNL mint intézmény, szabályzatok, MIR, Poszeidon alapok + vizsga) + ösztönzés, vizsgáztatási rendszer HR szakterülettel közösen.

Szakképzés

Levéltári asszisztens, ügykezelő, irattáros középfokú szakmai képzés. Az első képzési csoport a terv szerint 2022 szeptemberi kezdéssel indul. A képzés megkezdéséhez a tananyagcsomag összeállításának fázisai meghatározásra kerültek, a részletes tematika, tananyagok kidolgozása elindult.

Könyv- és papírestaurátor középfokú szakmai képzés, mellyel a megfelelő szakmai utánpótlás biztosítása a cél, az igények és kapacitások függvényében. A képzés tervezése az év második felétől kezdődhet.

1. Külső szervezetek vagy partnerek részére meghirdetett iratkezelés, levéltárspecifikus képzések

→ Akkreditált pedagógus-továbbképzések:

„Digitális levéltári források élményközpontú használata a köznevelésben” a képzésre 2021 novemberében az intézmény megkapta az akkreditációt és 2022 januárban a képzési jegyzékbe került a program (elérhetőség: [Pedagógus-továbbképzés Akkreditációs Rendszer \(gov.hu\)](https://www.gov.hu)).

→ Kulturális szakemberek továbbképzése:

- Közgyűteményi, levéltári tudásmegosztás hagyományos és online módon
- Szervezetfejlesztés, változásmenedzsment a levéltárban, közgyűteményi területen dolgozó középvezetők, csoportvezetők részére)

→ Iratkezelés-specifikus képzések

- Önkormányzati iratkezelési alapismeretek
- Újabb képzések meghirdetését szeptemberi kezdéssel tervezzük.
- Kormányhivatali iratkezelési alapismeretek
- Igazságszolgáltatási, rendvédelmi szervek iratkezelési alapismeretek
- Oktatási intézmények iratkezelési alapismeretek
- Iratkezelő, irattáros tanfolyam

2. Külső szervezetek képzésein részvétel

→ Munkakörhöz kötött éves kötelező képzések, továbbképzések

Az Éves képzési terv tartalmaz minden jogszabályban vagy belső utasításban előírt képzési és továbbképzési kötelezettséget, illetve ezekkel kapcsolatos információt. Az MNL munkavállalóinak további külső képzésen való részvételének támogatásáról a Képzési szabályzatban lehet tájékozódni.

III.15. Vezetés, ügyvitel

A KÖFOP-1.0.0-VEKOP-15-2016-00011 „Közigazgatási eljárásokhoz kapcsolódó levéltári szolgáltatás fejlesztése” projekt keretében bevezetett integrált ügyfélszolgálati folyamatok működtetésével kapcsolatos feladatokat 2022. év során az Ügyfélszolgálati Főosztály látja el.

Az Ügyfélszolgálati Főosztály egyik kiemelt feladata, hogy az elektronikus ügyiratkezelés üzemeltetése során fellépő, a munkatársaktól kapott tapasztalatokat összegezze, elemezze és javaslatot tegyen az esetleges módosításokra. A főosztály munkatársai szakmai iránymutatást és segítséget nyújtanak a belső iratkezelési rendszer használatát illetően.

A Főosztály folyamatosan monitorozza az egyes szervezeti egységek ügyfélszolgálati munkáját érintő kérdéseket és problémákat. Amennyiben szükséges felülvizsgáljuk a belső iratkezelési rendszert érintő meglévő folyamatokat, valamint javaslatot teszünk a Poszeidon rendszer fejlesztője felé a módosításokról.

Folyamatos képzéseket biztosítunk a Poszeidon rendszer hatékonyabb működtetéséhez kapcsolódó kérdések esetén akár személyes, akár a jelenlegi járványügyi helyzetre való tekintettel online formában. Részt veszünk belső szakmai egyeztetéseken, fórumokon, amelyen a munkatársak igényeihez igazodva újbóli tájékoztatást nyújtunk az egyes szakmai kérdésekben. Folyamatosan segítjük a kollégák munkáját írásos tájékoztatólevelek formájában kiadott szakmai iránymutatásokkal.

Részletesebb igényfelmérésekkel (akár havonta egy online, illetve személyes részvételi formában szervezett képzés

keretében) kívánjuk biztosítani, hogy a tananyagfejlesztések és a belső képzések minél aktuálisabbak, a célcsoportok igényeihez minél pontosabban igazítottak legyenek. A belső képzések szervezésébe minél szélesebb körűen kívánunk szakmai partnereket bevonni, előadóként és együttműködő szervezetként egyaránt.

A 2022-es év elektronikus ügyintézéshez kapcsolódó további fontos feladata, hogy az MNL-ben dolgozó munkatársak készség szinten elsajátítsák az ügyiratkezelő rendszer használatát, ennek érdekében tovább fejlesztjük a meglévő elektronikus tananyagokat (videók, tesztek).

Az ügyfélszolgálati munka minél hatékonyabb támogatása érdekében a helpdesken keresztül támogatói segítségnyújtással kapcsolatos feladatainkat változatlan formában látjuk el. Folyamatosan kapcsolatban állunk a Poszeidon rendszer fejlesztőivel, hogy a problémakezelési folyamataink még gyorsabbak legyenek.

Az ügyfélszolgálati munkafolyamatokhoz kapcsolódó elektronikus ügyintézés legfontosabb felülete a Személyre Szabott Ügyintézési Felület (SZÜF), ennek érdekében a magánszemélyek és közigazgatás szervek visszajelzései alapján folyamatosan monitorozzuk az MNL eljárásai során használt űrlapokat, és azok módosítását, amennyiben szükséges elvégezzük.

Az elektronikus ügyintézés hatékonyabbá tétele érdekében a 2022-es év folyamán a meglévő MNL központi Hivatali Kapuja mellé tervezzük a Poszeidon rendszerbe integrálni a megyei tagintézmények önálló hivatali kapuit. Az Ügyfélszolgálati Főosztály az év folyamán továbbra is rendszeresen kezdeményez egyeztetéseket az eltérő iratkezelő rendszert használó – jelentős mennyiségű ügyet generáló – partnerszervezetekkel (pl. Magyar Országos Közjegyzői Kamara, Országos Bírósági Hivatal, Magyar Állam Kincstár) annak érdekében, hogy az általuk küldött megkeresések fogadása és a válaszok küldése mindkét fél számára megfelelő csatornán és formátumban történjen. Rendszeres feladatunk lesz a 2022-es év folyamán is a Kormányhivatalok Kormányablakai számára nyújtott tájékoztatás az ügyintézés menetét érintő változásáról.

Az MNL kiemelt fontossággal kezeli a személyesen megjelenő ügyfeleit, ezért az Ügyfélszolgálati Főosztály látja el az Országos Levéltár ügyfélfogadással kapcsolatos feladatait is, ennek keretében az állampolgárok célzott tájékoztatást kérhetnek személyesen, telefonon vagy akár e-mailen keresztül.

A szervezeti egységünk feladatkörébe tartozó szabályzatok, eljárásrendek, egységes iratsablonok, iratkezelési segédletek folyamatos naprakészségének biztosításával kapcsolatos munka tovább folytatódik, ezzel megteremtve az MNL-ben folyó hatékony és magasszintű szakmai munka alapját.

III.15.1. A módszertani, minőségirányítási terület tervezett szakmai tevékenysége:

A 2019-ben megkezdett intézményi projekt eredményeként 2020-ban elkészült szakmai minőségirányítási rendszert (MIR) hivatalosan be kell vezetni. A bevezetés legfontosabb formai feltétele, a MIR vezető kinevezése 2020-ban teljesült, mivel azonban a szervezet mérete és tagoltsága miatt az MNL helyi MIR megbízottakat is kijelölt, az ő kinevezésüket is rögzíteni kell az ún. „Vezetői nyilatkozatban”. Vezetői nyilatkozat aláírása (főigazgató) és kiadása jelenti a MIR hivatalos intézményi bevezetését. Az aláírást követő három hónap dokumentált működést követően végezhető el az első, intézményen belüli audit.

Az MNL Minőségirányítási rendszerének (MIR) fenntartásában, működtetésében és fejlesztésében az intézmény minden dolgozója részt vesz. A rendszer felügyeletét a MIR vezető a helyi MIR-megbízottak és a belső auditorok támogatásával végzi.

Az MNL 2021. márciusában bevezetett ISO 9001:2015 szabvány követelményei szerint működő minőségirányítási rendszerét 2022-ben a Minőségirányítási Kézikönyvben és a kapcsolódó irányítási dokumentumokban meghatározott szabályoknak megfelelően fenn kell tartani. A fenntartási tevékenység során a Minőségirányítási vezető a folyamatgazdák, a Belsőellenőrzési vezető, a helyi MIR-megbízottak, a belső auditorok és szakterületi vezetők bevonásával folyamatosan figyelemmel kíséri és rendszeresen átvizsgálja

a minőségirányítási rendszert. A fenntartás keretében biztosítani kell, hogy a vevői, a jogszabályi és egyéb szabályozó követelményeket a szervezeten belül meghatározzák, megértsék és folyamatosan teljesítsék, meghatározzák és kezeljék azokat a kockázatokat, amelyek befolyásolhatják a termékek és szolgáltatások megfelelőségét, és a vevői elégedettséget, a szervezet a (belső és külső) vevői elégedettség növelésének fenntartására összpontosítson.

A Képzési szakterülettel szoros együttműködésben biztosítani kell a munkatársak ismereteinek folyamatosan fenntartását a Minőségpolitikában megfogalmazott célokat és alapelveket illetően, az éves ISO továbbképzések, oktatások keretei között.

Biztosítani kell a minőségirányítási rendszer fenntartásához és folyamatos fejlesztéséhez szükséges erőforrásokat. Biztosítani kell a munkafolyamatok működtetéséhez, valamint a termékek és szolgáltatások megfelelőségének eléréséhez szükséges infrastruktúra fenntartását, amelyet folyamatgazdák a munkafolyamat leírásokban pontosan meghatároztak.

Fejlesztés: Az alkalmazott szabvány követelményeinek megfelelő folyamatos fejlesztés mellett a 2022-es év legfontosabb fejlesztési feladata az MSZ EN ISO 9001:2015 minőségirányítási tanúsítvány megszerzése. A tanúsítvány megszerzéséhez szükséges a független tanúsító szervezet által végzett külső audit.

A külső audit megrendelését meg kell előznie a (2021 végén megkezdett) 2022 elején sikeresen lefolytatott belső auditnak. Az auditot a vezető auditor irányításával, a Tanácsadótól megkapott központi kérdéssor alapján a teljes irányítási rendszerre vonatkozóan, majd a helyi MIR-megbízottak bevonásával a munkafolyamatokra vonatkozóan is le kell folytatni.

További fontos fejlesztési feladat a 2021. év folyamán megkezdett folyamatfejlesztési feladatok lezárása és az új folyamatok bevezetése, elsősorban a Kutatószolgálati és a Képzési területen, továbbá a 2019-2021 folyamán felállított szervezeti egységek munkafolyamatai tekintetében.

Elsősorban, de nem kizárólag az Integrált Kockázatkezelési Rendszer hatékony működtetése érdekében el kell kezdeni, illetve el kell végezni a Támogató szakterületek tényleges munkafolyamatainak meghatározását és leírását. A dokumentált támogató folyamatok birtokában a szabvány alkalmazási területe középtávon kiterjeszhető a Támogató szakterületekre, illetve szervezeti egységekre is. A Támogató szakterületek bevonása a tervezhetőség és átláthatóság növelése révén a szervezeti integritás erősítésének és a szervezeti működési folyamatok további egységesítésének hatékony eszköze lehet.

A Magyar Nemzeti Levéltár 2022-ben is ellátja a levéltári szakfelügyelet működtetését, adminisztratív teendőit. Munkatársaink, Csízi István, Káli Csaba, Kovács Melinda, Sáfár Gyula közlevéltári szakfelügyelőkként működnek közre.

A Magyar Nemzeti Levéltár főigazgatója látja el a Levéltári Kollégium elnöki teendőit. A kilenctagú szakmai testületben az elnökön kívül két főt ad az MNL (Mikó Zsuzsanna). A Kollégium ügyeinek adminisztratív kezelését az MNL egyik munkatársa végzi a Kollégium titkáráként (Farkasová Andrea).

Budapest, 2022. február 28.

Dr. habil. Szabó Csaba
főigazgató